

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2015

135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА 135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2015

СОФИЯ, 2015

135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА 135 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА СТАТИСТИКА 135 ГОДИНИ

Уважаеми потребители,

В навечерието на 135-годишнината от основаването на българската държавна статистика представям на Вашето внимание новото издание на Статистическия справочник на Република България с данни за периода 2011 - 2014 година.

През всичките години от създаването си до днес българската статистическа институция се е стремяла да предоставя на обществеността навременна и изчерпателна информация за демографското, социално-икономическото и културното развитие на страната ни, като непрекъснато е усъвършенствала организацията и методите за нейното събиране, обработване и разпространение.

Статистическите данни и техният анализ са надеждна основа за вземането на ефективни управленски решения за бъдещото развитие на обществото. Ето защо в Статистическия справочник 2015 е публикувана най-новата информация от последните статистически изследвания, която очертава състоянието и тенденциите на развитие на населението, икономиката, здравеопазването, образованието, културата, туризма и други важни отрасли на национално и регионално ниво. Данните в отделните раздели са нагледно представени в графики и таблици, придружени от методологични бележки и кратък анализ.

Източник на публикуваните данни са Националният статистически институт, Българската народна банка и други институции - органи на статистиката, както и различни международни организации - Евростат, ООН, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други.

Надявам се, че Статистически справочник 2015 ще отговори на потребностите на държавните институции, неправителствените организации, академичната общност, бизнеса, гражданите и цялото общество от актуална статистическа информация, която съответства на европейските стандарти за качество и е поднесена на читателите на достъпен и разбираем език.

Сергей Цветарски

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	42
Наети лица	44
Безработица	46
Безработица по области	50
Средна годишна заплата	52
IV. Образование	
Видове образователни институции	56
Записани учащи	58
Преподаватели по степени на преподаване	60
Детски градини	62
Общообразователни училища	64
Професионално обучение - I степен	66
Професионално обучение - II степен	68
Професионално обучение - III степен	70
Професионално обучение - IV степен	72
Висше образование	74
Училища, преподаватели и ученици по области	76
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование	78
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	82
Сценични изкуства и кина	84
Музеи и читалища	86
Библиотеки	88

	Стр.
Радиопрограмна и телевизионна дейност	90
VI. Здравеопазване	
Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	94
Медицински персонал по области	96
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	98
VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата	
Общ доход на домакинствата	102
Общ разход на домакинствата	104
Потребление на основни хранителни продукти	106
Покупателна способност на домакинствата	108
Индикатори за бедност	110
VIII. Престъпност и правосъдие	
Престъпления, завършили с осъждане	114
Осъдени лица	116
IX. Национални сметки	
Брутен вътрешен продукт	120
Брутна добавена стойност	122
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	124
Инвестиции и потребление	126
Производителност на труда	128
X. Финанси	
Парични агрегати	132
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	134
Лихвени проценти	136
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД” ...	138
XI. Цени	
Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	142
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	144
Хармонизиран индекс на потребителските цени	146
Индекс на цените на производител	148
Цени на производител в селското стопанство	150
Цени на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	152
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	154
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	155

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	158
Износ по страни - основни търговски партньори	160
Внос по страни - основни търговски партньори	162
Износ и внос по стоки	164

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	168
Преки чуждестранни инвестиции	170

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	174
Придобити дълготрайни материални активи	176

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	180
Продажби на дребно	182
Оборот в търговията; хотелиерството и ресторантьорството	184

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	188
Структура на продукцията на промишлените предприятия	190
Индекси на продукцията на промишлените предприятия	192
Промислени продукти в натурално изражение	194

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	200
Жилищен фонд	202
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	204

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	208
Крайно енергийно потребление	210
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт и съобщения

Транспорт	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218
Съобщения	220

XX. Туризм

Места за настаняване	224
Реализирани нощувки	226
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	228

Стр.**XXI. Горско стопанство**

Обща горска площ	232
Стопанисване на горите	234
Добита дървесина	236
Дивеч	238

XXII. Селско стопанство

Използвана земеделска площ и обработваема земя	242
Производство от земеделски култури	244
Селскостопански животни и птици	246
Икономически сметки за селското стопанство	248

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	252
Водоползване	254
Шум	256
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	258
Битови отпадъци	260
Защитени територии	262

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	266
Иновационна дейност	268

Международен преглед

Територия и население по континенти	272
Пазар на труда	280
Образование	282
Култура	283
Здравеопазване	284
Цени	285
Износ и внос	287
Туризм	289
Селско стопанство	291
Околна среда	292
Международни сравнения	293

За потребителите: Данните за 2014 г. са предварителни.

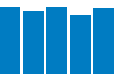

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени
кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас

кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХ	=	Министерство на земеделието и храните
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата
NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации

пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
()	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 111 001.9 кв. км.

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници		Общо	(Километри)		
			Сухоzemна	Речна	Морска
Общо		2245	1181	686	378
Северна	- с Румъния	609	139	470	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64	-
Западна	- със Сърбия	341	315	26	-
	- с бившата югославска република Македония	165	165	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2014 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна	абсолютна минимална годишна		
	hPa	°C	дата	°C	дата	
Видин	1012.6	11.9	35.2	13.08.	-18.4	31.12.
Плевен	996.0	12.3	38.0	13.08.	-15.2	31.01.
Велико Търново	993.3	12.5	36.8	12.08.	-12.8	30.01.
Добрич	991.6	11.7	34.0	13.08.	-16.8	31.01.
Варна	1011.1	13.3	32.5	3.08.	-10.4	30.01.
Бургас	1012.5	14.0	32.2	10.08.	-7.4	30.01.
Хасково	988.3	13.4	35.6	15.08.	-9.0	30.01.
Казанлък	969.7	12.1	34.0	13.08.	-14.0	30.01.
Пазарджик	991.2	12.8	35.6	15.08.	-6.4	30.12.
София - НИМХ	946.8	11.3	33.0	14.08.	-13.6	30.12.
Кюстендил	953.9	11.7	34.6	14.08.	-12.0	30.12.
Черни връх	771.5	1.9	20.2	14.08.	-22.8	31.12.
Сандански	990.9	14.8	37.0	13.08.	-6.6	30.12.

2. Метеорологични данни за 2014 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
		%	мм		
Видин	80	49	28.07.	952	6.6
Плевен	75	29	6.04.	853	6.4
Велико Търново	76	58	6.09.	1041	6.6
Добрич	81	106	20.06.	846	6.2
Варна	78	76	20.06.	873	6.4
Бургас	78	176	6.09.	1031	6.6
Хасково	82	87	25.10.	1048	6.4
Казанлък	80	61	6.09.	1040	6.5
Пазарджик	72	62	16.09.	889	6.0
София - НИМХ	73	63	27.05.	1063	6.5
Кюстендил	73	38	16.07.	799	6.1
Черни връх	86	45	1.08.	864	6.8
Сандански	68	37	4.03.	708	5.9

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 352.3 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкьовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

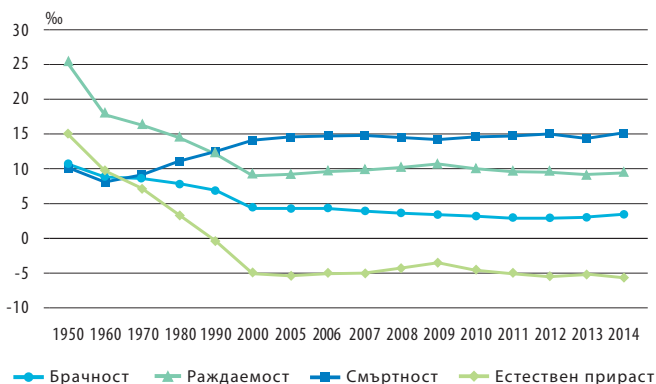
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12.2014 г. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирания, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2014 г. се отчита покачване както на коефициента на раждаемост, така и на коефициента на смъртност на 1 000 души от населението (населението в резултат на естествен прираст намалява с 5.7 на хиляда).

Фиг. 1. Коефициенти на естественото движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2011	2012	2013	2014
Население към 31.12. - хил.	7327.2	7284.6	7245.7	7202.2
Гъстота на населението на 1 км ²	66.1	65.7	65.3	64.9
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1054	1055	1056	1057
Коефициент на възрастова зависимост	47.5	48.7	50.0	51.2
Темп на демографско остаряване	105.6	99.0	99.8	101.5
Относителен дял на градското от общото население - %	72.7	72.9	73.0	73.1
Раждаемост (на 1 000 души)	9.6	9.5	9.2	9.4
Смъртност (на 1 000 души)	14.7	15.0	14.4	15.1
Естествен прираст (на 1 000 души)	-5.1	-5.5	-5.2	-5.7
Брачност (на 1 000 души)	2.9	2.9	3.0	3.4
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	8.5	7.8	7.3	7.6
Нетен коефициент на възпроизводство	0.72	0.72	0.71	0.73
Тотален коефициент на плодовитост	1.51	1.50	1.48	1.52

2. Население според преброяванията¹

Година на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

Възрастово-полова структура на населението

Възrastовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастни групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

През 2014 г. продължава процесът на остаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Значително нисък е относителният дял на лицата на възраст до 15 години - 13.9% г., а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства и сега е 20.0%. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст.

Остаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която в последните години непрекъснато нараства и от 43.0 години през 2013 г. се покачва на 43.2 години през 2014 г.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2014 г. по пол

3. Население към 31.12.2014 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7202198	3502015	3700183	73.1
0 - 4	337656	173537	164119	75.4
5 - 9	343330	176451	166879	73.9
10 - 14	317210	163300	153910	72.0
15 - 19	313313	161330	151983	72.9
20 - 24	404960	208750	196210	75.8
25 - 29	486621	251020	235601	78.1
30 - 34	488268	254270	233998	77.8
35 - 39	541664	279613	262051	78.4
40 - 44	533378	274829	258549	77.2
45 - 49	492411	250798	241613	75.1
50 - 54	492977	246926	246051	74.0
55 - 59	503714	243828	259886	73.5
60 - 64	506367	234527	271840	72.1
65 - 69	479107	210271	268836	68.1
70 - 74	352291	146330	205961	63.4
75 - 79	277738	107794	169944	61.9
80 и повече	331193	118441	212752	62.4

4. Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

	(Проценти)			
	2011	2012	2013	2014
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.3	14.4	14.6	14.8
В трудоспособна възраст	61.7	61.8	61.7	61.1
Над трудоспособна възраст	24.0	23.8	23.7	24.1
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.3	14.4	14.7	14.9
В трудоспособна възраст	64.4	64.4	64.1	63.4
Над трудоспособна възраст	21.3	21.2	21.2	21.7
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.1	14.2	14.4	14.5
В трудоспособна възраст	54.6	55.0	55.1	54.9
Над трудоспособна възраст	31.3	30.8	30.5	30.7

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца. Родените в предходни години, но регистрирани през отчетната година деца са включени в общия брой на ражданията, но са разпределени в съответните възрасти на населението.

Броят на ражданията в страната през 2014 г. е 68 083, като от тях 67 585 (99.3%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 9.4‰ през 2014 г.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател за тази година се увеличава от 1.48 през 2013 г. на 1.52 през 2014 г.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2010	2011	2012	2013	2014
Общо	75513	70846	69121	66578	67585
Под 15	350	335	246	298	324
15 - 19	8061	7464	7158	6670	6331
20 - 24	18249	16504	15895	15002	14454
25 - 29	22447	21226	20945	20433	20770
30 - 34	18141	16983	16268	15591	16204
35 - 39	7145	7137	7398	7305	7978
40 - 44	1054	1128	1124	1202	1401
45 - 49	54	58	73	69	105
50 и повече	6	4	11	5	11
Непоказано	6	7	3	3	7
В градовете					
Общо	57077	53396	51658	49526	50704
Под 15	223	213	167	192	203
15 - 19	4625	4257	4062	3824	3601
20 - 24	12065	10684	10111	9479	9039
25 - 29	17623	16557	16290	15653	16059
30 - 34	15392	14440	13654	13038	13563
35 - 39	6206	6215	6361	6261	6922
40 - 44	888	968	940	1008	1207
45 - 49	44	51	59	66	92
50 и повече	5	4	11	2	11
Непоказано	6	7	3	3	7
В селата					
Общо	18436	17450	17463	17052	16881
Под 15	127	122	79	106	121
15 - 19	3436	3207	3096	2846	2730
20 - 24	6184	5820	5784	5523	5415
25 - 29	4824	4669	4655	4780	4711
30 - 34	2749	2543	2614	2553	2641
35 - 39	939	922	1037	1044	1056
40 - 44	166	160	184	194	194
45 - 49	10	7	14	3	13
50 и повече	1	-	-	3	-
Непоказано	-	-	-	-	-

Смъртност

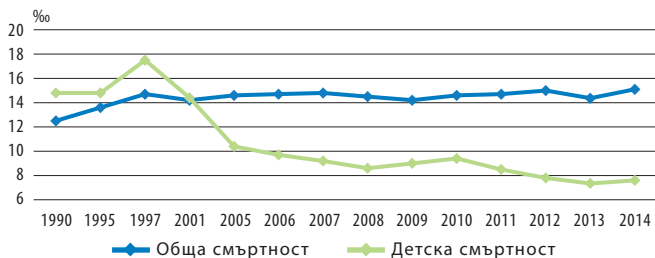
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Проблем в демографското развитие на страната е поддържаното високо ниво на смъртност. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2014 г. е 15.1‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2014 г. е 7.6‰ и е с 0.3‰ по-висок от този през 2013 г. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. Сега тя е 71.2 години при мъжете, а при жените е със седем години по-висока - 78.3 години.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирания по възраст и местоживееене

(Брой)

Местоживееене Възраст (в навършени години)	2010	2011	2012	2013	2014
Общо	110165	108258	109281	104345	108952
Под 1	708	601	536	489	517
1 - 4	133	122	119	115	89
5 - 9	77	65	69	66	55
10 - 14	93	66	76	66	63
15 - 19	200	180	172	139	150
20 - 24	338	319	284	304	263
25 - 29	421	387	337	335	324
30 - 34	582	568	497	510	522
35 - 39	867	863	835	781	898
40 - 44	1460	1355	1296	1338	1365
45 - 49	2403	2236	2025	2072	2111
50 - 54	3850	3783	3732	3501	3798
55 - 59	5994	5917	5749	5601	5711
60 - 64	8639	8731	8625	8078	8515
65 - 69	9706	9788	10255	10409	11090
70 - 74	12759	12461	12376	11563	11995
75 - 79	19048	18388	18192	16670	16347
80 - 84	20840	20333	20393	19365	20514
85 и повече	22047	22095	23713	22943	24625
В градовете					
Общо	65759	65182	66333	64089	67008
Под 1	461	412	368	331	340
1 - 4	87	81	74	72	56
5 - 9	52	44	48	46	36
10 - 14	52	43	49	41	48
15 - 19	129	114	122	91	106
20 - 24	241	212	203	209	176
25 - 29	301	275	253	248	230
30 - 34	417	408	371	363	371
35 - 39	607	614	600	569	658
40 - 44	1016	927	916	970	944
45 - 49	1660	1487	1376	1427	1477
50 - 54	2591	2554	2507	2370	2601
55 - 59	4101	3991	3852	3880	3848
60 - 64	5668	5782	5729	5358	5629
65 - 69	5922	6110	6459	6602	7144
70 - 74	7400	7291	7292	6807	7161
75 - 79	10639	10302	10363	9599	9392
80 - 84	11958	11709	11859	11474	12007
85 и повече	12457	12826	13892	13632	14784
В селата					
Общо	44406	43076	42948	40256	41944
Под 1	247	189	168	158	177
1 - 4	46	41	45	43	33
5 - 9	25	21	21	20	19
10 - 14	41	23	27	25	15
15 - 19	71	66	50	48	44
20 - 24	97	107	81	95	87
25 - 29	120	112	84	87	94
30 - 34	165	160	126	147	151
35 - 39	260	249	235	212	240
40 - 44	444	428	380	368	421
45 - 49	743	749	649	645	634
50 - 54	1259	1229	1225	1131	1197
55 - 59	1893	1926	1897	1721	1863
60 - 64	2971	2949	2896	2720	2886
65 - 69	3784	3678	3796	3807	3946
70 - 74	5359	5170	5084	4756	4834
75 - 79	8409	8086	7829	7071	6955
80 - 84	8882	8624	8534	7891	8507
85 и повече	9590	9269	9821	9311	9841

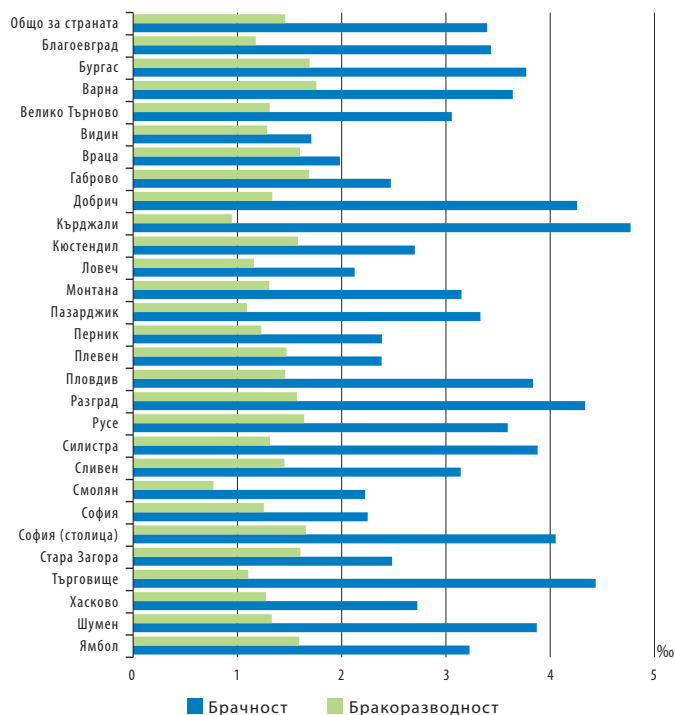
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

В последните години има тенденция на намаляване на броя на сключените бракове, дължаща се на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора. Тази година сключените бракове се увеличават значително спрямо предходната година (през 2014 г. са сключени 24 596 брака, или 2 653 повече от 2013 г.), коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 3.4%.

Броят на регистрираните бракоразводи през 2014 г. е 10 584, или с 324 по-малък от този през 2013 г.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2014 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2014 г. по статистически зони, статистически райони и по области

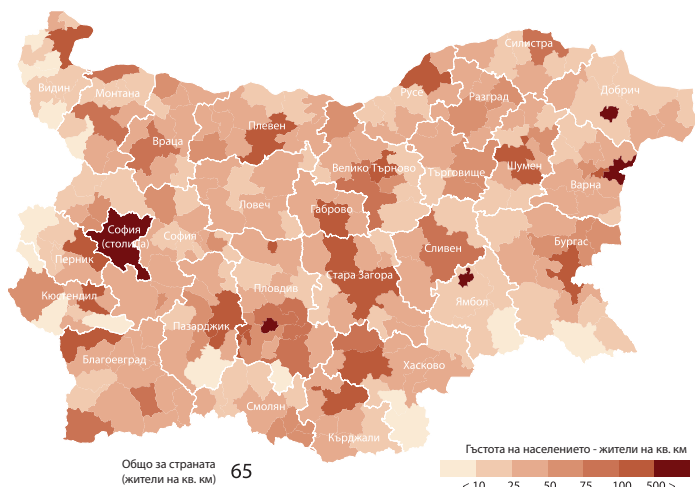
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	24596	10584	3.4	1.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	1861	1127	2.3	1.4
Видин	162	122	1.7	1.3
Враца	352	284	2.0	1.6
Ловеч	287	157	2.1	1.2
Монтана	444	184	3.2	1.3
Плевен	616	380	2.4	1.5
Северен централен	2850	1245	3.4	1.5
Велико Търново	765	328	3.1	1.3
Габрово	291	199	2.5	1.7
Разград	521	189	4.3	1.6
Русе	824	377	3.6	1.6
Силистра	449	152	3.9	1.3
Североизточен	3727	1449	3.9	1.5
Варна	1732	836	3.7	1.8
Добрич	785	246	4.3	1.3
Търговище	521	130	4.5	1.1
Шумен	689	237	3.9	1.3
Югоизточен	3400	1716	3.2	1.6
Бургас	1567	705	3.8	1.7
Сливен	609	282	3.2	1.5
Стара Загора	815	527	2.5	1.6
Ямбол	409	202	3.2	1.6
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	7627	3222	3.6	1.5
Благоевград	1091	375	3.4	1.2
Кюстендил	350	205	2.7	1.6
Перник	306	158	2.4	1.2
София	541	301	2.3	1.3
София (столица)	5339	2183	4.1	1.7
Южен централен	5131	1825	3.5	1.3
Кърджали	724	144	4.8	1.0
Пазарджик	895	294	3.3	1.1
Пловдив	2603	993	3.8	1.5
Смолян	257	89	2.2	0.8
Хасково	652	305	2.7	1.3

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2014 г.

Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 1.3% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 18.3%. В 16 области населението е под 200 хил. души. С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са шест области, които обхващат 20.5% от населението на страната. Шест са областите с население над 300 хил. души, като в две от тях - София (столица) и Пловдив, живее повече от една четвърт от населението на страната (27.7%). Трета по брой на населението е област Варна, а непосредствено след нея се нареждат областите Бургас, Стара Загора и Благоевград.

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² по области през 2014 г.

8. Население към 31.12.2014 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

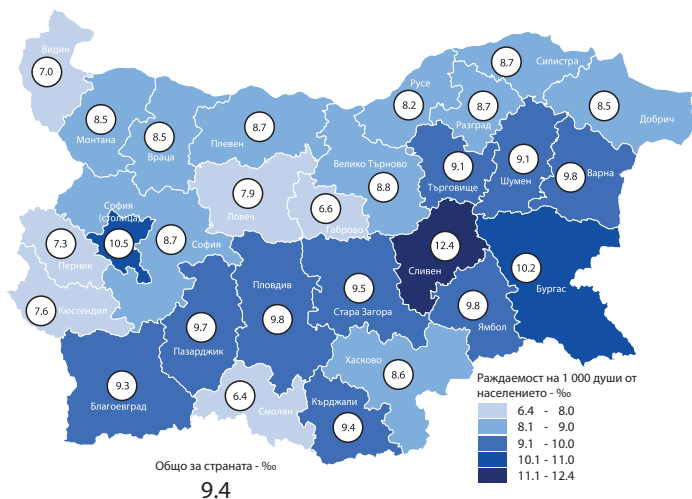
Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	7202198	3502015	3700183	5267480	2541532	2725948
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	797142	390552	406590	507242	247538	259704
Видин	93361	45537	47824	60118	29316	30802
Враца	175169	86226	88943	103192	50408	52784
Ловеч	133513	65340	68173	83597	40877	42720
Монтана	139350	68347	71003	89572	43748	45824
Плевен	255749	125102	130647	170763	83189	87574
Северен централен	825536	402004	423532	552702	267017	285685
Велико Търново	247782	119752	128030	173327	83270	90057
Габрово	116351	56262	60089	95404	46104	49300
Разград	119048	58268	60780	56244	26935	29309
Русе	227685	111102	116583	176298	85840	90458
Силистра	114670	56620	58050	51429	24868	26561
Североизточен	949957	464643	485314	696392	337679	358713
Варна	473804	231629	242175	396838	193124	203714
Добрич	182808	89393	93415	126256	61112	65144
Търговище	116420	57027	59393	62948	30252	32696
Шумен	176925	86594	90331	110350	53191	57159
Югоизточен	1058515	515862	542653	760568	368061	392507
Бургас	414184	201630	212554	310277	149746	160531
Сливен	192644	93917	98727	127276	61507	65769
Стара Загора	325963	158588	167375	234617	113701	120916
Ямбол	125724	61727	63997	88398	43107	45291
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2125212	1025174	1100038	1779755	853362	926393
Благоевград	315577	154280	161297	188103	90618	97485
Кюстендил	127969	62339	65630	88825	43027	45798
Перник	127048	62062	64986	100254	48629	51625
София	238061	117038	121023	145906	71340	74566
София (столица)	1316557	629455	687102	1256667	599748	656919
Южен централен	1445836	703780	742056	970821	467875	502946
Кърджали	152053	75684	76369	62874	30352	32522
Пазарджик	266549	130829	135720	166560	81112	85448
Пловдив	675586	325608	349978	506078	242196	263882
Смолян	113984	55446	58538	63050	30455	32595
Хасково	237664	116213	121451	172259	83760	88499

Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица), Бургас и Варна. С най-ниска раждаемост през 2014 г. са областите Смолян и Габрово. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2014 г. се отличават областите Видин, Монтана, Враца и Ловеч, като най-нисък е този показател в областите София (столица), Кърджали, Варна и Благоевград.

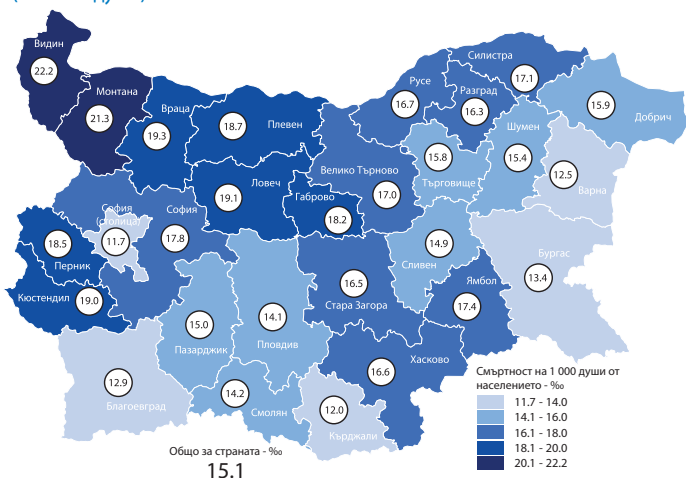
Фиг. 8. Раждаемост по области през 2014 г.

(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2014 г.

(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2014 г. по статистически зони, статистически райони и по области

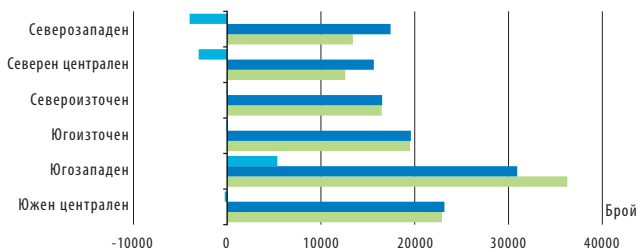
Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Ражда- емост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	67585	108952	-41367	9.4	15.1	-5.7
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	6647	15897	-9250	8.3	19.8	-11.5
Видин	658	2100	-1442	7.0	22.2	-15.2
Враца	1502	3418	-1916	8.5	19.3	-10.8
Ловеч	1068	2570	-1502	7.9	19.1	-11.2
Монтана	1187	2988	-1801	8.5	21.3	-12.8
Плевен	2232	4821	-2589	8.7	18.7	-10.0
Северен централен	6874	14114	-7240	8.3	17.0	-8.7
Велико Търново	2187	4244	-2057	8.8	17.0	-8.2
Габрово	775	2135	-1360	6.6	18.2	-11.6
Разград	1041	1951	-910	8.7	16.3	-7.6
Русе	1873	3813	-1940	8.2	16.7	-8.5
Силистра	998	1971	-973	8.7	17.1	-8.4
Североизточен	8919	13445	-4526	9.4	14.1	-4.7
Варна	4667	5939	-1272	9.8	12.5	-2.7
Добрич	1562	2922	-1360	8.5	15.9	-7.4
Търговище	1071	1851	-780	9.1	15.8	-6.7
Шумен	1619	2733	-1114	9.1	15.4	-6.3
Югоизточен	10941	16020	-5079	10.3	15.1	-4.8
Бургас	4211	5540	-1329	10.2	13.4	-3.2
Сливен	2395	2881	-486	12.4	14.9	-2.5
Стара Загора	3099	5396	-2297	9.5	16.5	-7.0
Ямбол	1236	2203	-967	9.8	17.4	-7.6
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	20754	28508	-7754	9.8	13.4	-3.6
Благоевград	2950	4072	-1122	9.3	12.9	-3.6
Кюстендил	986	2459	-1473	7.6	19.0	-11.4
Перник	939	2366	-1427	7.3	18.5	-11.2
София	2080	4253	-2173	8.7	17.8	-9.1
София (столица)	13799	15358	-1559	10.5	11.7	-1.2
Южен централен	13450	20968	-7518	9.3	14.5	-5.2
Кърджали	1423	1810	-387	9.4	12.0	-2.6
Пазарджик	2592	4011	-1419	9.7	15.0	-5.3
Пловдив	6636	9563	-2927	9.8	14.1	-4.3
Смолян	738	1637	-899	6.4	14.2	-7.8
Хасково	2061	3947	-1886	8.6	16.6	-8.0

Миграция на населението

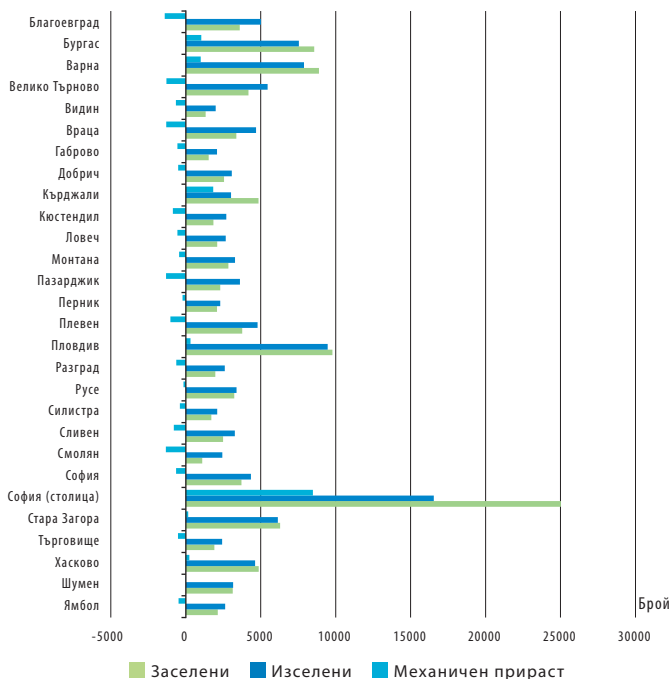
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната и извън нея.

През 2014 г. с положителен механичен прираст (разликата между заселените и изселените лица) са седем области в страната, като с най-голям прираст са София (столица), Кърджали, Бургас и Варна. В резултат на отрицателния механичен прираст най-много намалява населението в областите Благоевград, Смолян, Пазарджик, Враца и Велико Търново.

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2014 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2014 г. по области

10. Механично движение на населението през 2014 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	121135	123247	-2112
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	13405	17414	-4009
Видин	1325	1989	-664
Враца	3373	4683	-1310
Ловеч	2101	2666	-565
Монтана	2844	3289	-445
Плевен	3762	4787	-1025
Северен централен	12598	15635	-3037
Велико Търново	4177	5464	-1287
Габрово	1521	2081	-560
Разград	1964	2600	-636
Русе	3229	3388	-159
Силистра	1707	2102	-395
Североизточен	16475	16528	-53
Варна	8882	7882	1000
Добрич	2554	3066	-512
Търговище	1909	2428	-519
Шумен	3130	3152	-22
Югоизточен	19494	19590	-96
Бургас	8573	7545	1028
Сливен	2483	3278	-795
Стара Загора	6299	6143	156
Ямбол	2139	2624	-485
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	36269	30921	5348
Благоевград	3605	5016	-1411
Кюстендил	1848	2707	-859
Перник	2082	2303	-221
София	3708	4351	-643
София (столица)	25026	16544	8482
Южен централен	22894	23159	-265
Кърджали	4856	3021	1835
Пазарджик	2297	3616	-1319
Пловдив	9780	9464	316
Смолян	1102	2437	-1335
Хасково	4859	4621	238

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

Работна сила

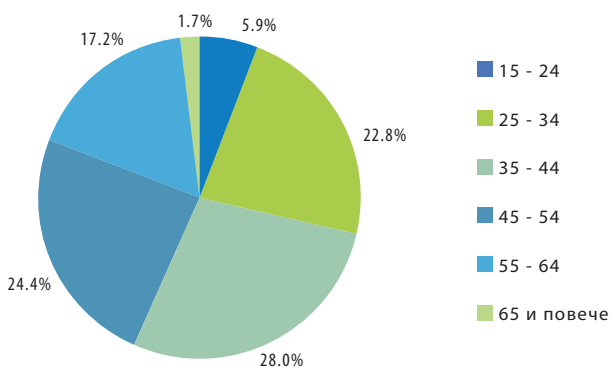
Работна сила (икономически активни лица) са лицата на 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

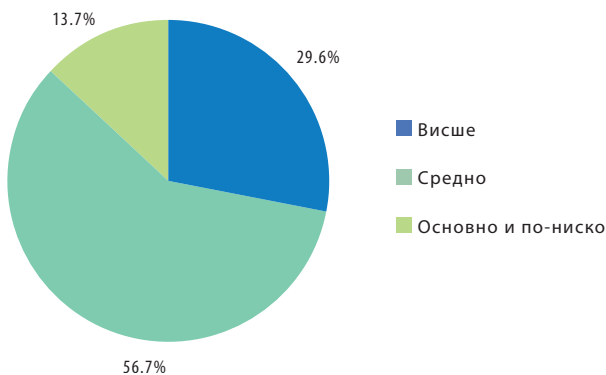
Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Данните за 2011 г. са ревизирани оценки на базата на данните за населението на страната (по петгодишни възрастови групи), получени при Преброяването на населението през 2011 г., и не са напълно съпоставими с данните за предходните години.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2014 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2014 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	3400.9	3341.4	3344.3	3371.2	3365.9
По местоживеене					
В градовете	2624.2	2598.2	2605.9	2631.1	2636.7
В селата	776.6	743.2	738.4	740.1	729.2
По пол					
Мъже	1804.7	1786.1	1782.8	1796.6	1798.6
Жени	1596.2	1555.3	1561.5	1574.6	1567.3
По възрастови групи					
15 - 64	3356.3	3302.3	3303.9	3322.7	3308.7
15 - 24	269.9	253.6	247.9	229.6	200.3
25 - 34	699.8	798.8	788.3	778.2	767.7
35 - 44	1018.8	899.2	919.1	939.1	941.0
45 - 54	903.6	830.7	813.6	814.8	821.0
55 - 64	464.2	519.9	534.9	560.9	578.7
65 и повече	44.5	39.1	40.4	48.5	57.2
По степени на образование					
Висше	869.9	874.2	889.5	948.4	997.1
Средно	2035.1	2005.5	2010.6	1985.9	1906.8
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1354.3	1320.8	1303.7	1292.6	1232.9
Основно и по-ниско	495.9	461.7	444.2	436.9	462.0

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	66.5	65.9	67.1	68.4	69.0
По местоживеене					
В градовете	69.0	68.1	69.3	70.7	71.5
В селата	59.2	59.2	60.2	61.2	61.3
По пол					
Мъже	70.8	69.9	71.0	72.2	72.9
Жени	62.3	61.9	63.2	64.5	65.0
По възрастови групи					
15 - 24	28.9	29.5	30.4	29.6	27.2
25 - 34	79.8	78.3	78.8	78.7	78.3
35 - 44	86.3	85.2	85.4	86.7	87.4
45 - 54	83.1	82.2	82.6	83.5	83.7
55 - 64	47.9	48.9	51.1	54.1	56.6

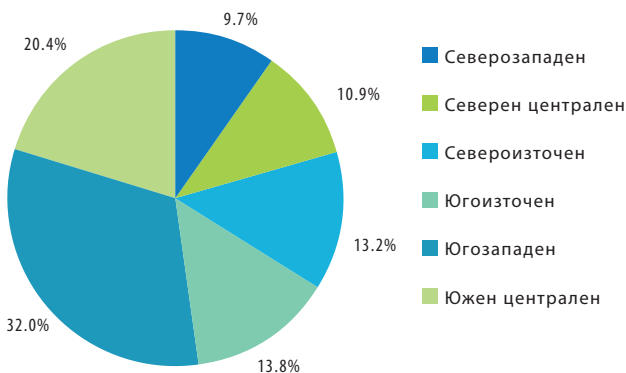
¹ Ревизирани данни.

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2014 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2014 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3308.7	69.0
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	320.7	64.2
Видин	40.5	71.0
Враца	72.9	64.4
Ловеч	46.9	56.9
Монтана	58.2	67.1
Плевен	102.2	63.7
Северен централен	360.9	66.3
Велико Търново	112.1	68.1
Габрово	52.9	72.1
Разград	51.5	64.2
Русе	95.9	63.5
Силистра	48.4	64.7
Североизточен	437.5	68.6
Варна	217.6	67.8
Добрич	87.0	71.5
Търговище	44.5	57.8
Шумен	88.3	74.7
Югоизточен	457.0	66.0
Бургас	188.6	67.8
Сливен	74.8	60.7
Стара Загора	138.0	65.2
Ямбол	55.6	69.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1058.7	72.7
Благоевград	158.7	73.0
Кюстендил	54.6	66.9
Перник	59.1	71.0
София	106.3	68.4
София (столица)	680.1	74.0
Южен централен	674.1	69.9
Кърджали	66.5	64.3
Пазарджик	118.1	66.6
Пловдив	321.5	71.7
Смолян	60.3	76.1
Хасково	107.7	69.2

Заетост

Заети са лицата на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства) или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

Наети са лицата, извършващи в общественния сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

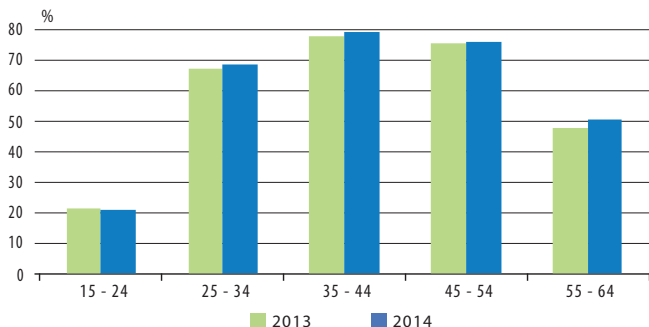
Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Данните за 2011 г. са ревизирани оценки на базата на данните за населението на страната (по петгодишни възрастови групи), получени при Преброяването на населението през 2011 г., и не са напълно съпоставими с данните за предходните години.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	3052.8	2965.2	2934.0	2934.9	2981.4
По местоживеене					
В градовете	2390.8	2338.0	2320.6	2330.9	2380.4
В селата	662.0	627.2	613.4	604.0	601.0
По пол					
Мъже	1608.3	1567.1	1541.7	1546.9	1577.1
Жени	1444.5	1398.1	1392.3	1388.1	1404.3
По възрастови групи					
15 - 64	3010.4	2927.5	2894.9	2889.4	2927.4
15 - 24	207.4	190.2	178.3	164.5	152.7
25 - 34	620.2	691.8	679.5	659.5	669.2
35 - 44	936.7	817.3	827.0	842.0	850.9
45 - 54	824.9	754.1	730.9	731.9	743.5
55 - 64	421.2	474.1	479.2	491.5	511.2
65 и повече	42.4	37.7	39.1	45.5	53.9
По степени на образование					
Висше	831.2	829.5	837.6	887.4	946.3
Средно	1838.4	1795.7	1776.1	1741.1	1703.8
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1226.5	1185.6	1159.2	1143.4	1107.7
Основно и по-ниско	383.3	340.0	320.3	306.5	331.3
По статус в заетостта					
Работодатели	115.1	107.6	104.5	115.1	113.5
Самостоятелно заети, без наети лица	242.7	221.3	210.9	221.6	238.1
Наети в частния сектор	1933.4	1893.7	1872.5	1859.3	1903.6
Наети в общественния сектор	729.3	712.5	721.5	719.3	705.5
Неплатени семейни работници	32.2	30.2	24.5	19.6	20.6

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

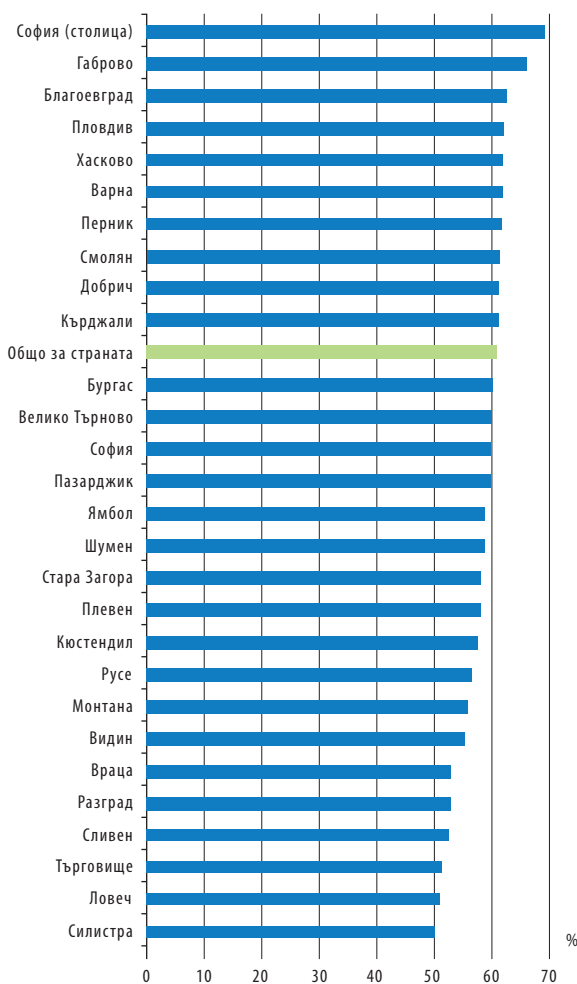
	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	59.7	58.4	58.8	59.5	61.0
По местоживеене					
В градовете	62.9	61.2	61.7	62.6	64.5
В селата	50.4	49.9	49.9	49.8	50.4
По пол					
Мъже	63.0	61.2	61.3	62.1	63.9
Жени	56.4	55.6	56.3	56.8	58.2
По възрастови групи					
15 - 24	22.2	22.1	21.9	21.2	20.7
25 - 34	70.7	67.8	67.9	66.7	68.3
35 - 44	79.4	77.4	76.9	77.7	79.0
45 - 54	75.8	74.7	74.2	75.0	75.8
55 - 64	43.5	44.6	45.7	47.4	50.0

¹ Ревизирани данни.

Заетост по области

Заетите лица на 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2014 г.

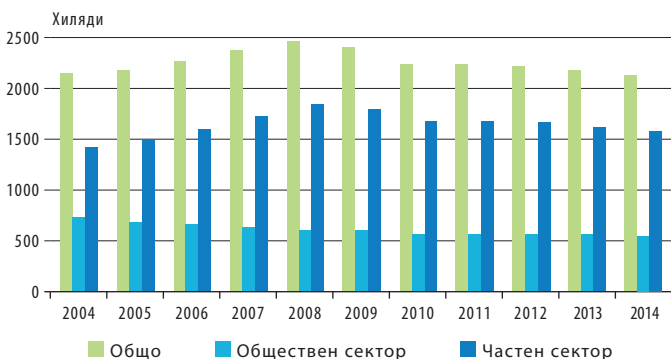
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2014 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	2927.4	61.0
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	275.1	55.0
Видин	31.5	55.3
Враца	59.9	52.9
Ловеч	42.0	51.0
Монтана	48.5	55.9
Плевен	93.1	58.0
Северен централен	312.6	57.4
Велико Търново	98.7	60.0
Габрово	48.5	66.1
Разград	42.4	52.8
Русе	85.4	56.6
Силистра	37.5	50.0
Североизточен	381.7	59.8
Варна	198.5	61.8
Добрич	74.5	61.2
Търговище	39.3	51.2
Шумен	69.4	58.7
Югоизточен	402.0	58.0
Бургас	167.6	60.3
Сливен	64.5	52.4
Стара Загора	122.7	58.0
Ямбол	47.2	58.8
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	963.5	66.1
Благоевград	136.1	62.6
Кюстендил	46.9	57.4
Перник	51.3	61.6
София	92.6	59.6
София (столица)	636.6	69.2
Южен централен	592.6	61.5
Кърджали	63.1	61.1
Пазарджик	105.7	59.6
Пловдив	278.8	62.2
Смолян	48.5	61.2
Хасково	96.4	61.9

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Общо	2226403	2166199	563056	541046	1663347	1625153
Селско, горско и рибно стопанство	70235	69493	12103	12140	58132	57353
Добивна промишленост	24268	23707	7154	7154	17114	16553
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	89718	83848	349	178	89369	83670
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	126122	121962	157	320	125965	121642
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	31821	30814	162	190	31659	30624
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2155	2001	-	-	2155	2001

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Производство на химични продукти	12516	12849	..	-	..	12849
Производство на лекарствени вещества и продукти	7955	8307
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	42969	43757	27	20	42942	43737
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	59679	57464	3372	3289	56307	54175
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	8131	8409
Производство на електрически съоръжения	19082	19734	-	-	19082	19734
Производство на машини с общо и специално предназначение	29564	28195	..	-	..	28195
Производство на превозни средства	18384	20683	-	-	18384	20683
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	41852	42160	1159	1126	40693	41034
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	31337	30701	14849	14836	16488	15865
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	35222	34659	20595	21073	14627	13586
Строителство	128947	120501	3110	2670	125837	117831
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	370716	372630	519	457	370197	372173
Транспорт, складиране и пощи	137131	128854	49901	48556	87230	80298
Хотелиерство и ресторантьорство	111788	110111	4545	4669	107243	105442
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	14034	13798	3194	3278	10840	10520
Далекосъобщения	20327	20413
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	36600	34496
Финансови и застрахователни дейности	56709	54315	1860	1880	54849	52435
Операции с недвижими имоти	23627	22234	2599	2539	21028	19695
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	40731	39975	1580	1494	39151	38481
Научноизследователска и развойна дейност	10622	10976	9061	9270	1561	1706
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	19189	20656	136	63	19053	20593
Административни и спомагателни дейности	122231	104783	34101	18376	88130	86407
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	113791	112987	113791	112987	x	x
Образование	164469	164068	155958	155907	8511	8161
Хуманно здравеопазване	106945	103098	78520	76342	28425	26756
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	29535	28235	27454	26198	2081	2037
Култура, спорт и развлечения	31793	33242	13673	13403	18120	19839
Други дейности, н.д.	36208	32084	1793	1352	34415	30732

Безработица

Безработни са лицата на 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

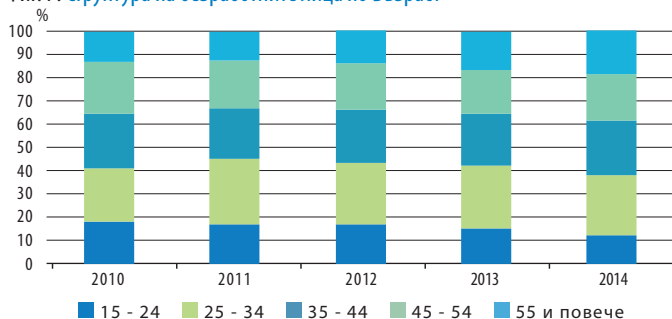
Продължителността на безработицата се определя от краткия от следните два периода:

- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

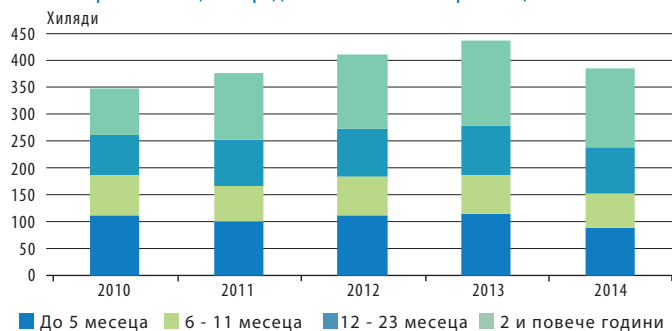
Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила. Данните от Наблюдението на работната сила за 2011 г. са ревизирани на базата на данните за населението на страната (по петгодишни възрастови групи), получени при Преброяването на населението през 2011 г., и не са напълно съпоставими с данните за предходните години.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	348.0	376.2	410.3	436.3	384.5
По местоживеене					
В градовете	233.4	260.2	285.3	300.2	256.3
В селата	114.6	116.0	125.0	136.1	128.2
По пол					
Мъже	196.3	219.0	241.1	249.8	221.4
Жени	151.7	157.2	169.3	186.5	163.1
По възрастови групи					
15 - 64	345.9	374.8	409.0	433.2	381.3
15 - 24	62.5	63.5	69.7	65.1	47.6
25 - 34	79.7	107.0	108.9	118.7	98.5
35 - 44	82.1	81.9	92.1	97.1	90.2
45 - 54	78.7	76.6	82.7	82.9	77.5
55 и повече	45.1	47.2	57.1	72.4	70.7
По степени на образование					
Висше	38.7	44.7	51.8	60.9	50.8
Средно	196.7	209.8	234.6	244.9	203.0
в т.ч. с придобита професионална квалификация	127.7	135.2	144.5	149.2	125.2
Основно и по-ниско	112.6	121.7	123.9	130.5	130.7
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	112.9	99.9	113.1	115.1	90.5
6 - 11 месеца	73.4	66.4	70.6	70.8	61.6
12 - 23 месеца	74.9	87.4	89.0	93.6	85.2
2 и повече години	86.8	122.6	137.6	156.7	147.3
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	342.4	342.4	375.8	386.2	351.1

¹ Ревизирани данни.

Безработица

Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2014 г. коефициентът на безработица в страната намалява с 1.5 процентни пункта в сравнение с предходната година, като достига 11.4%. Продължително безработни (от една или повече години) са 60.5% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	10.2	11.3	12.3	12.9	11.4
По местоживеене					
В градовете	8.9	10.0	11.0	11.4	9.7
В селата	14.8	15.6	16.9	18.4	17.6
По пол					
Мъже	10.9	12.3	13.5	13.9	12.3
Жени	9.5	10.1	10.8	11.8	10.4
По възрастови групи					
15 - 64	10.3	11.4	12.4	13.0	11.5
15 - 24	23.2	25.0	28.1	28.4	23.8
25 - 34	11.4	13.4	13.8	15.3	12.8
35 - 44	8.1	9.1	10.0	10.3	9.6
45 - 54	8.7	9.2	10.2	10.2	9.4
55 и повече	8.9	8.4	9.9	11.9	11.1
Коефициент на продължителна безработица	4.8	6.3	6.8	7.4	6.9

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

	2010	2011 ¹	2012	2013	2014
Общо	224.6	235.2	227.7	209.7	192.1
По местоживеене					
В градовете	126.0	136.3	127.3	113.0	100.1
В селата	98.6	98.9	100.3	96.7	92.0
По пол					
Мъже	121.2	131.8	125.4	116.5	107.8
Жени	103.4	103.3	102.3	93.2	84.3
По възрастови групи					
15 - 64	222.3	233.5	225.6	206.5	188.7
15 - 24	47.7	42.8	40.1	36.5	33.0
25 - 34	37.1	51.2	50.9	50.7	45.5
35 - 44	49.4	47.8	47.1	38.9	33.2
45 - 54	50.4	49.5	48.9	41.2	39.7
55 и повече	40.0	43.8	40.6	42.4	40.6
По степени на образование					
Висше	10.9	12.8	14.4	15.9	13.5
Средно	102.8	113.9	105.2	95.1	85.8
в т.ч. с придобита професионална квалификация	61.5	66.2	63.5	56.8	49.8
Основно и по-ниско	110.9	108.5	108.0	98.7	92.8

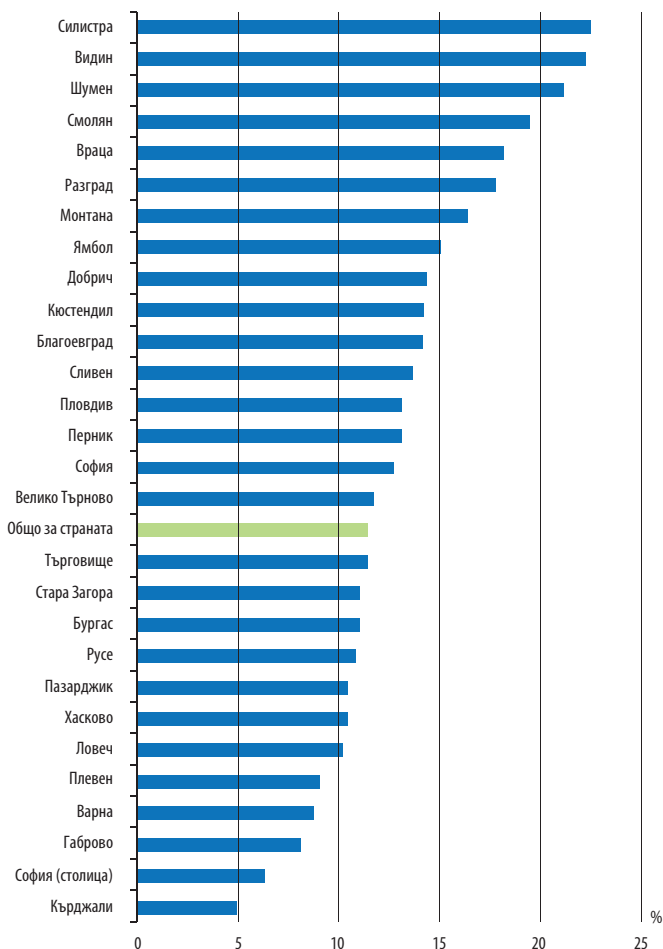
¹ Ревизирани данни.

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по области през 2014 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2014 г.

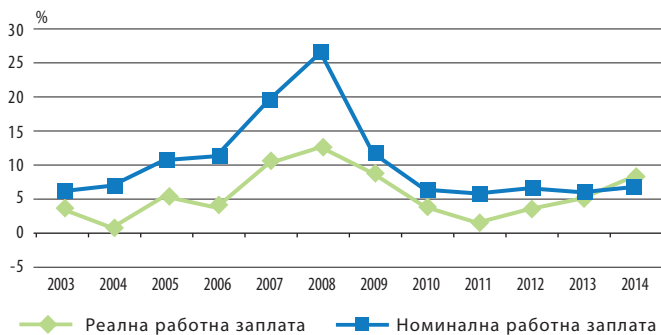
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	384.5	11.4	351.1
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	46.4	14.2	60.7
Видин	9.1	22.2	8.8
Враца	13.3	18.1	12.6
Ловеч	4.9	10.2	9.1
Монтана	9.7	16.3	12.6
Плевен	9.3	9.0	17.6
Северен централен	48.5	13.2	43.2
Велико Търново	13.5	11.7	11.2
Габрово	4.4	8.1	3.5
Разград	9.2	17.7	9.0
Русе	10.4	10.8	11.4
Силистра	11.1	22.4	8.2
Североизточен	56.3	12.6	50.3
Варна	19.2	8.7	17.5
Добрич	12.8	14.3	10.5
Търговище	5.1	11.4	9.1
Шумен	19.2	21.1	13.3
Югоизточен	55.4	11.9	52.2
Бургас	21.1	11.0	16.9
Сливен	10.4	13.6	14.0
Стара Загора	15.3	11.0	13.8
Ямбол	8.5	15.0	7.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	95.9	8.9	67.8
Благоевград	22.6	14.1	21.5
Кюстендил	7.8	14.2	7.1
Перник	7.8	13.1	6.0
София	13.7	12.7	13.5
София (столица)	43.8	6.3	19.7
Южен централен	82.0	12.0	76.9
Кърджали	(3.3)	(4.9)	9.1
Пазарджик	12.5	10.4	17.3
Пловдив	43.0	13.1	27.3
Смолян	11.8	19.4	10.8
Хасково	11.4	10.4	12.4

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на заетите.

Средната брутна годишна работна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Общо	9301	9932	10027	10713	9054	9667
Селско, горско и рибно стопанство	7682	8252	10403	10162	7113	7841
Добивна промишленост	14938	15759	20107	20757	12774	13597
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	7921	8601	7399	6794	7923	8605
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	5455	5970	4799	5413	5456	5971
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	6780	7459	6952	7390	6779	7460
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	29416	29968	-	-	29416	29968

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Производство на химични продукти	11516	11558	..	-	11526	11558
Производство на лекарствени вещества и продукти	11500	11893	11384	11620
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	8050	8579	6837	7472	8050	8579
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	8594	9297	6984	7608	8690	9400
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	11756	11783	11768	11799
Производство на електрически съоръжения	10727	10176	-	-	10727	10176
Производство на машини с общо и специално предназначение	10319	11133	..	-	10320	11133
Производство на превозни средства	8750	9585	-	-	8750	9585
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	7915	8446	10098	11520	7852	8360
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	18546	18750	21772	22574	15642	15169
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	8585	9019	8636	8952	8512	9123
Строителство	7998	8167	8174	9407	7993	8138
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	8141	8998	12317	11098	8135	8995
Транспорт, складиране и пощи	9093	9758	10982	11790	8009	8519
Хотелиерство и ресторантьорство	5751	6808	7252	7412	5687	6780
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	15127	14004	12229	12338	15992	14535
Далекосъобщения	18731	18071	18735	18071
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	26371	27844	26656	28140
Финансови и застрахователни дейности	18034	18440	21934	23078	17898	18267
Операции с недвижими имоти	9124	8955	8132	8215	9248	9052
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	13264	14924	11385	12467	13341	15022
Научноизследователска и развойна дейност	10740	11381	8011	8522	26881	27186
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	14616	14689	8354	10125	14662	14704
Административни и спомагателни дейности	6227	6938	4541	4918	6883	7373
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	11317	11772	11317	11772	x	x
Образование	9426	9942	9382	9819	10247	12357
Хуманно здравеопазване	10767	11451	10630	11319	11147	11836
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	5783	6320	5748	6307	6240	6493
Култура, спорт и развлечения	8145	8117	7514	7994	8626	8201
Други дейности, н.д.	6302	6958	6208	7051	6307	6953

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

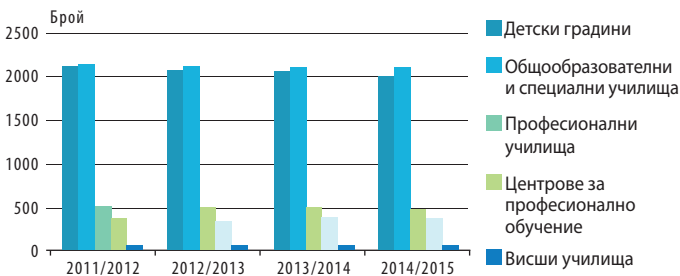
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VIII клас), прогимназии (V - VIII клас), гимназии (IX - XII или VIII - XII клас), средни общообразователни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. духовни училища, професионални училища с програми за II и I степен професионална квалификация с прием след VIII клас, професионални училища с програми за I степен професионална квалификация с прием след VI и VII клас.
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

	2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	5164	517	5067	532	5060	577	4975	584
Детски градини	2112	50	2070	65	2051	75	1991	88
Общообразователни и специални училища	2144	69	2112	69	2097	68	2087	70
Начални (I - IV кл.)	156	7	153	6	150	4	150	5
Основни (I - VIII кл.)	1431	28	1402	27	1393	29	1386	30
Прогимназии (V - VIII кл.)	12	2	11	3	8	2	7	1
Гимназии (IX - XII кл.)	139	27	140	27	140	27	137	27
Средни общообразователни (I - XII кл.)	406	5	406	6	406	6	407	7
Професионални	499	58	494	59	488	58	481	56
Училища по изкуствата	22	1	22	1	23	2	23	2
Спортни училища	22	-	19	-	24	-	24	-
Професионални гимназии	414	23	416	23	402	19	394	16
Професионални колежи	36	34	37	35	39	37	40	38
Професионални училища	5	-	-	-	-	-	-	-
Центрове за професионално обучение	356	324	338	323	371	360	362	353
Висши училища¹	53	16	53	16	53	16	54	17
Университети и специализирани висши училища	45	9	45	9	45	9	46	10
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	21	-	20	-	19	-	19	-
Самостоятелни колежи	8	7	8	7	8	7	8	7

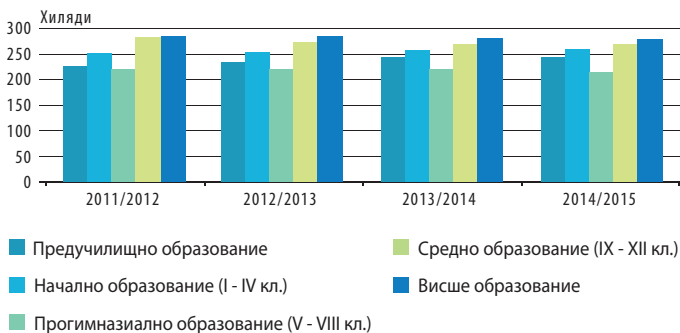
¹ Включва университети и специализирани висши училища и самостоятелни колежи.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието, ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4).
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи и професионални училища (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4).
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър” в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7).
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

	2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1293961	83145	1294682	83200	1303836	80915	1284910	67705
Предучилищно образование (МСКО - 0)	227971	1821	235015	2357	240622	2718	241123	3292
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	252372	1905	253675	2011	258840	2061	261793	2399
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	221274	1517	221839	1693	220934	1603	217155	1734
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	11219	10389	13637	12551	11176	9732	6509	5478
Професионално обучение - I степен професионална квалификация с прием след VIII клас (МСКО - 3)	841	-	1011	-	831	-	988	-
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	281671	3673	272487	3526	268395	3450	267540	3461
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	4062	3420	4272	3683	7300	6336	3789	2789
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	6660	5229	6323	5393	10278	6829	5417	4291
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	2804	2461	2381	2137	2001	1830	1618	1452
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	92	1	83	-	165	-	25	-
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	284995	52729	283959	49849	283294	46356	278953	42809
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	16210	7727	14688	7076	15072	7153	15244	7097
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (МСКО - 6)	184069	34720	180949	31359	176344	27535	171458	25143
Образователно-квалификационна степен „магистър“ (МСКО - 7)	80013	10139	82951	11306	85823	11532	85634	10418
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	4703	143	5371	108	6055	136	6617	151

Преподаватели по степени на преподаване

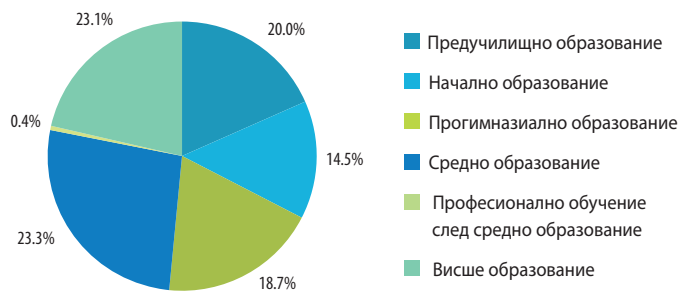
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове, независимо дали са пълно или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, помощник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2014/2015 година

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	102925	102488	101828	102799
Предучилищно образование (МСКО - 0)	19729	20015	20269	20542
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	14666	14565	14767	14940
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	19504	19315	19277	19179
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	25539	24684	24121	23968
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	532	453	382	427
Висше образование (МСКО - 6, 7)	22955	23456	23012	23743
Колежи (МСКО - 6)	1079	1091	1070	1018
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	21876	22365	21942	22725

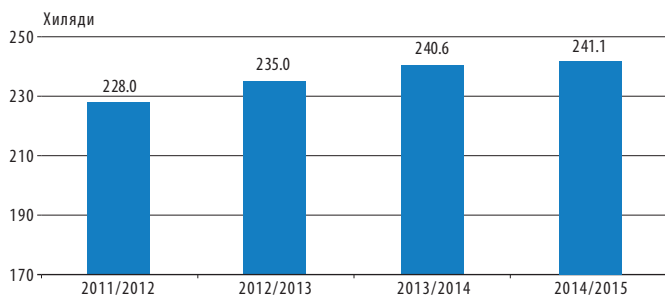
Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и седмични и за деца със специални образователни потребности и с хронични заболявания. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Постигнат е по-голям обхват на децата в детските градини при редуциран брой на тези институции.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2014/2015 година е 13, а средният брой деца в една група - 24.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
	Детски градини			
Общо	2112	2070	2051	1991
Постоянни	2112	2070	2051	1991
Целодневни	2105	2064	2046	1986
Полудневни	7	6	5	5
Сезонни	-	-	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	19729	20015	20269	20542
в т.ч. детски учители	18471	18749	18987	19240
В постоянни детски градини	19727	20013	20267	20540
В целодневни	18676	18920	19162	19387
В полудневни	1051	1093	1105	1153
В сезонни детски градини	2	2	2	2
	Деца			
Общо	227971	235015	240622	241123
В постоянни детски градини	227942	234987	240598	241099
В целодневни	209562	215280	220049	220151
В полудневни	18380	19707	20549	20948
В сезонни детски градини	29	28	24	24

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, технологични и по изкуствата). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

На учащите в професионални училища и в самостоятелни професионални паралелки с прием след VI и VII клас се осигурява общообразователна подготовка за придобиване на основно образование и професионална подготовка за придобиване на I степен професионална квалификация.

Завършилите програми с прием след VI и VII клас получават свидетелство за завършено основно образование и свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

От учебната 2011/2012 година спортните училища осъществяват обучение по професионални вместо по общообразователни програми (изменение на Закона за професионалното образование и обучение - ДВ, бр. 50 от 2010 г.).

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	608805	604773	606277	604481
I - IV кл.	250352	251962	257165	260293
в т.ч. вечерно и задочно обучение	658	453	560	567
V - VIII кл.	217143	217798	216572	212737
в т.ч. вечерно и задочно обучение	2394	3070	3856	4306
IX - XII кл. ¹	141310	135013	132540	131451
в т.ч. вечерно и задочно обучение	4266	4681	5032	4820

¹ Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

	2011	2012	2013	2014
Основно образование	45407	42798	42680	45323
Средно образование	31999	30331	28908	27263

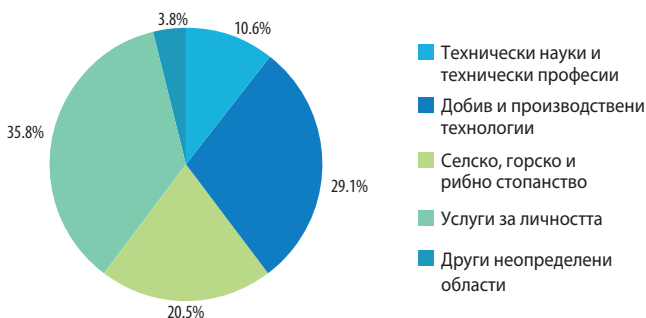
Професионално обучение - I степен

Учащите в професионалните училища и паралелки с прием след VI, VII и VIII клас се обучават по професионални програми за придобиване на I степен професионална квалификация.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2014/2015 година

7. Ученици в програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	1902	1799	2386	2432
Технически науки и технически професии	440	323	426	406
Добив и производствени технологии	1011	1056	1205	1242
Архитектура и строителство	23	138	203	299
Селско, горско и рибно стопанство	150	188	296	274
Услуги за личността	278	274	244	205
Други неопределени области	-	-	12	6

8. Завършили програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011	2012	2013	2014
Общо	318	367	251	243
Технически науки и технически професии	36	65	27	41
Добив и производствени технологии	199	220	152	165
Архитектура и строителство	7	-	7	-
Селско, горско и рибно стопанство	26	10	7	10
Услуги за личността	50	72	58	27

9. Ученици в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	841	1011	831	988
Технически науки и технически професии	99	189	94	105
Добив и производствени технологии	246	256	245	288
Архитектура и строителство	-	41	7	-
Селско, горско и рибно стопанство	174	157	135	203
Услуги за личността	295	349	329	354
Други неопределени области	27	19	21	38

10. Завършили програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011	2012	2013	2014
Общо	186	219	298	216
Технически науки и технически професии	14	38	114	50
Добив и производствени технологии	61	68	53	34
Архитектура и строителство	-	-	14	-
Селско, горско и рибно стопанство	27	18	30	20
Услуги за личността	76	77	76	94
Други неопределени области	8	18	11	18

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии и професионалните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2014/2015 година

11. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	40285	35469	32785	32095
Изкуства	94	90	74	99
Стопански науки и администрация	6037	4523	2884	2515
Физически и химически науки	19	19	-	-
Информатика	998	1004	950	1015
Технически науки и технически професии	12528	9665	9209	9136
Добив и производствени технологии	4573	4322	4208	4133
Архитектура и строителство	1243	1024	1303	1450
Селско, горско и рибно стопанство	7026	7495	6917	6496
Социални услуги	11	10	-	-
Услуги за личността	7756	7317	7240	7158
Транспортни услуги	-	-	-	93

12. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011	2012	2013	2014
Завършили средно образование	8288	8903	7400	5791
Придобили професионална квалификация	8271	8096	6690	4552
Изкуства	13	10	18	7
Стопански науки и администрация	1725	1985	1601	641
Физически и химически науки	..	-	-	-
Информатика	210	334	163	217
Технически науки и технически професии	2334	2275	1796	1127
Добив и производствени технологии	959	688	652	500
Архитектура и строителство	480	343	248	86
Селско, горско и рибно стопанство	810	885	940	800
Социални услуги	-	-	-	-
Услуги за личността	1732	1576	1272	1174
Транспортни услуги	..	-	-	-

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища осъществяват професионално образование за придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършено основно образование или със завършен VII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2014/2015 година

13. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	99896	101893	102879	103902
Изкуства	6147	6344	6525	6435
Хуманитарни науки	380	371	386	425
Журналистика, масова комуникация и информация	-	18	29	41
Стопански науки и администрация	16857	17991	18510	18248
Физически и химически науки	16	-
Информатика	5992	6891	7373	7532
Технически науки и технически професии	32442	31484	31126	30848
Добив и производствени технологии	6699	5964	5984	6066
Архитектура и строителство	8002	7123	6378	5833
Селско, горско и рибно стопанство	6397	6428	6962	7534
Ветеринарна медицина	903	944	891	929
Здравеопазване	-	-	-	28
Социални услуги	121	187	266	285
Услуги за личността	13941	16439	16922	18050
Транспортни услуги	1137	1024	903	937
Опазване на околната среда	806	664	592	695
Сигурност и безопасност	16	16
Други неопределени области	52	-	-	-

14. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

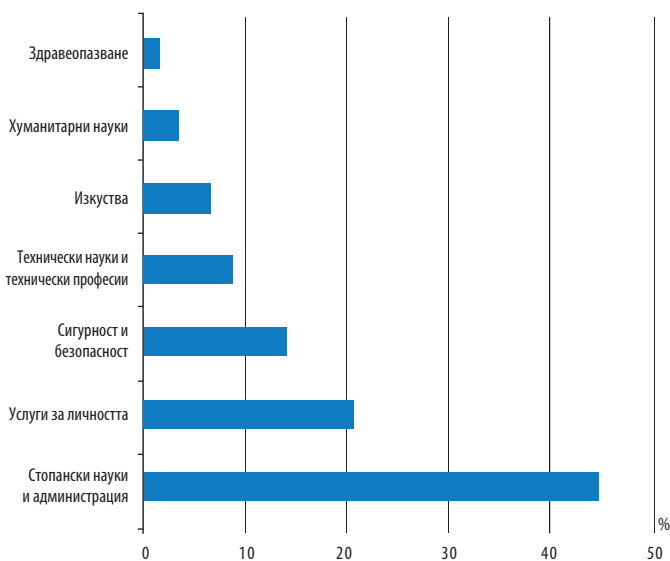
Тесни области на образованието	2011	2012	2013	2014
Завършили средно образование	22142	20473	19963	20407
Придобили професионална квалификация	18628	15812	15411	15212
Изкуства	1002	1011	933	1016
Хуманитарни науки	48	37	40	35
Стопански науки и администрация	2835	2703	2778	3148
Физически и химически науки	-	-	..	-
Информатика	535	660	956	1049
Технически науки и технически професии	6399	5266	4605	4483
Добив и производствени технологии	1945	1154	875	844
Архитектура и строителство	1591	1300	1326	983
Селско, горско и рибно стопанство	1154	901	901	894
Ветеринарна медицина	375	208	129	162
Социални услуги	-	-	-	34
Услуги за личността	2258	2196	2555	2366
Транспортни услуги	273	202	175	122
Опазване на околната среда	205	167	134	76
Сигурност и безопасност	..	7	..	-
Други неопределени области	..	-	-	-

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение за придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Придобилите IV степен професионална квалификация в професионалните колежи и професионалните гимназии се реализират на пазара на труда по придобитата професия (специалност) и имат компетенцията за поемане на управленски отговорности за работата на други лица.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2014/2015 година

15. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	2804	2381	2001	1618
Изкуства	172	146	115	108
Хуманитарни науки	55	51	55	57
Стопански науки и администрация	1318	1064	836	721
Технически науки и технически професии	187	173	201	143
Добив и производствени технологии	..	-	-	-
Архитектура и строителство	80	-	-	-
Здравеопазване	-	-	..	26
Услуги за личността	565	564	497	335
Транспортни услуги	..	-	..	-
Сигурност и безопасност	426	383	276	228

16. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

Тесни области на образованието	2011	2012	2013	2014
Общо	1547	1228	1153	1097
Изкуства	134	77	56	91
Хуманитарни науки	-	-	20	18
Стопански науки и администрация	1040	507	484	473
Технически науки и технически професии	77	71	66	89
Архитектура и строителство	..	17	-	-
Услуги за личността	48	230	299	211
Транспортни услуги	..	-	-	-
Сигурност и безопасност	207	326	228	215

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

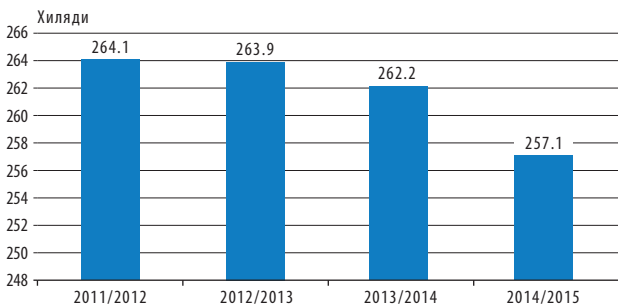
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър”. Образователно-квалификационна степен „магистър” се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър”.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор” се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

17. Студенти, обучаващи се във висшите училища

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Общо	280292	278588	277239	272336
В университети и специализирани висши училища	264082	263900	262167	257092
В колежи	16210	14688	15072	15244

18. Завършили висше образование¹

	2011	2012	2013	2014
Общо	63405	63112	65221	62010
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	7555	4151	3462	3156
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“	31907	33804	34841	32400
Образователно-квалификационна степен „магистър“	23943	25157	26918	26454

¹ Без образователна и научна степен „доктор“.

19. Докторанти във висшите училища и научните организации

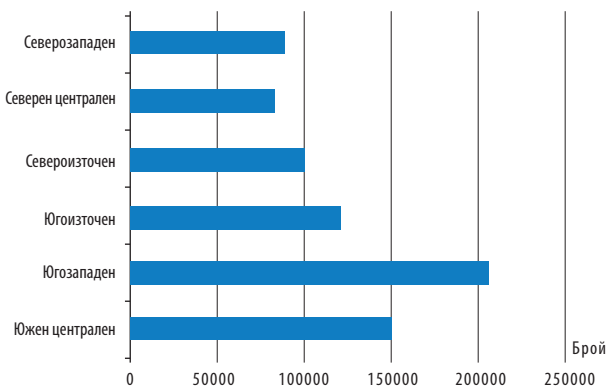
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Обучаващи се	4703	5371	6055	6617
в т.ч. редовно обучение	2384	2790	3096	3412
Придобили образователна и научна степен „доктор“	638	979	1202	1363
в т.ч. редовно обучение	230	370	424	468

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области” са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със Заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2014/2015 година по статистически райони

20. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2014/2015 година по статистически зони, статистически райони и по области¹

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2568	58514	749094
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1398	30139	391225
Северозападен	351	6933	86885
Видин	37	771	9669
Враца	74	1516	19183
Ловеч	60	1158	15011
Монтана	66	1234	15175
Плевен	114	2254	27847
Северен централен	315	6519	82842
Велико Търново	96	1930	24810
Габрово	37	813	10525
Разград	61	1114	13641
Русе	73	1734	22007
Силистра	48	928	11859
Североизточен	340	7931	100226
Варна	131	3679	49605
Добрич	82	1623	18912
Търговище	55	1005	12280
Шумен	72	1624	19429
Югоизточен	392	8756	121272
Бургас	142	3345	46713
Сливен	76	1646	23373
Стара Загора	128	2754	36460
Ямбол	46	1011	14726
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	1170	28375	357869
Югозападен	619	16450	207537
Благоевград	131	2797	35048
Кюстендил	47	991	12331
Перник	43	919	11656
София	103	1986	25277
София (столица) ²	295	9757	123225
Южен централен	551	11925	150332
Кърджали	78	1399	15993
Пазарджик	118	2340	29405
Пловдив	204	5250	69358
Смолян	67	1052	10603
Хасково	84	1884	24973

¹ Без висшите училища.

² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

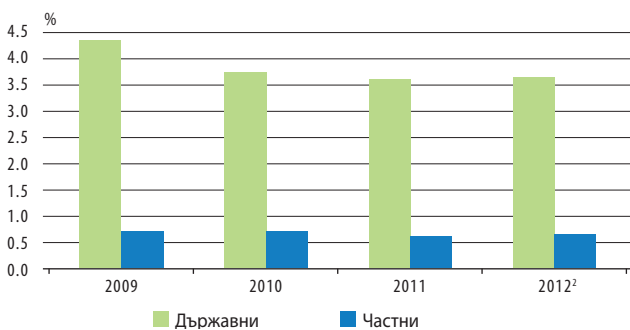
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование

Международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ (нетен коефициент) се изчислява като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянно население на страната от същата възрастова група.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 години, преждевременно напуснали образователната система, от общия брой на населението в същата възрастова група. Преждевременно напуснали образователната система са лицата, които нямат завършено средно образование и не са участвали в образование или обучение през наблюдавания 4-седмичен период.

Общите разходи за образование (изчислени по методология на ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат) обхващат държавните, общинските и частните (на частни субекти и на домакинства) разходи за образование и разходите, осигурени със средства от международни източници. За 2011 г. относителните дялове на разходите за образование от БВП за някои европейски страни по данни на ОИСР са: Дания - 7.9%, Белгия - 6.6%, Финландия - 6.5%, Обединено кралство - 6.4%, Швеция - 6.3%, Ирландия и Нидерландия - по 6.2%, Франция - 6.1%, Словения - 5.9%, Австрия - 5.7%, Естония, Испания, Полша и Португалия - по 5.5%, Германия - 5.1%, Чешка република - 5.0%, Италия - 4.6%, Унгария и Словакия - по 4.4%. Този дял за България за 2011 и 2012 г. е съответно 4.2 и 4.4%.

Фиг. 12. Относителен дял на държавните и частните разходи за образование от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методология на Евростат (UOE - финансови таблици).

² Изчисленията са на базата на предварителни данни за БВП.

21. Нетен коефициент на записване на населението по степени на образование

(Проценти)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
	Групови нетни коефициенти ¹ по степени на образование според МСКО 2011			
Предучилищно образование (МСКО - 0)	81.5	82.1	83.6	82.9
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	95.8	95.3	95.5	94.8
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2)	81.8	81.0	79.7	78.6
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3)	81.3	82.1	83.0	82.2
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.5	0.4	0.3	0.2
Колежи (МСКО - 6)	2.3	2.1	2.1	2.1
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	37.3	38.2	39.0	39.5
	Нетни коефициенти ² на записване на населението в образователната система по възрастови групи			
3 - 6 г.	83.3	83.8	85.5	84.8
7 - 10 г.	97.6	97.1	97.2	96.7
11 - 14 г.	96.9	95.9	95.1	94.1
15 - 18 г.	85.8	86.2	87.3	86.7
19 - 23 г.	42.6	43.3	43.7	44.2

¹ Груповите коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 14, 15 - 18, 19 - 20, 19 - 21 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Коефициентът е изчислен в проценти като отношение на броя на учащите в съответните възрастови групи независимо от степента на образование към броя на населението в същите възрастови групи. Броят на учащите и на населението е изчислен към 31.12. на съответната година.

22. Рано напуснали образователната система¹

(Проценти)

	2011	2012	2013	2014
Общо	11.8	12.5	12.5	12.9
Мъже	11.2	12.1	12.3	12.8
Жени	12.6	13.0	12.7	12.9

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

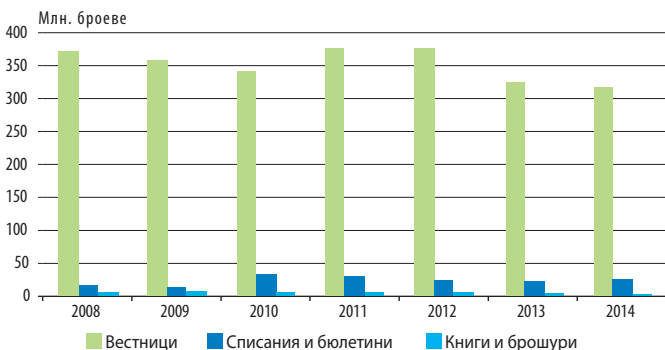
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2010	2011	2012	2013	2014
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	¹ 4614	² 5078	8263	6853	5582
Тираж - млн. бр.	3.2	3.2	5.0	4.4	3.6
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	695	668	635	622	590
Годишен тираж - млн. бр.	32.1	27.8	24.1	20.1	23.4
	Вестници				
Заглавия - бр.	359	369	354	307	313
Годишен тираж - млн. бр.	340.8	373.1	374.7	324.3	317.9

¹ Данните са за първите девет месеца на 2010 г.

² Данните са за периода октомври 2010 - декември 2011 г.

2. Книги и брошури през 2014 г. по предназначение

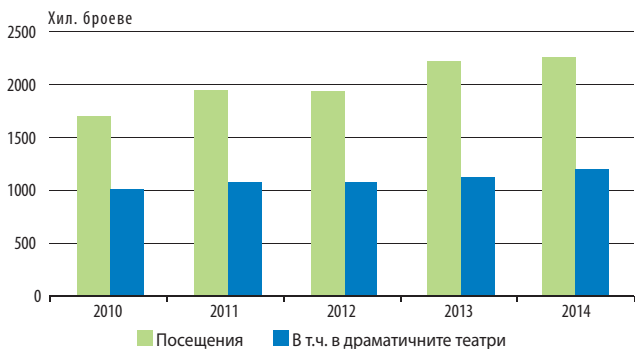
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	5582	3569	4905	2937	676	631
Обществено-политическа	225	124	208	116	17	7
Научна литература	880	335	852	326	29	10
Популярна литература за възрастни	1023	670	951	618	72	52
Научнопопулярна за възрастни	1023	670	951	618	72	52
Професионална	45	21	39	18	6	3
Професионално-производствена	45	21	39	18	6	3
Учебна литература	1096	669	1022	584	74	86
Висши училища	668	244	651	237	17	6
Професионални гимназии и училища по изкуствата	20	10	19	9	1	1
Общообразователни и специализирани училища	171	262	147	219	24	43
Учебно-методична	236	154	205	118	32	35
Художествена литература за възрастни	1554	929	1398	869	155	60
Литература за деца и юноши	440	604	144	209	296	396
Художествена литература за деца и юноши	281	327	91	115	190	212
Научнопопулярна литература за деца и юноши	159	278	52	94	107	184
Официално-документална литература	69	30	66	29	3	1
Справочна литература	250	185	225	168	25	17

Сценични изкуства и кина

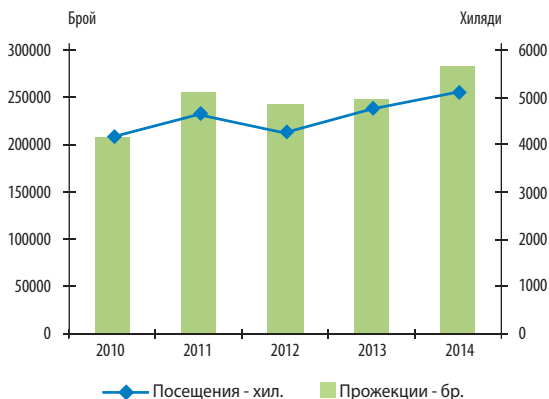
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2010 г. - 42, 2014 г. - 49) се увеличава. През последните години се наблюдава и увеличение на броя на екраните, достигайки до 196 екрана през 2014 г., което е резултат от строителството на нови съвременни кина, обзаведени с модерна техника.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2011	2012	2013	2014
Театри - бр.	73	74	75	81
Места - хил.	30.9	28.5	29.0	32.4
Представления - хил.	12.9	13.3	14.5	14.9
Посещения - млн.	1.9	1.9	2.2	2.2

4. Кина

	2011	2012	2013	2014
Кина - бр.	43	41	40	49
Прожекции - бр.	255190	242700	248486	282202
Посещения - хил.	4649	4257	4760	5097

5. Произведени филми

(Брой)

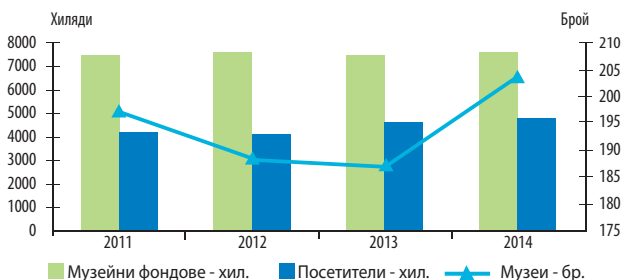
Видове филми	2011	2012	2013	2014
Произведени филми	91	111	106	114
в т.ч. телевизионни	72	93	78	96
Пълнометражни	21	31	28	16
Игрални (художествени)	14	17	13	5
Документални	7	13	13	11
Други	-	1	2	-
Късометражни и среднометражни	70	80	78	98
Игрални	7	12	13	7
Документални и образователни	54	58	52	83
Анимационни	8	10	12	8
Други (кинолетописи и други)	1	-	1	-

Музеи и читалища

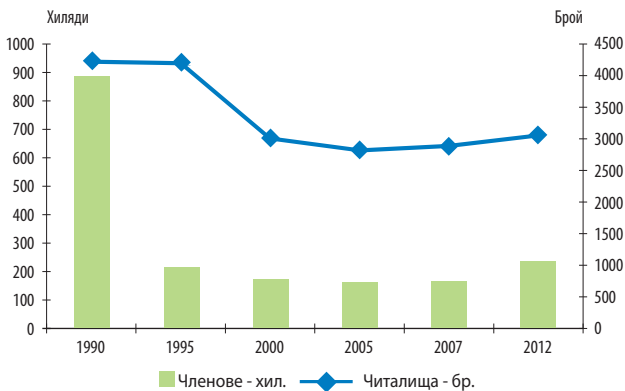
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и др. От 2010 г. НСИ отчита само музеите, чиито колекции са културни ценности. За последната година музейните фондове (движими културни ценности), които формират основен фонд, фонд за научно-спомогателни материали и обменен фонд се увеличават с 1.9%, а посетителите - с 3.0%.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи” (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2011	2012	2013	2014
Музеи - бр.	197	188	187	204
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7439	7600	7456	7600
Електронни единици - хил. бр.	144	230	275	290
Посетители - хил. бр.	4211	4106	4644	4781
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	725	802	879	764
Персонал - бр.	2674	2697	2860	3106
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	957	954	965	1038

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2014 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	44105	41961	3106	2663
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	3666	3514	281	259
Северен централен	6654	6710	507	479
Североизточен	5167	5113	567	332
Югоизточен	6406	6053	378	355
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	16958	16150	996	881
Южен централен	5254	4422	377	357

 8. Читалища¹

	2000	2005	2007	2012
Читалища - бр.	3027	2838	2895	3075
В градовете	511	539	548	587
В селата	2516	2299	2347	2488
Членове - хил.	170	164	168	238
В градовете	74	68	67	96
В селата	96	96	101	142

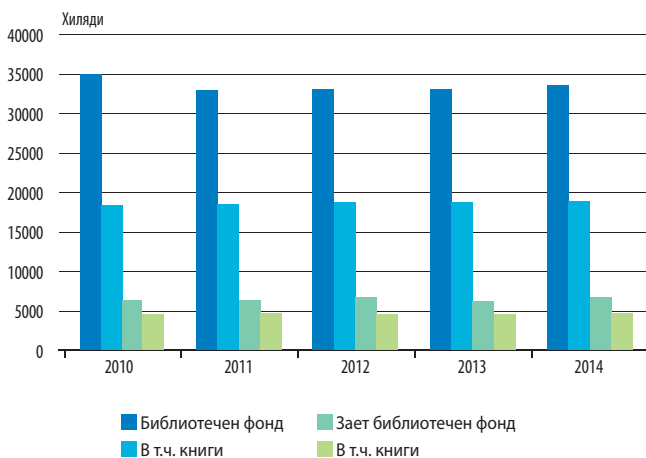
¹ Новите данни ще бъдат на разположение веднъж на пет години.

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий”, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2014 г. библиотеките са 48 на брой и имат 33 595 хил. библиотечен фонд. Читателите са 250 хил. В сравнение с предходната година през 2014 г. книгите в библиотеките се увеличават с 1.9%.

През периода 2011 - 2014 г. се наблюдава увеличение на посещенията в наблюдаваните библиотеки с 27.8% (2011 г. - 3 138 хил., 2014 г. - 4 009 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2011	2012	2013	2014
Библиотеки - бр.	47	47	46	48
Библиотечен фонд - хил.	32758	32988	32889	33595
в т.ч. книги	18427	18510	18464	18812
Зает библиотечен фонд - хил.	6201	6444	6144	6658
в т.ч. книги	4558	4377	4482	4666
Читатели - хил.	218	223	215	250

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. през 2014 г.

Библиотеки по вид	Библи- отеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	48	33595	18812	250	6658	4666
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	7952	1768	13	525	62
Регионални библиотеки	27	11943	10162	143	4004	3040
Читалищни общински библиотеки	4	1024	960	10	313	236
Библиотеки към висши училища	12	6303	4517	74	1624	1258
Специални библиотеки	4	6373	1404	11	193	71

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. по статистически зони и статистически райони през 2014 г.

Статистически зони Статистически райони	Библи- отеки - бр.	Библи- отечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посеще- ния - хил.	Зает биб- лиотечен фонд - хил.
Общо за страната	48	33595	250	4009	6658
<i>Северна и Югоизточна България</i>					
Северозападен	6	1681	17	337	607
Северен централен	9	3415	38	778	1112
Североизточен	6	2826	33	448	915
Югоизточен	7	2489	28	405	1002
<i>Югозападна и Южна централна България</i>					
Югозападен	13	19963	95	1652	2120
Южен централен	7	3221	39	389	902

Радиопрограмна и телевизионна дейност

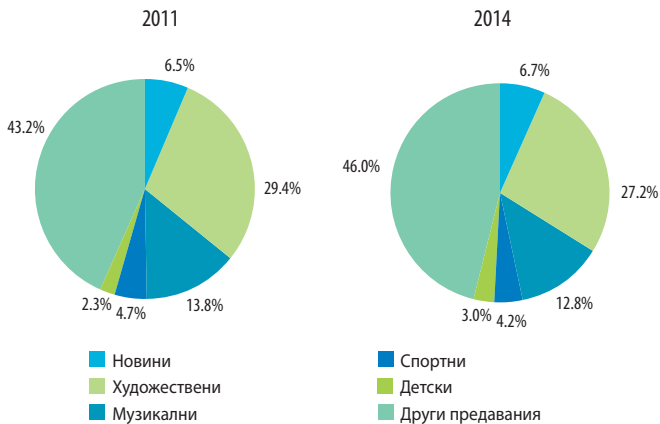
За периода 2011 - 2014 г. броят на радиостанциите в страната намалява с 10 бр. (от 87 през 2011 г. на 77 през 2014 г.). През 2014 г. делът на излъчените реклами е 4.9% от всички предавания.

В сравнение с 2013 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2014 г. намалява с 10.7%. През 2014 г. делът на телевизионните реклами е 5.5% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2011	2012	2013	2014
Радиостанции - бр.	87	87	83	77
Програми - часове	640198	657037	650464	584310
Телевизионни станции - бр.	101	114	103	95
Програми - часове	683127	732731	716466	639697

13. Радиопрограми по вид

	2011	2012	2013	2014
Общо предавания	640198	657037	650464	584310
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	77094	76492	75679	67982
Информационно-тематични	87293	84834	82306	73935
Актуални	37403	35283	33175	29801
Информационно-забавни	42995	39141	34178	30702
Изкуство и култура	18804	15405	13377	12017
Образователни	9801	9104	9096	8171
Научни	2573	2538	2378	2136
Религиозни	1596	1362	1172	1053
Драматични	895	522	478	429
Спортни	12891	12456	12384	11125
Забавни	19506	21645	21842	19621
Музикални	245133	285885	298263	267929
Сериозна музика (класическа)	17689	28077	33032	29673
Лека забавна музика	142292	180944	162859	146296
Други музикални програми	85152	76864	102372	91960
Детско-младежки	10147	7741	6749	6063
Регионални	28446	26577	10954	9840
Рекламни	28139	20713	31762	28532
Анонси (промоции)	5701	6903	6712	6029
Некласифицирани	11781	10436	9959	8946

14. Телевизионни програми по вид

	2011	2012	2013	2014
Общо предавания	683127	732731	716466	639697
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	44391	47140	48338	43159
Информационни предавания	38399	57774	57055	50942
Преки включения от парламента	804	618	1825	1629
Информационно-забавни	30914	25814	30495	27227
Актуални предавания	33383	19093	30323	27074
Човешки истории	5443	8056	5630	5027
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	15080	15282	19836	17711
Образователни предавания	10510	21414	9121	8144
Религиозни предавания	1442	3834	12151	10849
Спортни предавания	31963	29453	30079	26856
Художествени предавания	201119	204452	194826	173950
Игрални филми	111685	111208	98179	87659
Телевизионни или видеофилми	89434	93244	96647	86291
Забавни предавания	38017	26283	28302	25269
Музикални предавания	94573	125410	91725	81897
Детски предавания	15793	9499	21782	19448
Младежки предавания	2820	3895	4312	3850
Документални предавания	19629	24914	27752	24778
Регионални предавания	5521	8171	7878	7034
Реклами	41374	47953	39758	35498
Телевизионен пазар	9871	6641	8888	7936
Некласифицирани	42081	47035	46390	41419

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведения за болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2014 г. здравната мрежа в страната разполага с 54 960 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2014 г. лечебните заведения за болнична помощ са 345 с 50 917 легла.

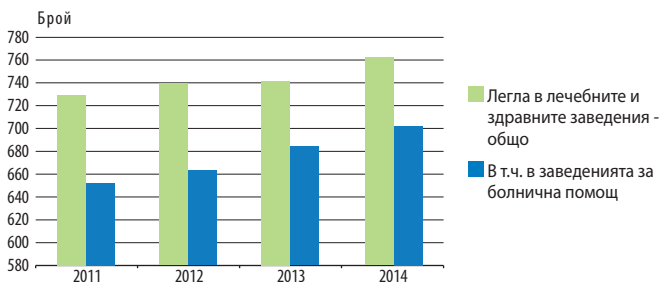
Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2014 г. е 763 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 707 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Практикуващите лекари към края на 2014 г. са 28 922, лекарите по дентална медицина - 6 857. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2014 г. са съответно 40.2 и 9.5 на 10 000 души.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2012		2013		2014	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	339	48308	342	49522	345	50917
Болници	312	45726	316	46804	319	48130
Многопрофилни болници	168	32192	170	33142	175	34034
Специализирани болници	144	13534	146	13662	144	14096
Центрове за кожно-венерически заболявания	8	80	7	70	7	70
Комплексни онкологични центрове	7	1144	7	1168	7	1241
Центрове за психично здраве	12	1358	12	1480	12	1476
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1804	838	1886	986	1899	1000
Диагностично-консултативни центрове	121	228	117	245	116	230
Медицински центрове	575	588	604	706	612	733
Дентални центрове	49	7	48	9	50	8
Медико-дентални центрове	33	15	39	26	38	29
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1026	-	1078	-	1083	-
Други лечебни и здравни заведения	141	4426	145	3132	144	3043
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	28	-	28	-	28	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	41	802	45	867	30	582
Домове за медико-социални грижи за деца	30	3624	29	2258	29	2199

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2011	2012	2013	2014
Лекари	28411	28643	28937	28922
На 10 000 души от населението	38.8	39.3	39.9	40.2
Лекари по дентална медицина	6655	6706	7247	6857
На 10 000 души от населението	9.1	9.2	10.0	9.5
Медицински специалисти по здравни грижи	47427	47806	48463	49320
На 10 000 души от населението	64.7	65.6	66.9	68.5
В т.ч. медицински сестри	31609	32059	32455	32267
На 10 000 души от населението	43.1	44.0	44.8	44.8

¹ По основно трудово правоотношение.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

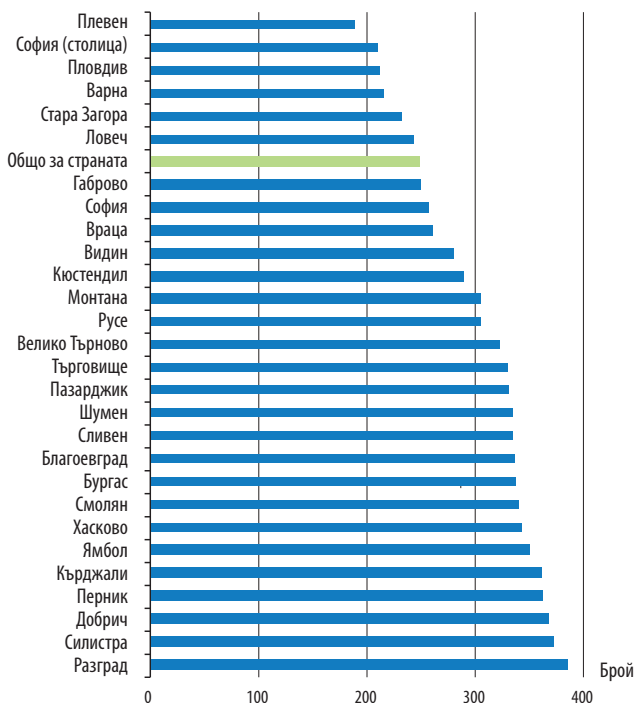
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2014 г. е 249 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив, Варна, Стара Загора и Ловеч.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Разград (385 души) и Силистра (372).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2014 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Общо за страната	254	250	249	1086	1000	1050
<i>Северна и Югоизточна България</i>	279	277	277	1350	1241	1290
Северозападен	243	238	237	1435	1331	1347
Видин	284	276	280	985	892	953
Враца	269	265	261	1526	1474	1307
Ловеч	239	241	244	1219	1221	1192
Монтана	301	303	304	1633	1539	1620
Плевен	200	192	189	1697	1457	1579
Северен централен	315	316	318	1396	1282	1351
Велико Търново	310	321	323	1314	1268	1233
Габрово	246	253	250	1176	1105	1108
Разград	387	388	385	1939	1630	1677
Русе	308	300	305	1272	1143	1363
Силистра	373	372	372	1803	1612	1711
Североизточен	268	266	265	1255	1186	1186
Варна	221	216	216	988	954	913
Добрич	355	358	367	1541	1466	1590
Търговище	328	332	329	1916	1811	1878
Шумен	329	338	334	1770	1522	1685
Югоизточен	299	295	297	1345	1198	1305
Бургас	351	341	337	1484	1328	1428
Сливен	323	313	335	1436	1469	1417
Стара Загора	236	235	232	1170	1010	1136
Ямбол	327	346	350	1326	1069	1283
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	257	251	249	913	841	891
Югозападен	250	240	238	923	868	927
Благоевград	353	348	337	1213	1116	1018
Кюстендил	281	297	290	1175	1077	1084
Перник	367	371	362	1113	1081	921
София	253	263	257	1915	1708	1817
София (столица)	223	209	210	773	734	825
Южен централен	269	271	266	898	804	843
Кърджали	384	372	360	1294	1205	1188
Пазарджик	318	316	331	1197	1081	1179
Пловдив	217	220	212	696	630	651
Смолян	354	362	340	1080	830	934
Хасково	335	341	342	1214	1098	1182

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

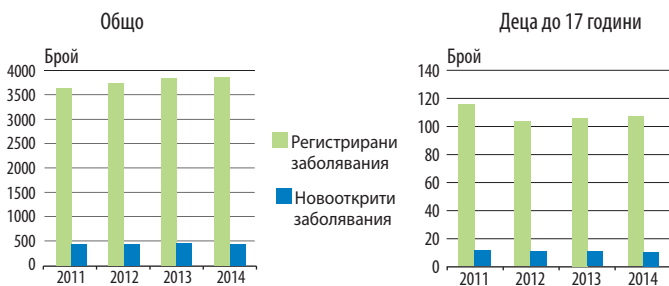
През 2014 г. продължава трайната тенденция на увеличение на болестността от злокачествени новообразувания. Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 3 603 през 2011 г. на 3 868 през 2014 година. Заболеваемостта е 442 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 108 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 9 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2014 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 67 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболяемост - 23 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболяемост са съответно 40 и 14 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

	2011	2012	2013	2014
	От злокачествени новообразувания			
	Общо			
Общо	264739	270492	277456	279402
в т.ч. новооткрити	32969	31588	33555	31928
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1366	1215	1245	1269
в т.ч. новооткрити	125	118	115	106
	На 100 000 души от населението			
Общо	3603	3702	3819	3868
в т.ч. новооткрити	449	432	462	442
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	115	103	106	108
в т.ч. новооткрити	11	10	10	9
	От активна туберкулоза			
	Общо			
Общо	5460	5537	5042	4830
в т.ч. новооткрити	2049	1946	1727	1682
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	622	613	494	471
в т.ч. новооткрити	215	209	160	170
	На 100 000 души от населението			
Общо	74	76	69	67
в т.ч. новооткрити	28	27	24	23
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	52	52	42	40
в т.ч. новооткрити	18	18	14	14

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

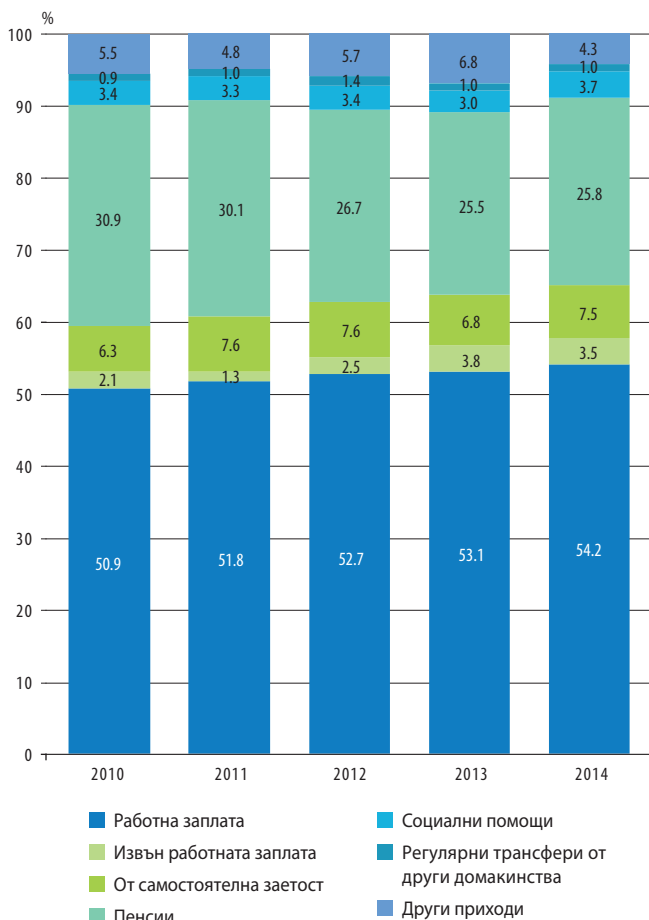

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойнотени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

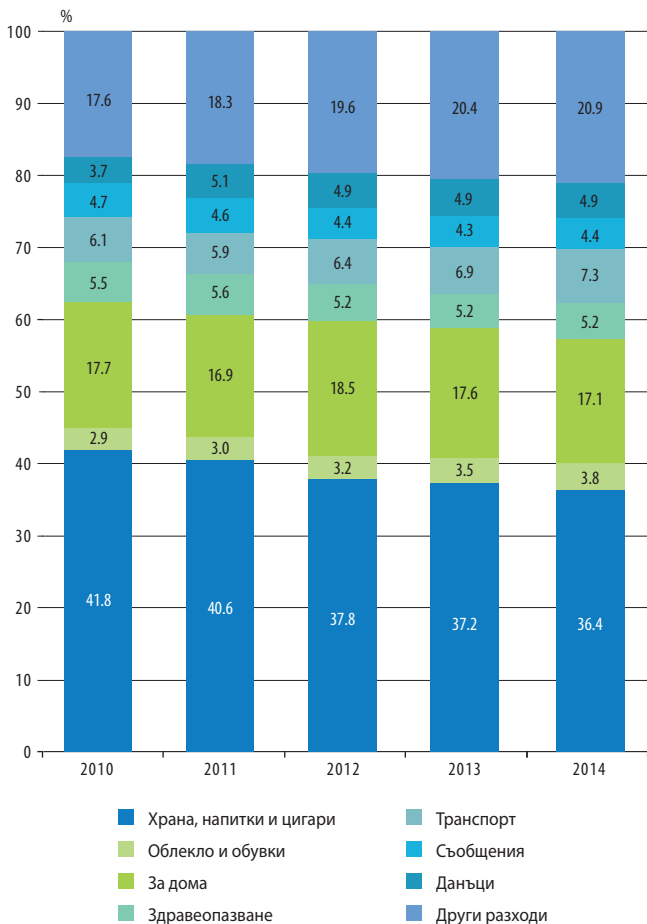
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

Източници на доход	2010	2011	2012	2013	2014
	Средно на лице - левове				
Общо	3812	3937	4541	5094	5018
Общ доход	3648	3782	4327	4814	4813
Брутен общ доход	3474	3625	4121	4541	4643
Работна заплата	1857	1960	2281	2557	2610
Извън работната заплата	78	50	109	182	166
От самостоятелна заетост	228	288	330	328	360
От собственост	28	25	41	52	39
Пенсии	1128	1140	1153	1229	1242
Обезщетения за безработни	23	27	29	32	26
Семейни добавки за деца	33	32	35	36	42
Други обезщетения и помощи	67	66	82	79	109
Регулярни трансфери от други домакинства	33	38	61	47	50
Приходи от продажби	35	23	35	55	32
Други приходи	139	135	171	218	137
Изтеглени спестявания	125	113	154	154	144
Заеми и кредити	38	41	60	127	61
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	95.2	95.8	95.2	94.3	96.5
Работна заплата	50.9	51.8	52.7	53.1	54.2
Извън работната заплата	2.1	1.3	2.5	3.8	3.5
От самостоятелна заетост	6.3	7.6	7.6	6.8	7.5
От собственост	0.8	0.7	0.9	1.1	0.8
Пенсии	30.9	30.1	26.7	25.5	25.8
Обезщетения за безработни	0.6	0.7	0.7	0.7	0.5
Семейни добавки за деца	0.9	0.8	0.8	0.7	0.9
Други обезщетения и помощи	1.8	1.7	1.9	1.6	2.3
Регулярни трансфери от други домакинства	0.9	1.0	1.4	1.0	1.0
Приходи от продажби	1.0	0.6	0.8	1.1	0.7
Други приходи	3.8	3.6	4.0	4.5	2.9

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

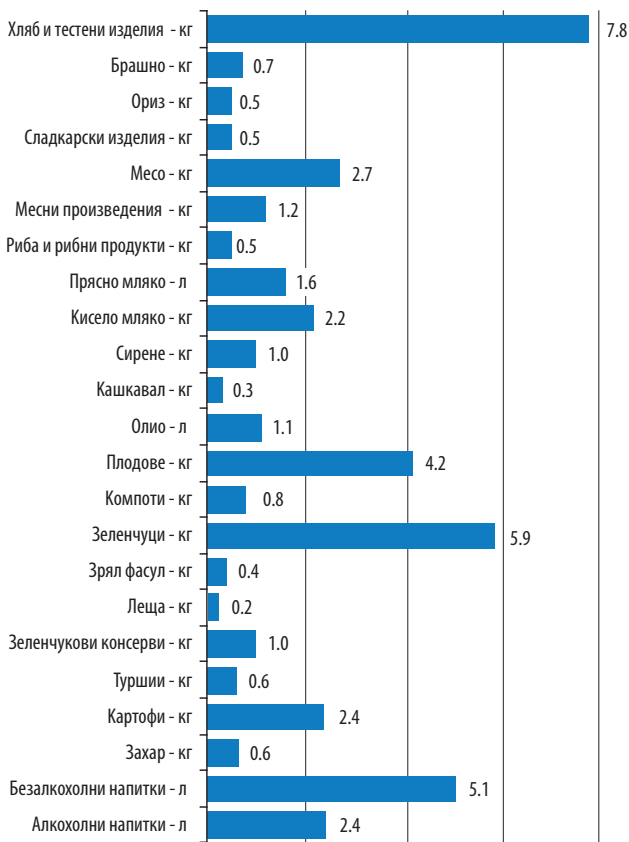
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

Групи разходи	2010	2011	2012	2013	2014
	Средно на лице - левове				
Общо	3481	3672	4293	4745	4803
Общ разход	3278	3494	4058	4466	4509
Потребителски общ разход	2814	2937	3392	3721	3760
Храна и безалкохолни напитки	1219	1265	1355	1480	1458
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	150	155	178	180	186
Облекло и обувки	93	104	129	154	171
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	470	493	621	632	606
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	111	96	131	152	166
Здравеопазване	181	196	212	233	235
Транспорт	200	207	260	309	331
Съобщения	153	162	179	192	198
Свободно време, културен отдих и образование	114	121	167	202	211
Разнообразни стоки и услуги	121	136	160	186	198
Данъци	122	180	200	219	219
Социални осигуровки	145	205	247	285	284
Регулярни трансфери към други домакинства	55	58	55	52	56
Други разходи	143	115	163	189	190
Влог	78	46	65	75	110
Изплатен дълг и даден заем	125	132	170	205	184
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	85.8	84.0	83.6	83.3	83.4
Храна и безалкохолни напитки	37.2	36.2	33.4	33.2	32.3
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.6	4.4	4.4	4.0	4.1
Облекло и обувки	2.9	3.0	3.2	3.5	3.8
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	14.3	14.1	15.3	14.2	13.4
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.4	2.8	3.2	3.4	3.7
Здравеопазване	5.5	5.6	5.2	5.2	5.2
Транспорт	6.1	5.9	6.4	6.9	7.3
Съобщения	4.7	4.6	4.4	4.3	4.4
Свободно време, културен отдих и образование	3.5	3.5	4.1	4.5	4.7
Разнообразни стоки и услуги	3.7	3.9	3.9	4.2	4.4
Данъци	3.7	5.1	4.9	4.9	4.9
Социални осигуровки	4.4	5.9	6.1	6.4	6.3
Регулярни трансфери към други домакинства	1.7	1.7	1.4	1.2	1.2
Други разходи	4.4	3.3	4.0	4.2	4.2

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2014 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

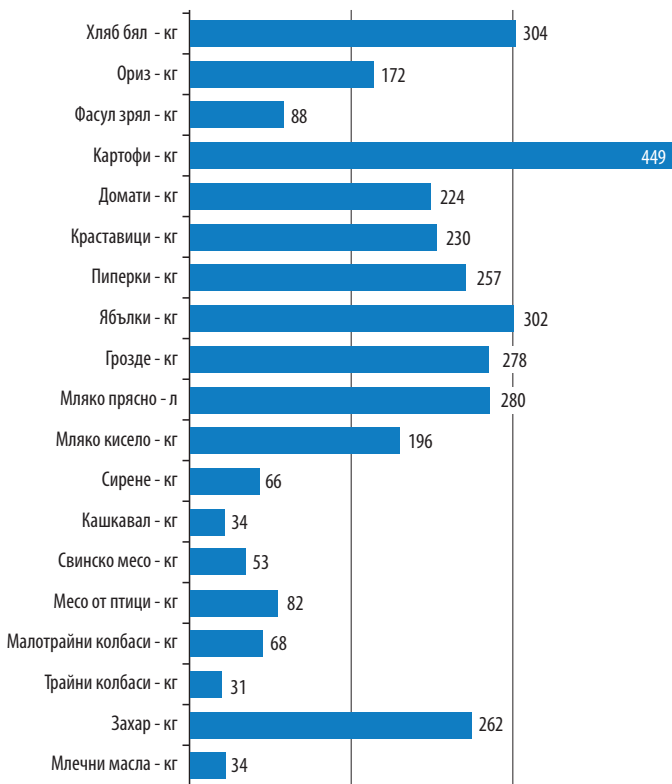
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2010	2011	2012	2013	2014
Хляб и тестени изделия - кг	108.0	106.7	101.1	97.8	93.2
Брашно - кг	9.1	9.4	9.3	9.2	8.9
Ориз - кг	7.0	7.0	6.6	6.7	6.4
Други зърнени продукти и храни - кг	0.8	0.7	0.6	0.5	0.5
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.1	5.9	5.9	6.1	6.1
Месо - кг	32.0	32.1	32.0	32.2	32.5
Месни произведения - кг	13.8	14.0	14.3	14.4	14.0
Риба и рибни продукти - кг	5.3	5.4	5.4	6.7	5.7
Прясно мляко - л	20.9	19.9	19.6	20.1	18.8
Кисело мляко - кг	28.9	27.7	29.0	28.1	26.9
Сирене - кг	12.0	12.2	12.4	12.7	12.1
Кашкавал - кг	3.6	3.3	3.5	3.7	3.7
Яйца - бр.	137	137	137	143	140
Олио - л	14.1	14.3	13.6	13.8	12.8
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.9	1.9	1.8	1.8	1.5
Млечни масла - кг	0.7	0.7	0.8	0.9	0.9
Плодове (пресни и замразени) - кг	43.5	47.2	46.0	50.3	50.5
Компоти - кг	15.4	12.4	11.6	10.7	10.1
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	69.1	71.0	70.4	73.1	70.9
Зрял фасул - кг	4.9	4.9	4.5	4.4	4.2
Леща - кг	2.6	2.7	2.7	2.9	2.8
Зеленчукови консерви - кг	12.9	13.8	13.5	12.9	12.4
Зеленчукови нектари и сокове - л	1.2	1.0	1.0	1.0	1.0
Туршии - кг	8.9	8.5	9.0	7.8	6.9
Картофи - кг	31.2	30.8	31.2	30.8	28.5
Захар - кг	8.5	8.1	7.6	7.7	7.5
Захарни изделия - кг	1.4	1.4	1.5	1.6	1.9
Шоколадови изделия - кг	1.1	1.1	1.2	1.4	1.5
Сол - кг	2.0	2.0	1.9	1.9	1.8
Оцет - л	1.6	1.7	1.7	1.7	1.6
Безалкохолни напитки - л	50.9	49.5	56.9	60.8	61.1
Алкохолни напитки - л	23.6	23.2	26.3	27.1	28.4
Цигари - бр.	591	547	601	596	603

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2014 г.

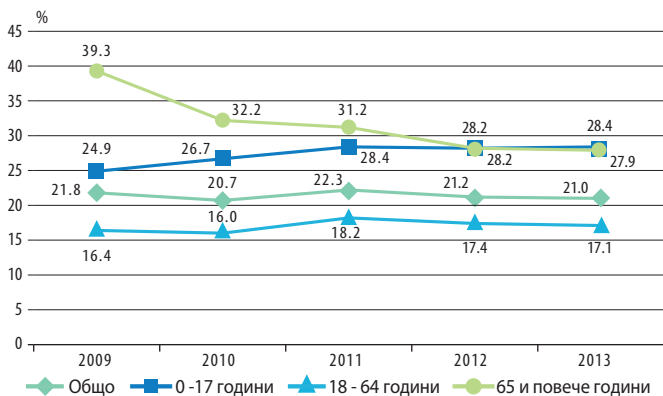
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2010	2011	2012	2013	2014
	Хранителни стоки				
Хляб бял - кг	3103	2814	3287	3557	3646
Ориз - кг	1518	1522	1774	2048	2061
Фасул зрял - кг	1307	1312	1440	1329	1060
Картофи - кг	4516	4269	5730	4877	5386
Домати - кг	2230	2772	2650	3072	2693
Краставици - кг	2149	2544	2585	2833	2756
Пиперки - кг	2530	2835	3095	3479	3078
Ябълки - кг	2925	2691	3118	3453	3618
Грозде - кг	3304	3439	3287	4262	3338
Мляко прясно - л	2901	2879	3095	3379	3362
Мляко кисело - кг	1993	1976	2186	2402	2347
Сирене - кг	746	703	770	820	787
Кашкавал - кг	379	345	394	419	412
Свинско месо - кг	492	512	562	608	631
Месо от птици - кг	894	876	940	986	985
Малотрайни колбаси - кг	653	673	746	814	810
Трайни колбаси - кг	313	327	360	384	374
Яйца - бр.	16990	18570	16308	20570	22571
Захар - кг	2411	1673	1945	2342	3139
Млечни масла - кг	386	357	418	417	409
	Нехранителни стоки				
Мъжки обувки - чф.	107	101	107	119	112
Дамски обувки - чф.	125	118	129	134	124
Детски обувки - чф.	184	173	181	178	175
Мъжки костюми - бр.	22	23	26	27	36
Дамски костюми - бр.	46	52	70	61	52
Въглища - т	17	16	16	19	19
Телевизори - бр.	6	8	7	8	9

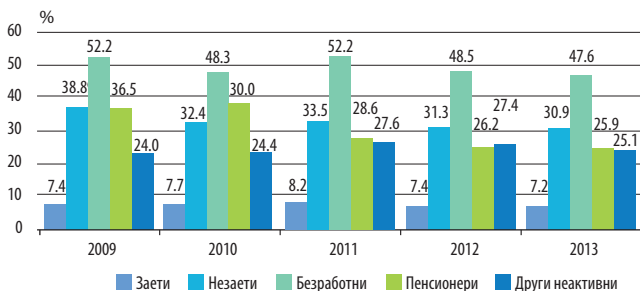
Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОИСП скала, според която първият възрастен на 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на 14 и повече години получава 0.5 и всяко дете под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2010	2011 ¹	2012	2013
Общо	20.7	22.3	21.2	21.0
0 - 17	26.7	28.4	28.2	28.4
18 - 64	16.0	18.2	17.4	17.1
65 и повече	32.2	31.2	28.2	27.9

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2010	2011 ¹	2012	2013
Общо	20.7	22.2	21.2	21.0
Домакинства без деца	19.4	20.4	19.2	19.0
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	30.7	33.3	30.5	22.9
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	61.6	61.5	55.1	54.2
Едно лице в домакинството - жена	58.7	59.9	55.8	51.4
Едно лице в домакинството - мъж	34.5	35.2	29.0	26.8
Двама възрастни под 65 години	12.0	12.7	13.9	13.8
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	26.9	24.7	21.0	21.0
Трима или повече възрастни	7.9	10.5	9.9	10.7
Домакинства със зависими деца	21.7	23.6	22.9	23.0
Един родител със зависими деца	42.3	35.4	42.5	31.6
Двама възрастни с едно зависимо дете	13.7	13.2	14.6	16.4
Двама възрастни с две зависими деца	16.3	16.4	16.7	19.2
Двама възрастни с три или повече зависими деца	65.2	78.2	61.0	68.1
Три или повече възрастни със зависими деца	21.9	25.0	23.8	22.8

¹ Данните за 2011 г. са ревизирани поради промяна в компонент НУ050 - семейни помощи.

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

Икономическа активност	2010	2011 ¹	2012	2013
Заети	7.7	8.2	7.4	7.2
Незаети	32.4	33.5	31.3	30.9
Безработни	48.3	52.2	48.5	47.6
Пенсионери	30.0	28.6	26.2	25.9
Други неактивни	24.4	27.6	27.4	25.1

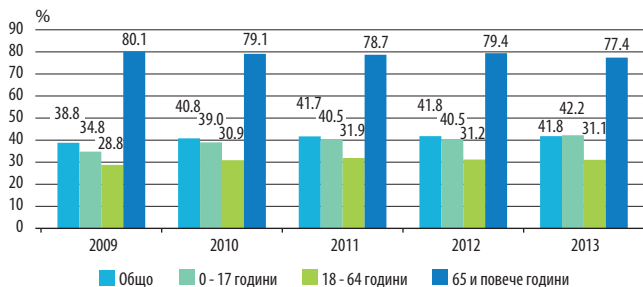
8. Неравенство в разпределението на дохода

	2010	2011 ¹	2012	2013
S80/S20 ²	5.9	6.5	6.1	6.6
Коефициент на Джини	33.2	35.0	33.6	35.4

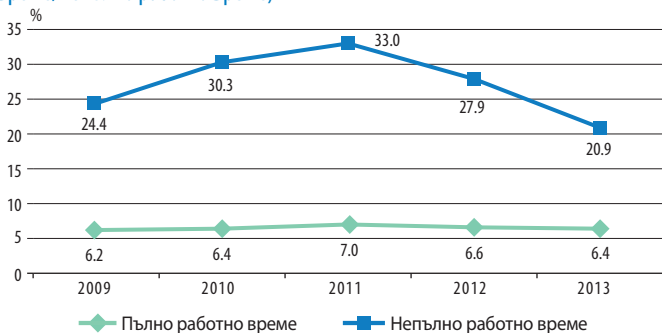
¹ Данните за 2011 г. са ревизирани поради промяна в компонент НУ050 - семейни помощи.

² Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

По данни на НСИ през 2014 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 27 952.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2011		2012		2013		2014	
	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица
Общо	36707	41013	34249	37996	31301	34113	27952	30019
в това число:								
Престъпления против личността	2121	1967	2053	1935	1818	1635	1413	1156
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	142	148	136	140	106	111	102	108
Причинени телесни повреди	962	995	943	969	774	741	698	644
Разврат	366	304	354	329	327	312	296	284
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	86	87	98	99	97	101	88	91
Престъпления против брака, семейството и младежта	876	838	1059	1042	861	540	722	614
Престъпления против собствеността	13272	17901	11679	15728	9629	12392	8379	10154
от тях:								
Кражби	10163	14541	8801	12616	7244	9864	6538	7894
Грабежи	1050	1325	936	1169	775	964	607	779
Присвоявания	199	203	204	211	184	160	148	131
Престъпления против стопанството	2802	2987	2980	3155	3192	3283	2867	3006
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	141	109	212	147	153	134	121	104
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	1701	1990	1820	2125	2659	3527	2568	3027
Документни престъпления	1360	1127	1382	1187	1206	894	1004	763
Престъпления против реда и общественото спокойствие	835	867	767	750	656	684	469	476
в т.ч. хулиганство	564	542	527	495	413	403	307	299
Общопасни престъпления	13298	12934	11983	11605	10898	10484	9172	8891
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	10860	10638	9516	9330	8405	8239	7033	7235
Противозаконно отнемане на МПС	211	263	194	204	172	179	154	161
Престъпления, свързани с наркотици	1512	1432	1533	1427	1662	1491	1596	1375
Военни престъпления	16	17	16	25	11	6	10	5

¹ Според влезлите в сила присъди.

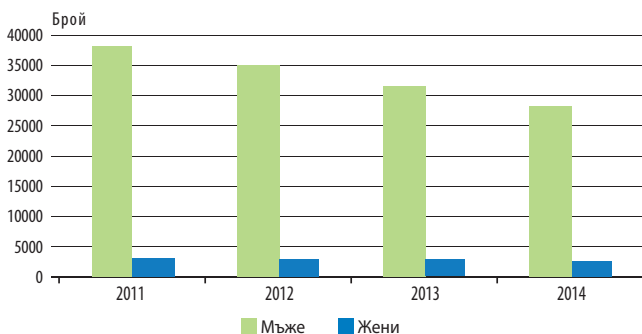
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни лица са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателно-отговорни са лицата, навършили 14 години.

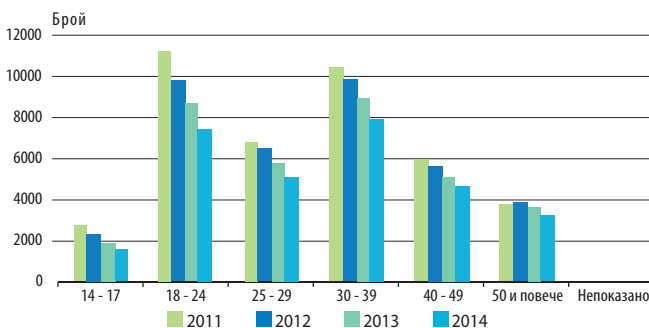
Данните за осъдените лица са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

През 2014 г. броят на осъдените лица е 30 019.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2011	2012	2013	2014
	Брой			
Общо	41013	37996	34113	30019
Мъже	38053	35154	31374	27618
Жени	2960	2842	2739	2401
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	92.8	92.5	92.0	92.0
Жени	7.2	7.5	8.0	8.0

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2011	2012	2013	2014
	Брой			
Общо	41013	37996	34113	30019
14 - 17	2746	2312	1880	1591
18 - 24	11259	9818	8705	7475
25 - 29	6832	6470	5801	5103
30 - 39	10425	9839	8979	7955
40 - 49	5947	5663	5104	4653
50 и повече	3774	3894	3644	3242
Непоказано	30	-	-	-
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	6.7	6.1	5.5	5.3
18 - 24	27.5	25.8	25.5	24.9
25 - 29	16.7	17.0	17.0	17.0
30 - 39	25.4	25.9	26.3	26.5
40 - 49	14.5	14.9	15.0	15.5
50 и повече	9.2	10.3	10.7	10.8
Непоказано	0.0	-	-	-

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система за сметки, 2010“ (ЕСС 2010) - издание на Евростат и на „Системата на националните сметки, 2008“ - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

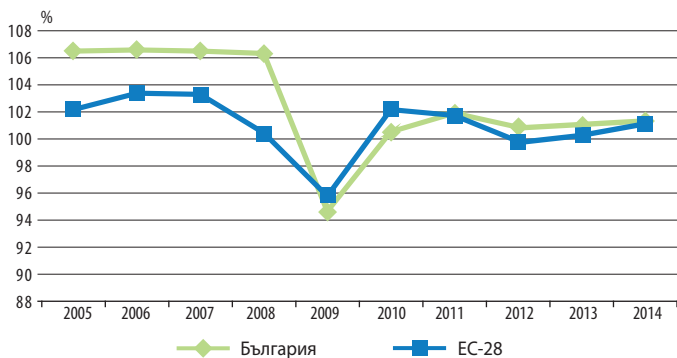
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-28

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2011	2012	2013	2014
В левове	10674	10956	11050	11360
В евро	5458	5602	5650	5808
В щатски долари	7589	7194	7497	7707
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.406	1.523	1.474	1.474

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2011	2012	2013	2014
Селско, горско и рибно стопанство	3715	3747	3778	3722
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	16235	16638	16007	16640
Строителство	4258	4088	3305	3395
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	13592	13936	14788	15057
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3686	3551	3891	3939
Финансови и застрахователни дейности	5783	5358	4969	5460
Операции с недвижими имоти	7490	7324	7427	7504
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	3708	4108	3866	3852
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	8200	8442	9295	9297
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1633	1683	1802	1800
Брутна добавена стойност по базисни цени	68299	68876	69126	70666
Корективи	10134	11169	11155	11498
Мита върху вноса	95	89	106	110
Нето данъци върху продуктите, вкл. ДДС	10039	11080	11049	11388
БВП по пазарни цени	78434	80044	80282	82164

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2014 г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2011	2012	2013	2014
Селско, горско и рибно стопанство	98.5	92.7	103.3	105.2
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	109.1	102.5	100.0	102.1
Строителство	97.8	98.0	99.4	101.4
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	101.3	102.1	103.2	101.2
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	102.6	97.4	101.7	101.8
Финансови и застрахователни дейности	101.7	93.6	98.6	100.9
Операции с недвижими имоти	99.9	100.2	100.8	101.2
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	105.4	97.3	101.7	101.8
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	99.0	99.8	101.7	101.1
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	95.6	94.9	101.1	100.3
Брутна добавена стойност по базисни цени	102.3	99.6	101.2	101.6
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	100.2	106.9	100.3	102.1
БВП по пазарни цени	102.0	100.5	101.1	101.7

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

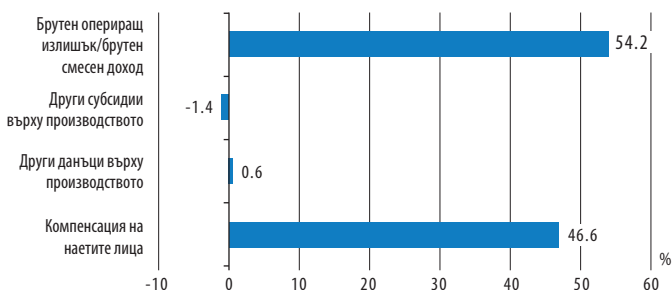
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2014 г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на brutната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2011	2012	2013	2014
Компенсация на наетите лица	28531	30181	32468	32892
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-562	-913	-1576	-524
Операщ излишък и смесен доход, бруто	40331	39608	38235	38298
Потребление на основен капитал	10587	10457	10570	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	29744	29150	27665	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	68299	68876	69126	70666
Корективи	10134	11169	11155	11498
БВП по пазарни цени	78434	80044	80282	82164

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективно потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

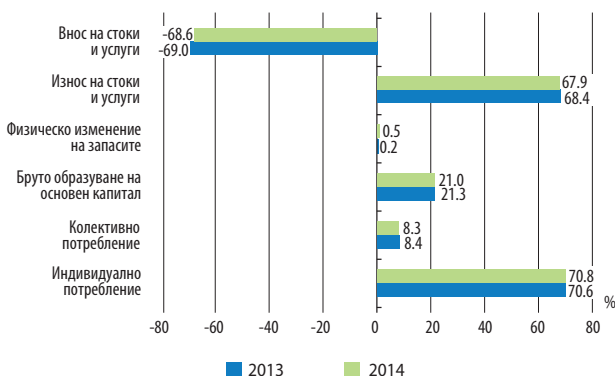
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014
Брутен вътрешен продукт	78434	80044	80282	82164
Крайно потребление	60540	64520	63470	65042
Индивидуално потребление	54712	58520	56711	58188
Колективно потребление	5828	6001	6759	6854
Бруто капиталобразуване	17128	17804	17278	17708
Бруто образуване на основен капитал	16685	17246	17108	17291
Физическо изменение на запасите	443	558	169	417
Външнотърговско салдо (износ - внос)	766	-2280	-466	-585
Износ на стоки и услуги	49914	51710	54907	55791
Внос на стоки и услуги	49149	53990	55372	56376
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2011	2012	2013	2014
Брутен вътрешен продукт	102.0	100.5	101.1	101.7
Крайно потребление	101.8	102.9	98.7	102.4
Индивидуално потребление	101.9	103.2	98.2	102.4
Колективно потребление	100.6	100.5	103.6	101.9
Бруто капиталобразуване
Бруто образуване на основен капитал	95.4	102.0	99.9	102.8
Физическо изменение на запасите
Външнотърговско салдо (износ - внос)
Износ на стоки и услуги	111.5	100.8	109.2	102.2
Внос на стоки и услуги	108.5	104.5	104.9	103.8
Статистическа разлика

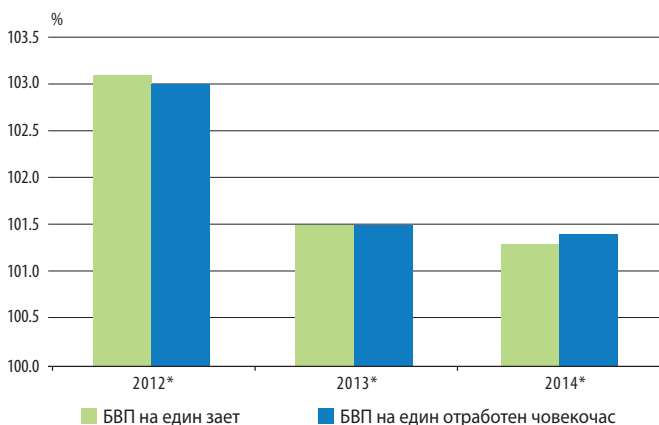
Производителност на труда

Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас
(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

	(Левове)			
	2011	2012*	2013*	2014*
БВП на един зает	22254	23293	23463	23926
БВП на един отработен човекочас	13.5	14.2	14.3	14.6

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2012*	2013*	2014*	2012*	2013*	2014*
Аграрен сектор	5777	5758	5584	3.9	3.9	3.8
Индустрия	23391	22462	23308	13.8	13.3	13.8
Услуги	20488	21202	21377	12.2	12.7	12.8
Общо за икономиката	23293	23463	23926	14.2	14.3	14.6

9. Индекси на физическия обем на brutната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2012*	2013*	2014*	2012*	2013*	2014*
Аграрен сектор	98.5	102.1	103.6	98.7	102.0	103.6
Индустрия	104.5	102.9	102	104.5	102.9	101.9
Услуги	101.0	100.4	99.8	100.9	100.3	99.9
Общо за икономиката	103.1	101.5	101.3	103.0	101.5	101.4

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за brutната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции (ПФИ) към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление” и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари”, включва най-бързо-ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „Пари извън парично-финансовите институции” включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден.

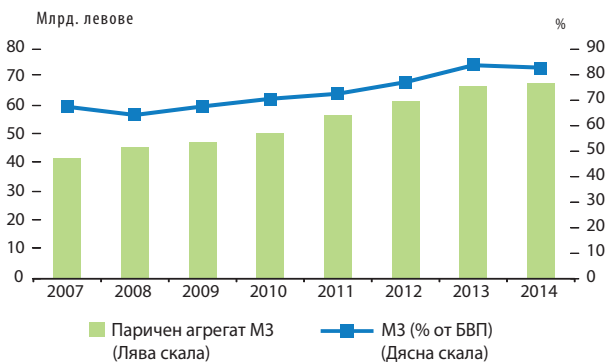
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/ дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

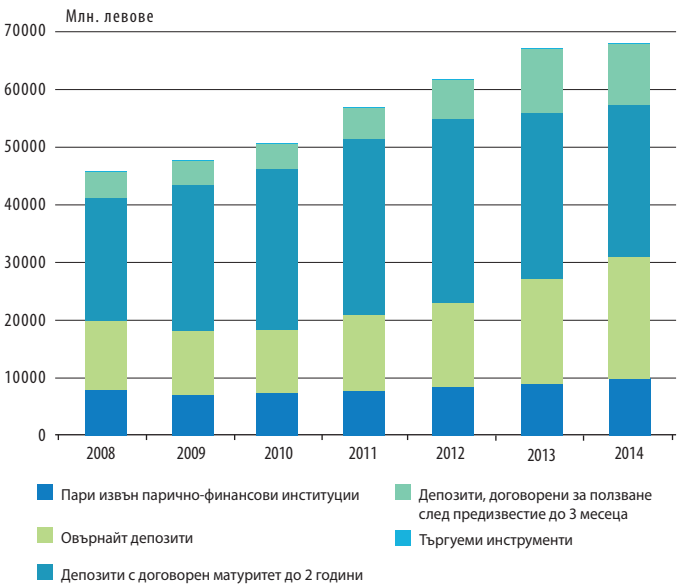
1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

	(Млн. левове)			
	2011	2012	2013	2014*
Широки пари МЗ	56921.8	61721.7	67236.4	68005.7
Пари М1	21026.9	23014.2	27039.2	31111.0
Пари извън парично-финансови институции	7793.4	8499.2	9075.2	10168.1
Овърнйт депозити	13233.5	14515.0	17964.0	20942.9
Пари М2 (М1 + квазипари)	56803.0	61608.4	67163.2	67936.8
Квазипари	35776.1	38594.2	40124.0	36825.8
Депозити с договорен матуритет до 2 години	30409.8	31936.6	29233.7	26295.6
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	5366.2	6657.6	10890.3	10530.3
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	118.9	113.3	73.1	68.8

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на Европейската централна банка.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в Паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014*
Вземания от сектор „Държавно управление“	-538.5	-678.9	1151.5	437.9
Централно държавно управление (нето)	-867.8	-1007.7	862.5	178.4
Вземания	4261.8	5277.9	5818.4	8286.4
ДЦК	3926.7	5264.9	5464.5	6934.7
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	335.0	13.0	354.0	1351.7
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	5129.5	6285.6	4955.9	8108.0
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	329.3	328.9	289.0	259.5
Ценни книжа, различни от акции	66.9	62.6	54.8	46.7
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	262.4	266.3	234.2	212.7
Вземания от неправителствения сектор	54259.6	55754.6	55911.1	51612.6
Нефинансови предприятия	34056.2	35647.8	35754.1	31454.3
Репо-сделки	33.4	25.9	46.0	91.9
Кредити	33398.5	35065.2	35089.5	31011.1
Ценни книжа, различни от акции	414.8	307.3	319.9	154.0
Акции и други капиталови инструменти	209.5	249.4	298.8	197.3
Финансови предприятия	1301.2	1389.4	1470.2	1774.9
Репо-сделки	38.5	60.6	28.3	443.7
Кредити	901.8	989.8	1088.3	997.2
Ценни книжа, различни от акции	79.2	50.3	41.6	20.2
Акции и други капиталови инструменти	281.7	288.7	311.9	313.7
Домакинства и НТООД	18902.2	18717.3	18686.9	18383.5
Репо-сделки	2.7	1.9	1.9	4.7
Кредити	18899.5	18715.4	18684.9	18378.8

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция (ДЛП), които се изчисляват като средноаритметични величини.

Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

	(Проценти)			
	2011	2012	2013	2014
Основен лихвен процент	0.19	0.11	0.02	0.03
Междубанков паричен пазар	0.24	0.11	0.05	0.06
Доходност на дългосрочни ДЦК	4.43	2.96	1.98	2.07
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	5.36	4.50	3.47	3.35
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	4.75	4.23	3.44	2.64
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.29	7.45	8.11	7.56
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	10.72	9.67	8.91	8.11
Годишен процент на разходите	12.83	12.20	11.45	10.96
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.53	0.45	0.50	0.34
Депозити с договорен матуритет	5.27	4.85	4.13	2.93
Овърдрафт ⁴	10.41	9.24	8.65	7.95
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	8.98	7.97	8.42	7.01
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	10.69	10.01	9.35	8.47

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Данните за 2014 г. са предварителни. Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестията, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условията по кредитите (фиксираны от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014*
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	30118.7	33432.0	36408.1	37537.2
В левове	15245.1	18388.0	20134.5	21269.8
Депозити с договорен матуритет до 2 години	9392.4	11146.4	9694.5	9735.1
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2809.2	3713.7	6148.5	6398.0
Овърнайт депозити	3043.5	3527.9	4291.5	5136.7
В чуждестранна валута ²	14873.6	15044.0	16273.6	16267.4
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18899.5	18715.4	18684.9	18378.8
В левове	11406.6	11006.4	11472.0	11953.8
Овърдрафт	1433.1	1372.9	1359.5	1358.6
Потребителски кредити	5724.4	5412.6	5659.7	5808.6
Жилищни кредити	3736.6	3699.3	3902.4	4264.9
Други кредити	512.5	521.6	550.4	521.7
В чуждестранна валута ³	7492.9	7709.0	7212.9	6425.0

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

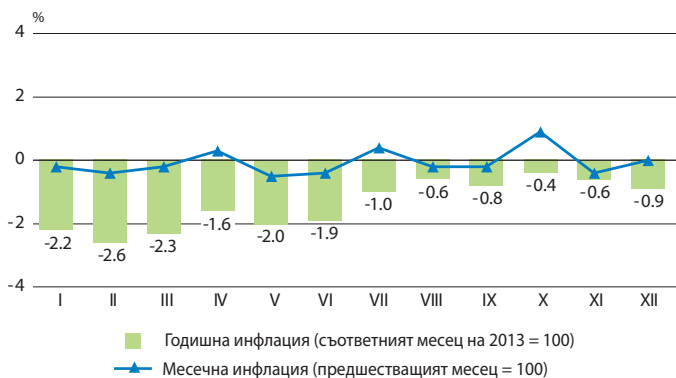
Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 г.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2014 г.
(Годишна и месечна инфлация)

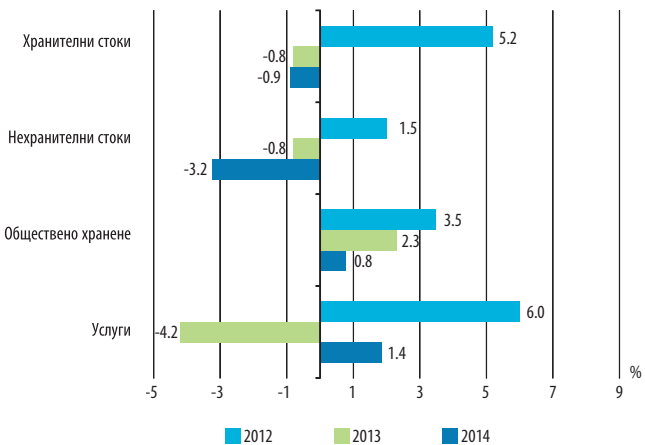

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2011	2012	2013	2014
Общ ИПЦ	2.8	4.2	-1.6	-0.9
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	4.3	5.4	-0.9	-0.9
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.0	0.3	1.5	0.8
Облекло и обувки	3.1	-0.6	-0.7	-0.9
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	2.2	10.3	-7.2	4.2
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	-0.2	0.2	-0.8	-1.1
Здравеопазване	3.0	-1.5	-1.8	-3.7
Транспорт	4.0	4.9	1.3	-8.7
Съобщения	-0.6	-0.4	0.1	-6.7
Свободно време, развлечения и културен отдих	-2.3	-0.1	-3.1	2.3
Образование	4.5	6.4	0.9	2.5
Ресторанти и хотели	3.3	3.4	2.3	0.5
Разнообразни стоки и услуги	2.6	0.6	0.8	-1.0

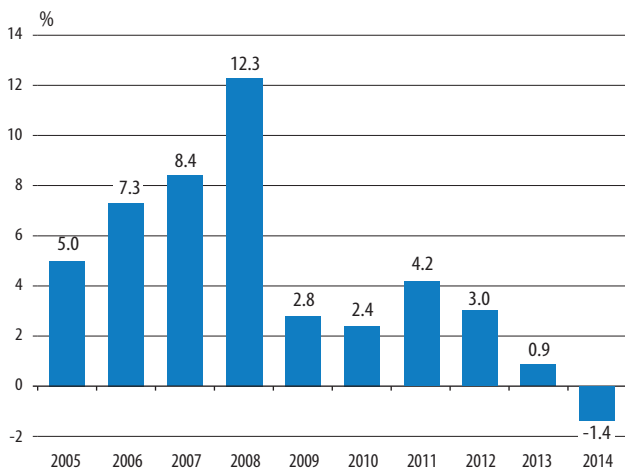
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

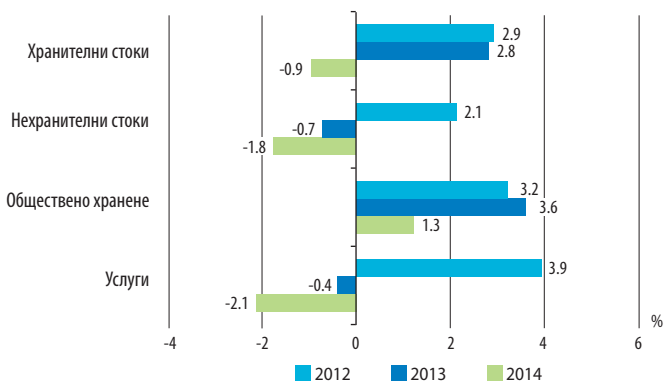
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2011	2012	2013	2014
Общ ИПЦ	6403.71	6592.92	6651.60	6557.27

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

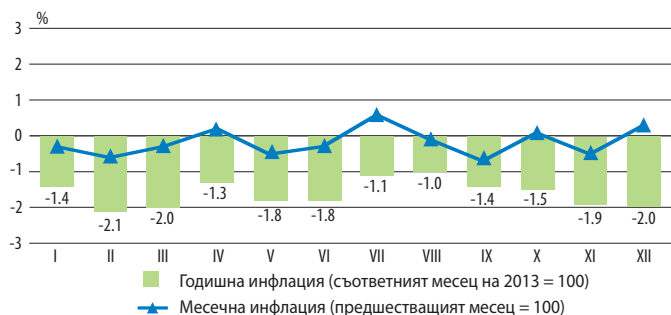
(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2011	2012	2013	2014
Общ ИПЦ	4.2	3.0	0.9	-1.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	6.9	3.0	2.8	-1.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.2	0.1	0.8	1.1
Облекло и обувки	2.0	-0.2	-0.3	-1.1
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	2.2	7.4	-0.6	-2.0
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	-0.1	-0.5	0.1	-1.1
Здравеопазване	2.3	1.1	-2.5	-3.4
Транспорт	8.2	5.7	-0.6	-3.4
Съобщения	-0.9	-0.8	0.0	-3.5
Свободно време, развлечения и културен отдих	-1.9	-2.6	-1.4	-0.7
Образование	2.6	6.3	3.0	1.7
Ресторанти и хотели	2.7	3.0	3.6	1.2
Разнообразни стоки и услуги	3.0	1.3	0.7	-0.2

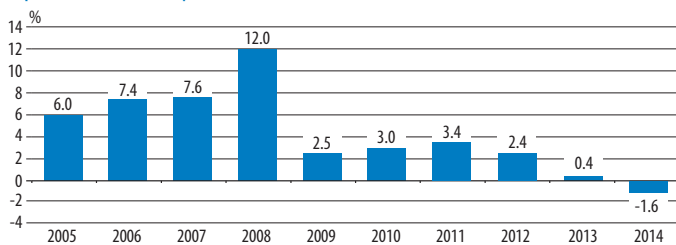
Хармонизиран индекс на потребителските цени

Хармонизиранят индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$. С приложението на вътрешната концепция от януари 2007 г. беше постигната пълна хармонизация с изискванията на Евростат. За осигуряването на съпоставими серии от индекси ХИПЦ беше ревизиран за периода януари 2005 - декември 2006 г.

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2014 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2005 = 100)

	2011	2012	2013	2014
Общ ХИПЦ	141.21	144.58	145.14	142.81

5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по

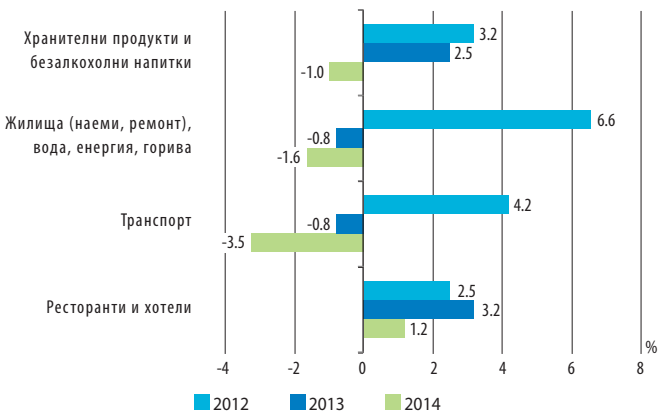
основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2011	2012	2013	2014
Общ ХИПЦ	3.4	2.4	0.4	-1.6
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	6.5	3.2	2.5	-1.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.2	0.3	1.2	1.2
Облекло и обувки	2.0	0.1	0.0	-0.7
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	2.2	6.6	-0.8	-1.6
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	-0.2	0.2	0.0	-1.3
Здравеопазване	6.0	5.4	-1.6	-3.9
Транспорт	6.0	4.2	-0.8	-3.5
Съобщения	-1.4	-1.1	-0.7	-3.6
Свободно време, развлечения и културен отдих	-3.7	-4.6	-2.8	-2.5
Образование	2.7	6.2	2.8	1.6
Ресторанти и хотели	1.0	2.5	3.2	1.2
Разнообразни стоки и услуги	4.4	2.1	0.9	-0.7

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

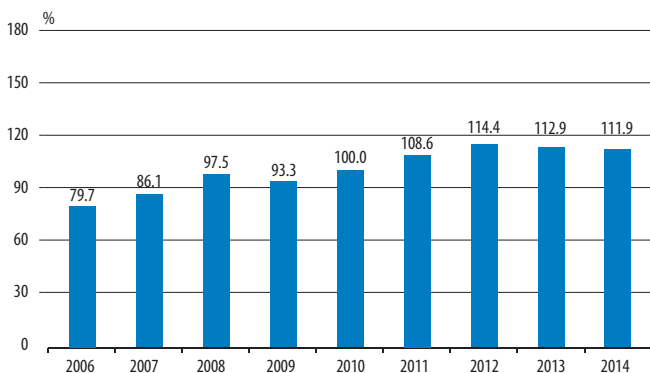

Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база по формулата на Ласпер. След получаване на информацията от предприятията за цените на представителните продукти се изчисляват единични индекси на всеки един от тях (ценовото съотношение на цената за текущия месец към средногодишната цена през базисната година), след което се претеглят със структурата на оборота на различни нива на агрегация през базисната 2010 г.

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2010 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2012	2013	2014	2012	2013	2014
		2010 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		114.4	112.9	111.9	105.3	98.7	99.1
Добивна промишленост	B	107.5	98.6	92.9	100.8	91.7	94.3
Преработваща промишленост	C	114.9	114.0	113.3	104.5	99.2	99.4
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	113.9	118.0	116.0	105.0	103.6	98.4
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	110.1	112.5	113.0	103.9	102.1	100.5
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	107.0	107.3	108.3	102.3	100.2	100.9
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD
Производство на химични продукти	CE	117.6	118.5	113.3	107.1	100.8	95.6
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	101.2	101.6	103.6	100.8	100.4	102.0
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	99.7	101.5	102.2	99.8	101.8	100.8
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	107.0	106.3	105.1	100.5	99.4	98.8
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	102.5	106.6	107.2	102.5	104.0	100.5
Производство на електрически съоръжения	CJ	103.2	102.9	102.1	99.3	99.8	99.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	106.9	108.6	109.1	102.7	101.6	100.5
Производство на превозни средства	CL	101.1	102.0	104.3	100.9	101.0	102.2
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	106.3	108.1	109.1	101.6	101.6	101.0
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	114.9	113.1	112.2	108.1	98.4	99.2

Цени на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

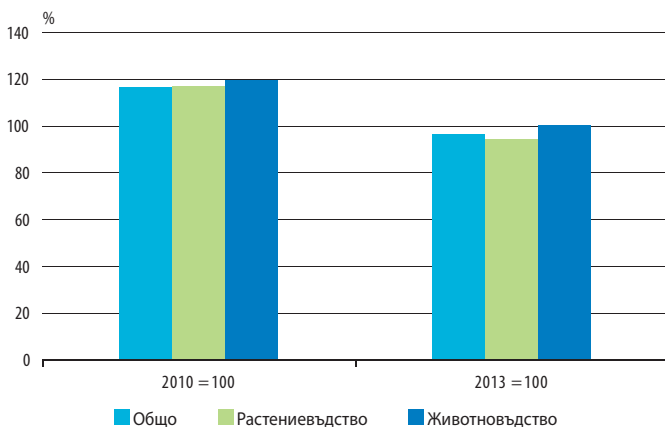
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2014 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2014 г.

	2014 в % към	
	2010	2013
Общо	112.8	95.3
Растениевъдство	113.2	92.8
Зърнени култури	114.1	91.2
Технически култури	111.5	94.7
Фуражни култури	132.9	105.6
Картофи	80.0	76.8
Зеленчуци	93.4	106.0
Плодове	102.9	101.5
Други растителни продукти	119.2	114.2
Животновъдство	118.7	99.9
Живи животни	113.7	96.1
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	125.2	103.4
Живи животни от рода на свинете	107.2	96.9
Живи животни от рода на овцете и козите	123.8	96.4
Домашни птици	113.0	92.3
Животински продукти	122.5	102.6
Сурово мляко	128.4	105.2
Краве мляко	127.1	105.1
Други видове мляко	142.2	105.1
Яйца	98.5	95.2
Други животински продукти	110.0	78.7

Цени на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

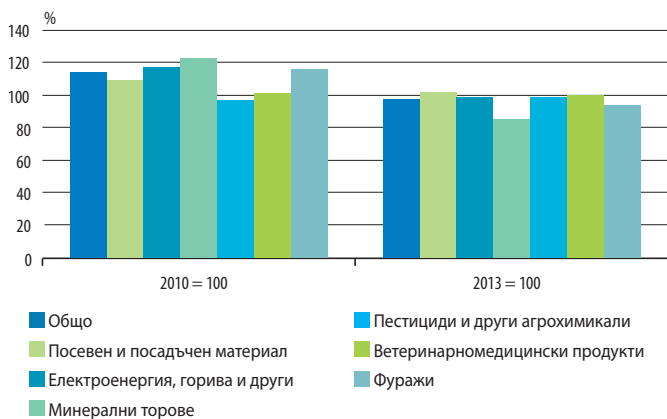
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2014 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2014 г.

	2014 в % към	
	2010	2013
Общо	111.0	96.2
Посевен и посадъчен материал	105.1	100.4
Електроенергия, горива и други	115.8	98.1
Минерални торове	121.8	85.8
Преки торове	122.2	86.4
Азотни торове	124.8	86.9
Фосфорни торове	92.2	81.6
Калиеви торове	65.3	91.5
Смесени торове	109.5	86.5
Пестициди и други агрохимикали	97.1	98.4
Фунгициди	100.6	102.6
Инсектициди	94.8	101.1
Хербициди	96.7	97.0
Ветеринарномедицински продукти	101.6	99.1
Фуражи	114.1	90.9
Преки фуражи	114.4	87.6
Смесени фуражи	113.9	93.1
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	105.2	99.8
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	105.9	100.8
Други стоки и услуги	106.5	99.0

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2010 = 100 и предшестваща година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Бизнес тенденции и туризъм“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2014 г.

	2014 в % към	
	2010	2013
Общо	107.3	100.9
Материали	111.1	101.4
Селскостопански машини	112.6	103.0
Транспортно оборудване	100.9	90.5
Селскостопански сгради	83.0	89.0

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2014 г.

	2014 в % към	
	2010	2013
Общо	110.8	96.3

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

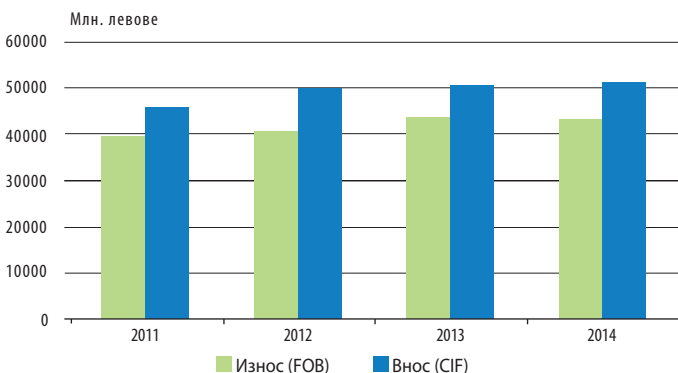

Външнотърговски стокообмен

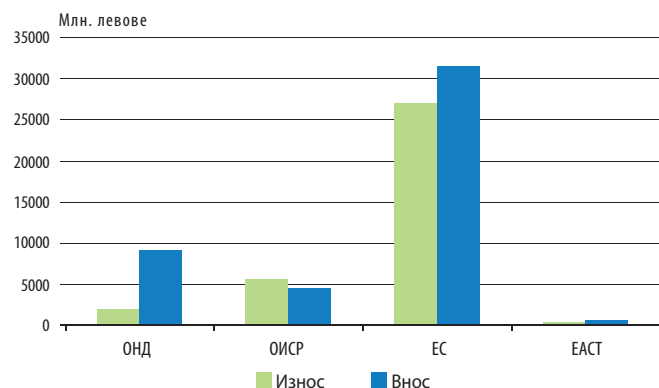
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията с държавите - членки на Европейския съюз, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е ЕС, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява с държавите членки.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2014 г.

1. Външнотърговски стокообмен

	2011	2012	2013	2014
Стокообмен - млн. лв.	85412.1	90416.6	94074.6	94476.5
Износ (FOB)	39633.6	40622.9	43559.2	43254.7
Внос (CIF)	45778.5	49793.7	50515.4	51221.8

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2011	2012	2013	2014
Стокообмен	201	202	212	213
Износ	198	199	204	203
Внос	166	159	165	171

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014
Износ	39633.6	40622.9	43559.2	43254.7
от него:				
ОНД ¹	1941.9	1987.8	2383.6	1884.1
ОИСР ²	4843.8	5677.6	5619.8	5552.3
ЕС	24652.1	23779.8	³ 26111.1	26954.7
ЕАСТ ⁴	318.1	376.9	381.1	311.5
Внос	45778.5	49793.7	50515.4	51221.8
от него:				
ОНД ¹	10201.5	11862.0	10781.1	9080.1
ОИСР ²	3735.4	3664.0	4495.3	4420.0
ЕС	27183.7	29200.0	³ 30164.7	31530.0
ЕАСТ ⁴	380.4	423.3	419.2	376.3

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Русия, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американските Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ В ЕС е включена Хърватия.

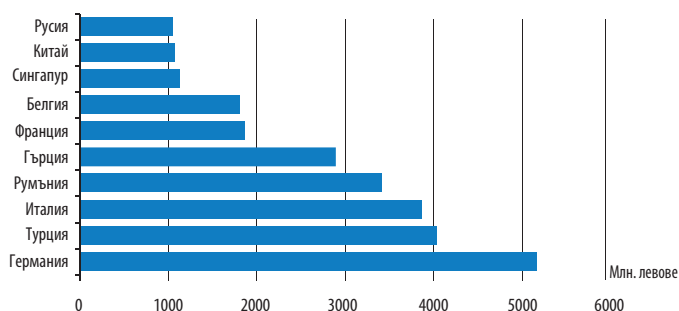
⁴ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни в износната листа на страната.

Износът на България, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, отбелязва най-голям относителен дял на групата на артикулите, класифицирани главно според вида на материала, следвани от групата на машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2014 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2014 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2011	2012	2013	2014
Общо	39633.6	40662.9	43559.2	43254.7
в това число:				
Австрия	759.3	744.0	783.3	741.2
Алжир	93.1	113.0	158.0	306.7
Белгия	1954.5	1497.9	1256.9	1796.2
Бивша югославска република Македония	902.2	768.0	687.3	701.8
Германия	4606.4	4159.0	5361.6	5197.4
Гибралтар	1221.7	1432.0	786.9	319.4
Грузия	445.0	557.6	365.0	361.3
Гърция	2784.2	2923.1	3023.7	2896.2
Дания	264.1	185.8	199.3	204.7
Египет	333.9	335.8	348.8	361.0
Израел	108.0	163.4	177.7	184.4
Испания	1063.2	1055.2	1006.7	904.1
Италия	3443.8	3449.8	3765.5	3873.2
Кипър	119.8	163.5	145.3	194.0
Китай	574.4	1163.7	1273.7	1043.4
Либия	11.8	62.7	234.4	267.7
Ливан	64.0	137.4	356.3	198.3
Нидерландия	703.5	741.8	940.4	969.8
Обединено кралство	724.4	778.9	917.4	957.0
Обединени арабски емирства	111.5	307.4	506.0	529.3
Полша	704.7	710.3	790.6	887.5
Португалия	162.8	358.1	281.0	203.8
Румъния	3781.1	3274.3	3364.1	3421.5
Русия	1060.3	1100.2	1140.0	1032.3
Словакия	216.9	246.7	323.2	313.9
Словения	174.4	366.1	242.3	241.9
Сингапур	76.0	93.8	649.7	1109.6
Съединени американски щати	518.2	725.3	594.9	606.9
Сърбия	935.7	865.2	729.3	711.4
Турция	3389.6	3828.9	3919.8	4054.7
Украйна	565.0	479.1	837.0	372.3
Унгария	499.3	471.9	539.0	581.8
Франция	1672.7	1623.4	1877.8	1854.1
Хърватия	164.3	154.0	98.0	181.8
Чешка република	425.8	497.2	557.5	625.0
Швейцария	245.9	307.8	300.0	238.2
Швеция	205.1	183.8	211.7	273.1

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

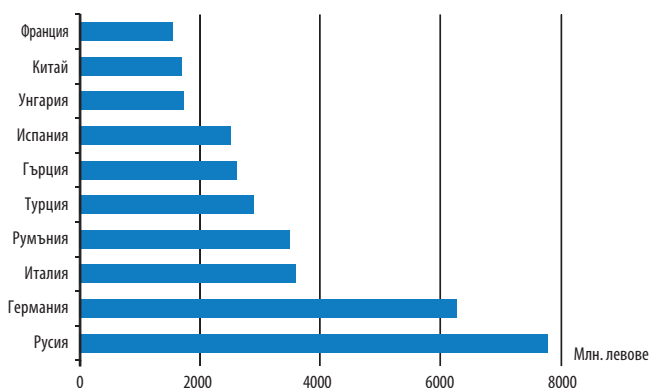
	2011	2012	2013	2014
Общо	39633.6	40622.9	43559.2	43254.7
Храни и живи животни	3796.7	4135.3	5057.2	4688.1
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	797.7	877.4	946.7	868.8
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3978.2	3565.6	3686.3	3116.5
Минерални горива, масла и подобни продукти	5452.2	6746.6	6551.5	5608.2
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	294.9	303.0	394.6	440.9
Химични вещества и продукти	3160.6	3371.8	3546.3	3923.9
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9805.5	9275.0	9658.3	9664.3
Машини, оборудване и превозни средства	6695.2	6741.4	7830.3	8392.5
Разнообразни готови продукти, н.д.	5601.9	5517.9	5783.7	6440.1
Стоки и сделки, н.д.	50.7	88.9	104.3	111.4

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям относителен дял на групата на машини, оборудване и превозни средства, следвана от групата на минерални горива, масла и подобни продукти.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2014 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2014 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2011	2012	2013	2014
Общо	45778.5	49793.7	50515.4	51221.8
в това число:				
Австрия	1534.8	1529.9	1390.9	1445.6
Белгия	777.4	872.3	936.8	1051.6
Бивша югославска република Македония	490.2	493.4	527.4	533.1
Германия	4960.0	5537.4	5463.9	6273.4
Грузия	384.0	336.2	417.8	424.9
Гърция	2568.1	3017.2	2807.4	2614.5
Дания	172.3	177.9	182.1	207.9
Египет	149.7	112.1	117.5	302.1
Индия	119.6	146.8	240.7	224.3
Ирландия	150.7	165.8	160.7	154.8
Испания	2422.1	2205.0	2630.8	2503.4
Италия	3269.8	3299.1	3758.1	3598.0
Йордания	94.8	164.6	88.3	161.4
Китай	1327.6	1483.0	1500.3	1691.7
Нидерландия	1162.0	1494.6	1336.1	1404.2
Обединено кралство	712.9	715.0	747.3	868.8
Полша	875.4	1093.5	1429.1	1385.5
Република Корея	234.2	183.4	168.1	159.4
Русия	8071.8	10363.0	9353.2	7781.5
Румъния	3161.5	3260.6	3365.1	3488.3
Словакия	549.2	644.5	655.3	609.1
Словения	337.3	315.4	332.0	344.9
Съединени американски щати	384.9	338.2	386.2	547.7
Сърбия	496.5	494.8	514.2	589.3
Тайван	113.5	126.6	131.5	213.6
Турция	2164.5	2324.9	2953.9	2899.4
Украйна	1837.9	1253.5	1120.8	1038.9
Унгария	1384.2	1488.5	1535.9	1724.9
Франция	1487.3	1450.3	1501.8	1551.9
Хърватия	53.3	59.4	72.0	88.6
Чешка република	792.0	958.2	1033.0	1148.7
Швейцария	354.8	407.3	387.8	342.0
Швеция	287.0	259.4	285.5	292.5
Япония	134.0	124.0	129.7	164.1

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014
Общо	45778.5	49793.7	50515.4	51221.8
Храни и живи животни	3449.8	3497.2	3603.1	3662.8
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	553.4	629.0	696.7	665.7
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	4540.0	4398.7	4625.1	4288.4
Минерални горива, масла и подобни продукти	10521.1	12402.6	11653.3	10254.3
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	212.0	245.5	212.7	183.2
Химични вещества и продукти	5197.7	5711.1	6102.0	6539.5
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	7730.6	7766.9	8121.9	8935.8
Машини, оборудване и превозни средства	10504.2	11990.2	11925.3	12768.9
Разнообразни готови продукти, н.д.	2938.7	3033.6	3333.3	3654.6
Стоки и сделки, н.д.	131.0	118.9	242.0	268.6

Износ и внос по стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2011	2012	2013	2014
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	4.7	4.7	1.8	1.7
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	41.5	42.4	32.3	36.7
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	14.5	15.9	17.0	18.2
Домати (пресни или охладени) - хил. т	2.3	1.1	1.6	3.4
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	14.7	10.8	10.9	7.4
Царевица - хил. т	939.0	825.4	2159.5	1833.2
Консервирани домати - хил. т	3.1	4.8	3.5	4.4
Други консервирани зеленчуци - хил. т	22.4	19.9	21.1	20.7
Суров или необработен тютюн - хил. т	47.4	36.7	40.6	33.0
Цигари - хил. т	16.2	19.9	22.3	23.8
Паста за зъби - хил. т	2.3	2.0	2.0	3.8
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	2.1	5.6	3.0	2.4
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	442.7	441.4	477.5	505.5
Мъжки ризи - млн. лв.	102.4	92.6	78.9	83.0
Кожени обувки - хил. чф.	6324.4	5147.0	5403.6	6612.1
Помпи за течности - млн. лв.	136.1	133.7	144.4	156.6
Стругове - хил. т	4.6	5.1	4.7	4.0
Електрически акумулатори - млн. лв.	304.8	281.2	342.9	270.0
Мебели - млн. лв.	169.1	196.3	198.0	227.3

9. Внос на някои стоки

Стоки	2011	2012	2013	2014
Банани - хил. т	49.7	35.0	39.0	42.2
Портокали - хил. т	27.4	27.3	31.8	36.7
Лимони - хил. т	13.8	13.0	14.9	15.5
Грейпфрути - хил. т	11.3	10.6	9.9	13.7
Маслини - хил. т	18.9	33.2	23.1	19.2
Кафе на зърна - хил. т	24.6	28.4	29.2	34.2
Пипер (черен или бял) - т	972.7	893.1	883.1	857.9
Ориз - хил. т	25.1	18.5	30.3	45.5
Маргарин - хил. т	9.1	10.1	11.0	9.4
Шоколад - хил. т	16.8	14.0	16.5	17.1
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	14.3	11.3	11.5	12.3
Захар - хил. т	296.1	194.9	246.4	161.9
Соев шрот - хил. т	121.8	104.4	109.1	116.2
Сол - хил. т	214.7	252.4	163.9	181.4
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	1032.2	1080.6	966.8	940.9
Антрацит - хил. т	2203.8	1132.6	732.9	843.0
Кокс - хил. т	63.7	65.9	71.2	89.7
Целулоза - хил. т	21.7	23.2	36.5	25.8
Вестникарска хартия - хил. т	50.0	51.1	46.8	48.4
Цигарена хартия - хил. т	2.6	4.3	3.7	3.4
Памук (вкл. линтер) - хил. т	2.4	4.1	4.7	5.0
Обувки (кожени) - хил. чф.	2753.2	2778.1	3174.7	3640.3
Тръби от чугун и стомана - хил. т	57.3	66.8	72.7	501.8
Хладилници - хил. бр.	102.4	86.5	81.2	77.7
Перални машини - хил. бр.	137.7	153.2	159.9	186.1
Прахосмукачки - хил. бр.	235.5	258.9	296.9	341.2
Телевизори - хил. бр.	690.3	645.6	998.2	1029.4
Битови шевни машини - хил. бр.	9.9	8.9	6.5	8.3
Зърнокомбайни - бр.	674	728	674	757
Пътнически автомобили - хил. бр.	65.8	65.5	74.7	66.8
Товарни автомобили - хил. бр.	6.6	7.3	8.6	8.3
Автобуси и тролейбуси - бр.	298	212	384	530
Велосипеди - хил. бр.	39.4	37.5	31.0	46.1
Мотоциклети - хил. бр.	3.3	3.2	4.1	4.4
Трактори - хил. бр.	7.0	7.0	8.3	8.9
Мотокултиватори - бр.	324	345	252	158
Фотоапарати - млн. лв.	0.1	0.3	0.3	0.1
Битови часовници - хил. бр.	1126.5	1254.5	1670.7	1451.1

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (аналитично представяне) е в съответствие с петото издание на „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

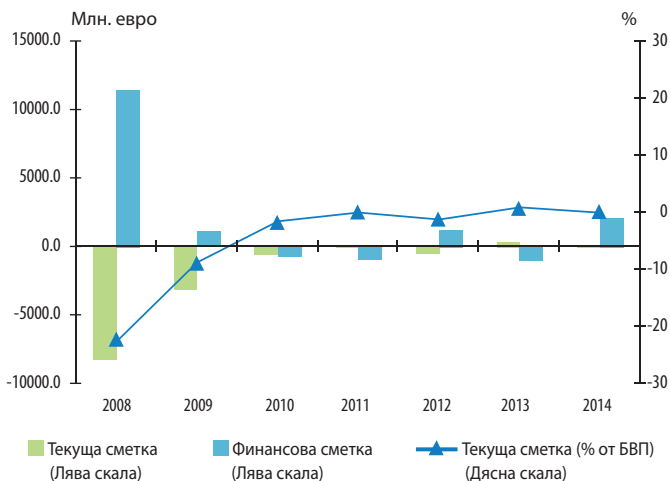
Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти:

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Платежният баланс се съставя от Българската народна банка.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България^{1,2}

(Млн. евро)

	2011	2012	2013	2014
Текуща сметка	33.2	-458.0	410.6	11.0
Стоки: кредит (FOB)	20264.3	20770.2	22271.4	22115.8
Стоки: дебит (FOB)	-22420.4	-24230.4	-24701.4	-25061.0
Търговски баланс	-2156.1	-3460.3	-2430.0	-2945.2
Услуги: кредит	5354.0	5694.9	5739.8	6466.5
Транспорт	1112.2	1138.6	1232.2	1513.6
Пътувания	2852.4	2916.6	3058.4	3115.7
Други услуги	1389.4	1639.7	1449.2	1837.2
Услуги: дебит	-3038.5	-3426.2	-3476.5	-3908.5
Транспорт	-829.5	-1059.8	-1040.2	-1002.3
Пътувания	-958.7	-1015.7	-1150.4	-1229.8
Други услуги	-1250.2	-1350.6	-1285.9	-1676.3
Услуги, нето	2315.5	2268.8	2263.4	2558.0
Доход, нето	-1810.8	-1331.7	-1805.9	-1211.4
Стоки, нефакторни услуги и доход, нето	-1651.4	-2523.1	-1972.5	-1598.5
Текущи трансфери, нето	1684.6	2065.2	2383.1	1609.6
Капиталова сметка³	503.6	551.4	467.6	993.3
в т.ч. капиталови трансфери, нето	471.2	528.7	534.4	1030.8
Финансова сметка³	-885.8	1254.6	-962.2	2120.1
Преки инвестиции, нето	1212.7	871.5	1265.5	1127.1
Преки инвестиции в чужбина	-117.5	-270.2	-180.8	-162.0
Преки инвестиции в България	1330.2	1141.7	1446.3	1289.1
Сливания и придобивания, нето ⁴	0.0	0.0	0.0	0.0
Портфейлни инвестиции, нето	-357.4	-886.7	-128.5	1216.3
Финансови деривати, нето	-65.3	-33.3	-119.4	-26.1
Други инвестиции, нето	-1675.8	1303.2	-1979.8	-197.2
Други инвестиции - активи	-708.3	435.0	-1603.5	-1098.8
Търговски кредити, нето	-93.6	-174.7	40.9	-72.6
Заеми	-70.6	-107.3	-460.7	-912.3
Валута и депозити	-484.8	865.5	-1000.9	-86.6
Други активи	-59.3	-148.5	-182.8	-27.4
Други инвестиции - пасиви	-967.5	868.2	-376.3	901.6
Търговски кредити, нето	63.5	-46.4	264.0	108.1
Заеми	30.5	869.1	6.4	821.4
Валута и депозити	-1117.9	-2.8	-776.3	-193.9
Други пасиви	56.4	48.2	129.5	165.9
Грешки и пропуски	507.6	812.9	-515.2	-1215.0
Общ баланс	158.7	2161.0	-599.2	1909.5
Резерви и друго финансиране	-158.7	-2161.0	599.2	-1909.5
Резервни активи на БНБ	-158.7	-2161.0	599.2	-1909.5
Ползвани кредити от МВФ, нето	0.0	0.0	0.0	0.0
Извънредно финансиране	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с 5-ото издание на „Ръководството по платежен баланс“ на МВФ.

² Източник: БНБ.

³ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаление на пасиви).

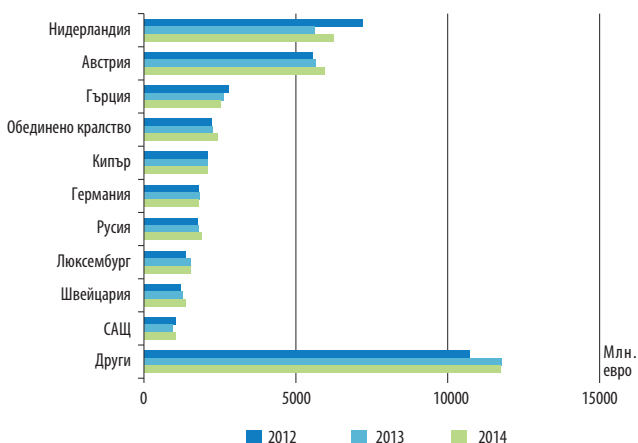
⁴ В статията се отразяват всички сделки, които представляват придобивания или сливания.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс” е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2011	2012	2013*	2014*
Общо	1330.2	1141.7	1446.3	1289.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	450.7	737.1	349.5	113.1
Преработваща промишленост	283.7	529.8	419.6	62.2
Добивна промишленост	150.4	231.7	301.9	21.6
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	36.0	262.8	104.3	66.7
Некласифицирани	-7.4	6.5	182.3	114.1
Други дейности, обслужващи обществото и личността	140.8	0.5	84.8	58.1
Строителство	-90.5	254.8	25.3	76.5
Хотели и ресторанти	141.2	65.5	25.7	3.9
Финансово посредничество	257.2	-158.1	-46.2	173.2
Транспорт, складиране и съобщения	203.1	-363.6	218.4	55.6
Селско, ловно и горско стопанство	13.5	5.8	-3.9	43.9
Рибно стопанство	5.6	2.2	0.9	-0.9
Образование	0.9	0.7	0.6	0.0
Здравеопазване и социални дейности	-3.6	9.2	-5.5	0.0
Държавно управление и отбрана; задължително обществено осигуряване	-	-	-	-
Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесуслуги	-251.5	-443.3	-211.2	501.0

¹ Източник: БНБ.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

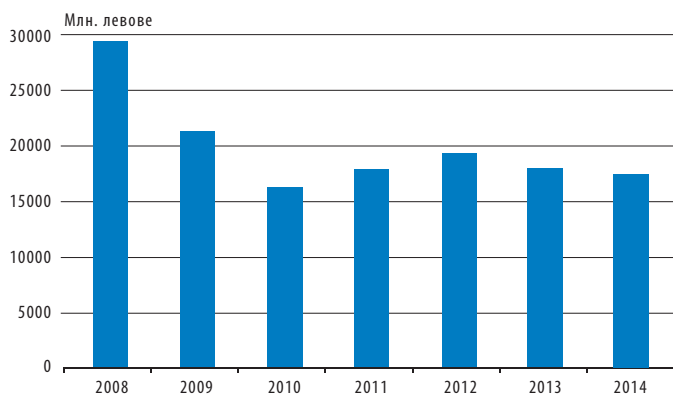

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2011	2012	2013	2014
Общо	17913925	19091492	18089215	17377539
Земя	1534227	1426906	1363025	532084
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8266052	7322825	7048929	7238741
Машини, оборудване и транспортни средства	6614232	8667155	8087140	8123326
Други разходи	1499414	1674606	1590121	1483388

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

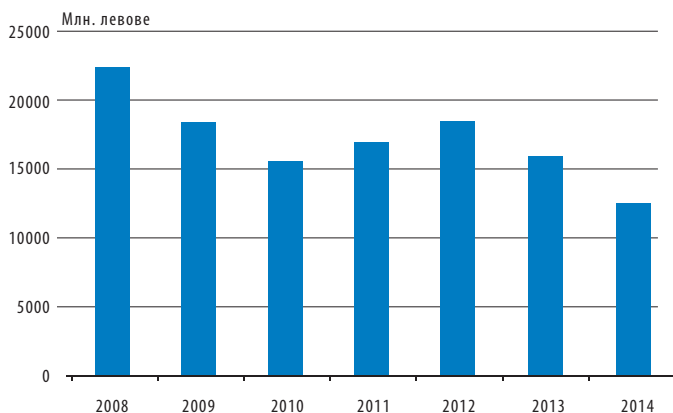
Икономически дейности	2012	2013	2014
Общо	19091492	18089215	17377539
Селско, горско и рибно стопанство	1479905	1529139	983141
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	7602323	5962956	6701382
Строителство	1088400	1299871	765915
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	3588034	4036148	3442889
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	618032	585202	895301
Финансови и застрахователни дейности	368767	390591	396557
Операции с недвижими имоти	1895653	1682408	834987
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	782810	742955	676979
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	1443543	1510874	2568517
Други услуги	224025	349071	111871

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2011	2012	2013	2014
Общо	16921196	18337016	16201228	12532867
Земя	1534227	1426906	1363025	532084
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	7934398	7073593	6497195	4374754
Машини, оборудване и транспортни средства	6355787	8622131	7400429	6653353
Други разходи	1096784	1214386	940579	972676

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2012	2013	2014
Общо	18337016	16201228	12532867
Селско, горско и рибно стопанство	1372974	1465665	918983
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	7440914	5775094	4339824
Строителство	1173680	1023979	549093
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	3766105	3603588	2747581
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	603091	573825	817889
Финансови и застрахователни дейности	265677	409380	355093
Операции с недвижими имоти	1946270	1576594	812066
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	817240	671979	642876
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	761703	767973	1291577
Други услуги	189362	333151	57885

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО**

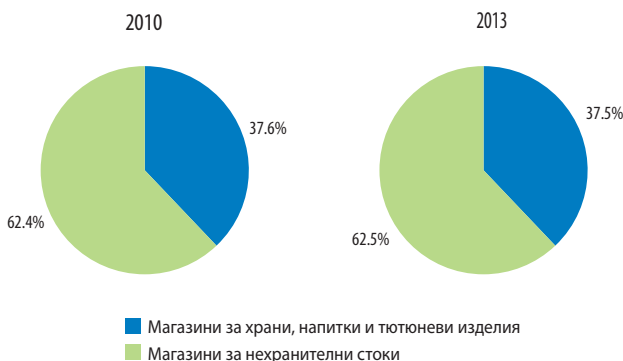

Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанции и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2013 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2010 г. през 2013 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 5.7 и 5.6%. Запазва се тенденцията за нарастване на дела на магазините за нехранителни потребителски стоки, като през 2013 г. в сравнение с 2010 г. увеличението е с 0.1 пункта и достига 62.5%.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2011	2012	2013	2012	2013
Магазини	132304	125909	122781	-4.8	-2.5
За храни, напитки и тютюневи изделия	49324	47248	46098	-4.2	-2.4
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	32559	29856	29224	-8.3	-2.1
Плодове и зеленчуци	3163	3262	3093	3.1	-5.2
Месо и месни продукти	1349	1385	1381	2.7	-0.3
Риба и рибни продукти	481	484	483	0.6	-0.2
Хляб и хлебни изделия	2379	2290	2317	-3.7	1.2
Захар и захарни сладкарски изделия	2143	2074	1956	-3.2	-5.7
Алкохолни и безалкохолни напитки	3043	2929	2754	-3.7	-6.0
За нехранителни стоки	82980	78661	76683	-5.2	-2.5
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	15287	14991	14950	-1.9	-0.3
Текстилни изделия	3156	2923	2851	-7.4	-2.5
Облекло	17371	17171	16289	-1.2	-5.1
Обувки и кожени изделия	3869	3696	3582	-4.5	-3.1
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	3410	3104	3103	-9.0	0.0
Електродомакински уреди, радио- и телевизионни стоки	2058	1691	1601	-17.8	-5.3
Железария, бои и стъкла	2876	2757	2512	-4.1	-8.9
Книги, вестници и книжарски стоки	3189	2652	2547	-16.8	-4.0
Строителни и отоплителни материали	2215	1878	2048	-15.2	9.1
Парфюмерия и козметика	3051	2993	2963	-1.9	-1.0
Автомобили, мотоциклети и резервни части за тях	6174	5188	5323	-16.0	2.6
Аптеки, оптики и санитарни магазини	5360	5245	5172	-2.1	-1.4
Бензиностанции	2725	2684	2615	-1.5	-2.6
Газостанции	534	555	456	3.9	-17.8

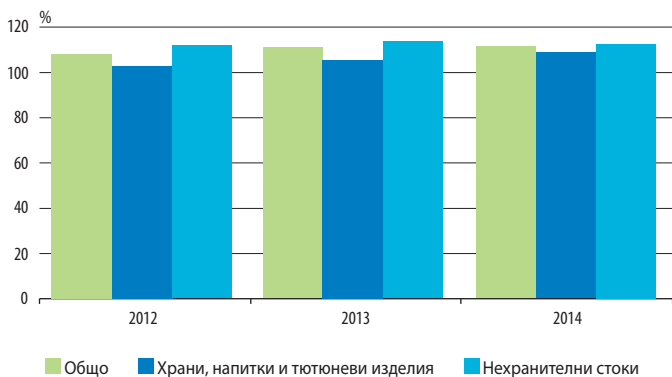
Продажби на дребно

Продажбите на дребно включват стойността на продадената собствена продукция, готови стоки и материали на краен потребител по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи), без тези в общественото хранене. Продажбите на дребно са представени по стокови групи, съдържанието на които съответства на изискванията на приетата от Евростат Класификация на индивидуалното потребление по цели.

Индексите на продажбите на дребно отразяват изменението на продажбите между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на продажбите по отделни групи стоки, като се използват индексите на потребителските цени, прегрупирани според съдържанието на съответните стокови групи.

През 2014 г. продажбите на дребно в страната по съпоставими цени нарастват с 0.9% в сравнение с предшестващата година. Продажбите на дребно в групата „Храни, напитки и тютюневи изделия” нарастват с 4.1%, докато в групата „Нехранителни стоки” намаляват с 1.0%.

Фиг. 2. Индекси на продажбите на дребно (2010 = 100)

2. Индекси на продажбите на дребно

(Предшестващата година = 100)

	2012	2013	2014
Общо	106.0	101.8	100.9
Храни, напитки и тютюневи изделия	103.1	101.2	104.1
Нехранителни стоки	107.3	102.1	99.0

3. Индекси на продажбите на дребно по групи стоки

(Предшестващата година = 100)

Групи стоки	2011	2012	2013
	Храни, напитки и тютюневи изделия		
Плодове	94.2	99.4	103.4
Зеленчуци	102.6	106.2	99.5
Мляко, млечни продукти и яйца	95.3	96.6	101.3
Месо и месни продукти	100.8	103.8	99.3
Риба и рибни продукти, ракообразни и мекотели	105.2	104.2	121.2
Хляб и хлебни изделия, продукти на мелни-чарската промишленост	94.2	100.9	98.5
Захар и захарни сладкарски изделия	88.8	107.8	104.5
Хранителни масла и мазнини	94.1	102.3	99.6
Спиртни напитки	118.8	106.0	99.0
Вина	105.0	118.2	101.4
Бира	107.8	115.4	99.6
Безалкохолни напитки	116.3	109.7	99.4
Тютюневи изделия	96.3	110.2	101.2
Кафе, чай и какао	109.6	104.5	119.0
	Нехранителни стоки		
Облекла и кожухарски изделия	101.7	109.0	107.8
Обувки	99.0	99.1	98.7
Мебели	100.3	104.0	104.0
Килими и други подови настилки	92.8	106.0	92.0
Домакински уреди	102.9	111.0	99.4
Стоки за домакинството	104.7	123.4	106.0
Фармацевтични, медицински и ортопедични стоки	110.3	107.5	109.5
Автомобили	124.6	108.3	120.8
Мотоциклети и велосипеди	87.0	91.2	103.3
Резервни части, материали и принадлежности за МПС	97.3	104.6	98.0
Горива и смазочни материали за МПС	93.9	103.4	94.7
Съобщителна техника	118.0	121.6	131.7
Радио- и телевизионни стоки	99.8	117.1	137.7
Оптика и фотопринадлежности	117.0	93.9	114.7
Компютърна и канцеларска техника	118.8	125.1	104.6
Строителни материали	99.8	94.4	91.2

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

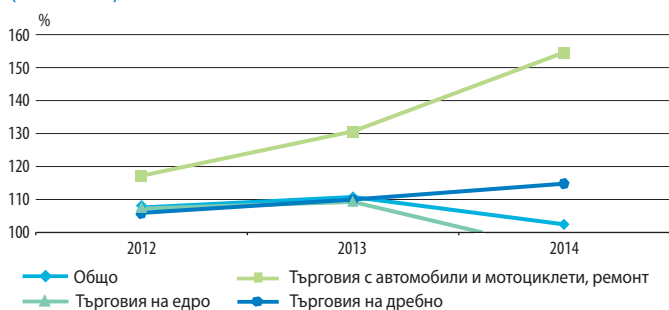
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство” по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2010 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2014 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” по предварителни данни реално бележи спад от 7.5% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общото нарастване е с 4.3%. В търговията на едро спадът от 13.9% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава увеличение с 18.3%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” оборотът през 2014 г. по съпоставими цени нараства с 5.1% в сравнение с 2013 г., което се дължи предимно на ръста в дейност „Ресторантьорство” - със 7.7%. В дейност „Хотелиерство” се наблюдава увеличение от 1.8%.

Фиг. 3. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2010 = 100)

4. Оборот в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2011	2012	2013	2014
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	88941	94530	96669	87528
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	4902	5192	5664	6418
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	64024	67631	68433	57981
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	6536	7415	9608	6384
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	14089	14245	14922	13115
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	7420	8172	8957	8112
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	1547	1604	2364	2672
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	3145	3832	3460	3100
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	28109	28371	24933	21261
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	20015	21707	22572	23129
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	6718	7227	7515	7819
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	917	970	1024	991
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	3855	4393	4271	4142
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	1859	2025	2203	2299
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	961	1029	1139	1128
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	2630	2912	3025	3077
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	2669	2659	2832	3032
Хотелиерство и ресторантьорство	3134	3349	3503	3721
Хотелиерство	1249	1374	1482	1518
Ресторантьорство	1885	1975	2021	2203

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

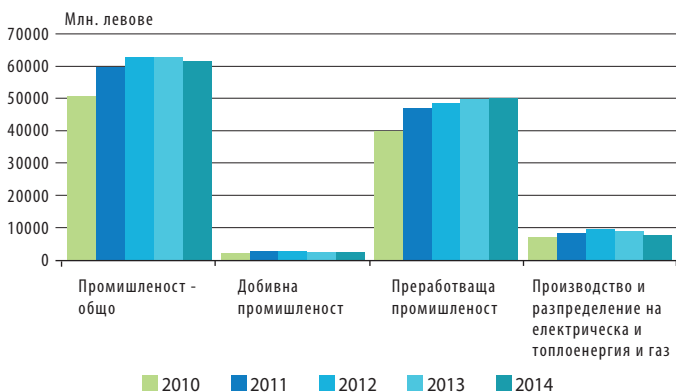
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2012	2013	2014
Общо	62710629	62623923	61632191
Добивна промишленост	2969775	2557007	2418541
Преработваща промишленост	48728136	49685725	50067831
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9638391	9023288	7850378
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1374327	1357903	1295441

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

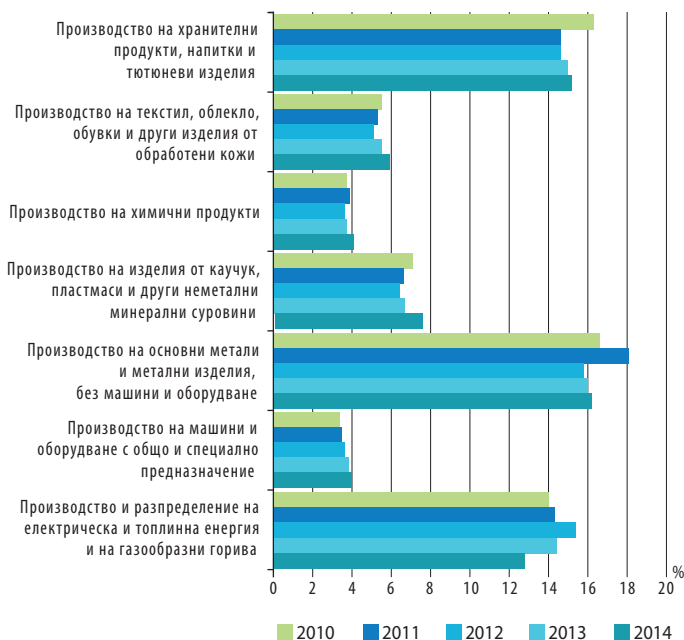
(Хил. левове)

Икономически дейности	2012	2013	2014
Общо	62710629	62623923	61632191
Добивна промишленост	2969775	2557007	2418541
Преработваща промишленост	48728136	49685725	50067831
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	9142863	9407128	9353904
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3180420	3453577	3632990
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2195492	2364692	2447326
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
Производство на химични продукти	2269927	2308908	2498948
Производство на лекарствени вещества и продукти
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	4037525	4225594	4683178
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	9903682	10038038	10014912
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	610643	638312	683766
Производство на електрически съоръжения	2069539	2274931	2308216
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	2250664	2370096	2453075
Производство на превозни средства	1579089	1614954	2060501
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	1961734	2057791	2216619
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9638391	9023288	7850378
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1374327	1357903	1295441

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства делът на производството на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини и на производството на превозни средства, докато относителният дял на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни икономически дейности

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2012	2013	2014
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	4.7	4.1	3.9
Преработваща промишленост	77.7	79.3	81.2
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	14.6	15.0	15.2
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	5.1	5.5	5.9
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	3.5	3.8	4.0
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
Производство на химични продукти	3.6	3.7	4.1
Производство на лекарствени вещества и продукти
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	6.4	6.7	7.6
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	15.8	16.0	16.2
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.0	1.0	1.1
Производство на електрически съоръжения	3.3	3.6	3.7
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	3.6	3.8	4.0
Производство на превозни средства	2.5	2.6	3.3
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3.1	3.3	3.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	15.4	14.4	12.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.2	2.2	2.1

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставимите цени на 2010 г.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цените на производител, получен като средна претеглена от индексите на цените на производител на вътрешния пазар и индексите на цените на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2012	2013	2014
Общо	101.9	100.3	99.9
Добивна промишленост	99.8	93.7	103.0
Преработваща промишленост	100.9	102.2	102.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	108.8	93.3	87.4
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	98.2	96.7	96.3

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Предшестващата година = 100)

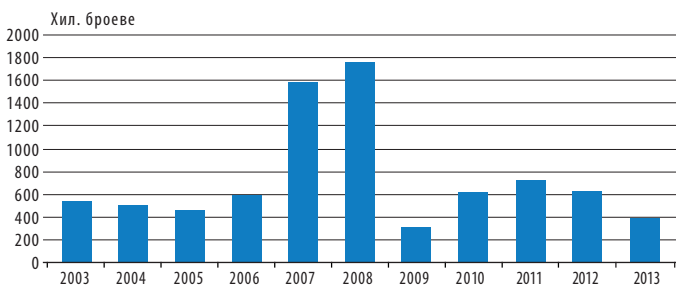
Икономически дейности	2012	2013	2014
Общо	101.9	100.3	99.9
Добивна промишленост	99.8	93.7	103.0
Преработваща промишленост	100.9	102.2	102.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	101.5	100.0	101.0
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	97.1	106.0	103.1
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	101.1	107.8	103.2
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	107.3	97.4	85.2
Производство на химични продукти	91.2	97.5	110.2
Производство на лекарствени вещества и продукти	116.4	101.3	106.9
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	100.5	103.8	110.4
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	94.9	103.1	103.0
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	100.5	103.9	107.0
Производство на електрически съоръжения	109.5	102.4	101.5
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	103.5	104.5	102.6
Производство на превозни средства	102.7	114.0	126.8
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	104.6	103.4	106.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	108.8	93.3	87.4
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	98.2	96.7	96.3

Промислени продукти в натурално изражение

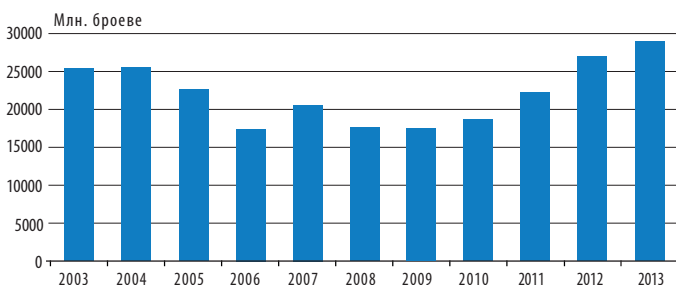
Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Информация се събира за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност, в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлеме, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Фиг. 3. Електрически двигатели и генератори

Фиг. 4. Тютюневи изделия (цигари)

6. Производство на основни видове промишлени изделия

Промишлени изделия	2010	2011	2012	2013
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без смлените и ломените варовици) - хил. т	4558	4995	5736	5024
Огнеупорни глини - хил. т	18	23
Прокат от черни метали - хил. т	921	1149	832	873
Тръби и кухи профили от стомана - хил. т	102	141	157	159
Рафинирана мед и медни сплави, недеформирани; матерни медни сплави - хил. т	286	302	310	315
Олово и цинк, недеформирани - хил. т	178	187	166	176
Недеформиран алуминий - т	12257	10263
Машины за обработка на метал - бр.	1566	1818	1935	1949
в това число:				
Стругове	629	847	896	937
Машины, пробивни, разстъргващи, фрезови или резбонарезни, работещи чрез отнемане на метал	217	245	284	231
Полиспасти с електрически двигател (без специално предназначения за повдигане на превозни средства) - бр.	12159	15044	16486	18550
Електрокари с височина на подема ≥ 1 м - бр.	145	231	183	184
Мотокари - бр.	226	180	217	178
Кранове - бр.	163	284	377	436
Велосипеди - бр.	534008	636610	874718	742562
Счетоводни машини; автоматични регистриращи касови апарати и подобни машини, съдържащи сметачно устройство - бр.	286266	329176	470581	253896
Електрически двигатели и генератори - хил. бр.	614	725	619	382
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	2371	2089	2071	2808
Асансьори и товароподемници - бр.	1479	1400	1502	1358
Електрически сигнални устройства за защита срещу кражби или пожар и подобни апарати, за сгради - хил. бр.	410	287	262	..
Електрически бойлери и бързовари - хил. бр.	355.0	369.8	435.9	450.1
Броячи за електричество - бр.	341415	277262	464900	447220
Амонячна вода (амоняк във воден разтвор) - т N	1233	1089	1588	1266
Минерални торове - хил. т хранително вещество	256	360	292	388
Дървени въглища - хил. т	17	16	4	5

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение)

Промишлени изделия	2010	2011	2012	2013
Тоалетни сапуни и тоалетни повърхностноактивни органични продукти и препарати (вкл. тези за лечебни цели) - хил. т	2.7	3.1	4.6	4.7
Парфюми - хил. л	60	52	40	49
Бои и лакове на основата на синтетични полимери или модифицирани естествени полимери - хил. т	52.9	52.3	50.0	52.1
Перилни и почистващи препарати - т	62512	60432	60418	75943
Паста за зъби - хил. бр.	35958	27960	23621	21209
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	1966	1882	1803	1812
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1311	1492	1425	1377
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	454	432	459	528
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	677	1414	1902	1686
Шперплат, фурнировани плочи и подобна слоеста дървесина - хил. м ³	29.2	39.7	45.1	43.8
Плочи от частици и подобни плочи, от дървесина или от други лигноцелулозни материали - хил. м ³	771.8	831.9	863.2	828.3
Хартия и картон (вкл. сулфитна амбалажна хартия) - хил. т	154	193	209	240
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	94	97	95	96
Тоалетна хартия - хил. т	20.4	20.0	22.1	22.7
Санитарна керамика - хил. бр.	2882	2991	3392	3409
Памучни преди - хил. т	6.4	3.8	3.2	3.3
Вълнени преди - хил. т	4.1	4.2	3.2	3.2
Памучни тъкани - млн. м ²	14.1	9.9	7.7	11.0
Вълнени тъкани - млн. м ²	3.4	3.3	2.4	2.4
Тъкани от коприна - млн. м ²	0.7	0.8	1.5	1.4
Килими и килимени изделия - хил. м ²	1302	1071	1012	1493
Горно облекло, различно от трикотажното, за мъже или момчета - хил. бр.	12379	14896	14362	15991
Горно облекло, различно от трикотажното, за жени или момичета - хил. бр.	24398	24578	25325	26309
Чорапогачи - млн. бр.	4.5	7.8	4.5	4.2
Чорапи - млн. чф.	58.5	50.2	42.9	45.6

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение и край)

Промислени изделия	2010	2011	2012	2013
Обувки (без спортните обувки и обувките със защитно метално бомбе) - млн. чф.	12.4	13.6	11.6	10.5
Тетрадки - т	3653	2549	3134	2814
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	146.7	155.5	154.9	155.8
Колбаси - хил. т	106.0	106.3	105.1	99.1
Свинска мас и други мазнини от свине, топени - т	198	229	59	102
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	10.5	9.6	8.7	9.6
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	71.0	75.5	67.5	70.4
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	47.8	53.1	59.1	78.8
Масло, мазнини и пасти за мазане ¹ - хил. т	1.1	1.1	1.1	1.1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	42.9	44.3	45.2	42.3
Кашкавал ¹ - хил. т	19.9	19.5	17.8	20.1
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	60144	65298	69973	68453
Кисело мляко ¹ - хил. т	160.4	135.0	138.8	135.1
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически модифицирани - хил. т	98.1	88.9	95.9	116.0
Майонеза и други препарати за сосове и готови сосове; комбинирани подправки - хил. т	12.8	12.9	13.9	15.1
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	529	518	535	523
Тестени храни (вкл. макаронени изделия) - хил. т	11.8	8.4	11.5	11.7
Рафинирана захар - хил. т	115	97	..	108
Шоколад, шоколадови и захарни изделия - хил. т	36.6	36.1	39.8	46.1
Спиртни напитки от дестилирано вино от грозде или гроздови джибри - млн. л алкохол 100%	6.6	6.3	7.2	7.7
Вина (от грозде), вкл. гроздова мъст - млн. л	151.1	124.9	141.7	164.3
Пиво - млн. л	491.8	494.8	521.9	510.5
Тютюн, стрипсиран, манипулиран и ферментирал, без тютюн за пушене - хил. т	44.5	46.4	40.9	42.8
Тютюневи изделия (цигари) - млн. бр.	18739	22267	27053	28969

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

XVII. СТРОИТЕЛЬСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

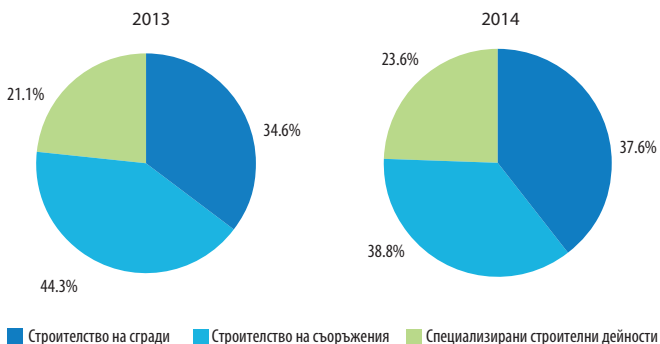

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство” се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради”, „Строителство на съоръжения” и „Специализирани строителни дейности”.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2011	2012	2013	2014
Общо	12818200	12899899	12698161	12571105
Сградно строителство	4738879	4582047	4397754	4721139
Строителство на съоръжения	5007349	5319259	5628757	4879395
Специализирани строителни дейности	3071972	2998593	2671650	2970571

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2014 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2014 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустрояване са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

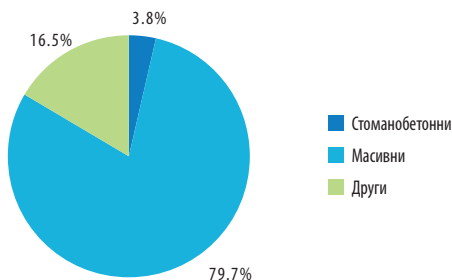
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2014 г.

2. Жилищен фонд

	2011	2012	2013	2014
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3900	3909	3918	3928
Полезна площ - хил. м ²	284845	285660	286417	287239
в т.ч. жилищна площ	216469	216980	217458	217978
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2581	2589	2596	2605
Полезна площ - хил. м ²	190769	191437	192044	192702
в т.ч. жилищна площ	143865	144282	144666	145079
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1319	1320	1322	1323
Полезна площ - хил. м ²	94076	94223	94373	94537
в т.ч. жилищна площ	72604	72698	72792	72899

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2011	2012	2013	2014
	Общо			
Общо	2064	2066	2068	2070
Стоманобетонни	73	74	76	78
Масивни	1649	1650	1650	1650
Други	342	342	342	342
	В градовете			
Общо	771	772	773	774
Стоманобетонни	49	49	50	52
Масивни	664	665	665	665
Други	58	58	58	57
	В селата			
Общо	1293	1294	1295	1296
Стоманобетонни	24	25	26	26
Масивни	985	985	985	985
Други	284	284	284	285

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежищни - сгради за различни нежищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не се включва площта на кухните. В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им. Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2011	2012	2013	2014
Жилищни сгради - бр.	4799	4238	4120	4245
в тях жилища - бр.	10973	10616	12278	15848
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	1607	1433	1605	2050
Административни сгради - бр.	221	170	156	187
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	150	84	137	175
Други сгради - бр.	5325	4938	4674	4323
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2401	2081	2207	1914

5. Въведени в експлоатация жилища

	2011	2012	2013	2014
Общо				
Жилища - бр.	13953	9970	9250	9993
Полезна площ - хил. м ²	1115	838	778	848
в т.ч. жилищна площ	723	527	493	538
В градовете				
Жилища - бр.	12352	8598	7892	8396
Полезна площ - хил. м ²	944	683	620	661
в т.ч. жилищна площ	614	428	393	415
В селата				
Жилища - бр.	1601	1372	1358	1597
Полезна площ - хил. м ²	171	155	158	187
в т.ч. жилищна площ	109	99	100	123

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

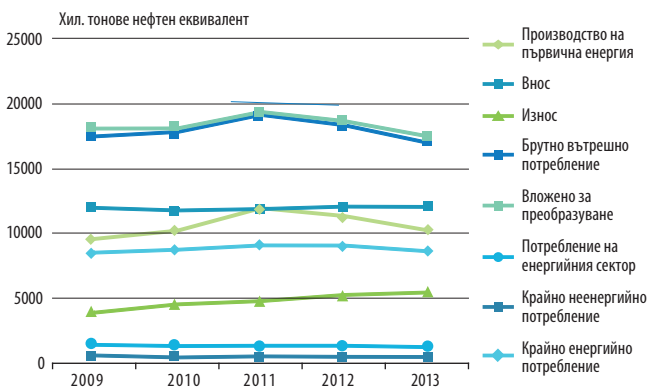
Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс обхваща всички първични и вторични енергоизточници, тяхното преобразуване и крайното им използване в отраслите на икономиката. Той е разработен по схемата и методологията на Евростат. Първична енергия е енергията във вида, в който е добита от природата - въглища, нефт, природен газ, дърва за горене, ядрена енергия, водна енергия и други първични енергийни ресурси (геотермална енергия, слънчева енергия, вятърна енергия и други възобновяеми енергийни източници). Изменението на запасите представлява разликата между запасите в началото и в края на годината в производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите. Увеличението на запасите се показва със знак „-“, а намалението - със знак „+“. Морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите за далечно плаване независимо от националността им. Брутно вътрешно потребление е показател, който се изчислява като производство на първична енергия + възстановени продукти + внос - износ - морска бункеровка + изменение на запасите.

Вложено за преобразуване включва количествата горива и енергия, които се използват като суровина за производство на други енергоресурси. Получено от преобразуване са вторичните енергоресурси, които са резултат на отделните енергопреобразуващи процеси (производство на електроенергия и топлоенергия, нефтени продукти, брикети, кокс и др.).

Потребление на енергийния сектор е крайното потребление на енергия и горива за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергоресурси. Това са горивата/енергията, необходими за задвижване на съоръженията за добив и преобразуване на енергийни продукти. Крайно неенергийно потребление - количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти. Крайно енергийно потребление е разходът на горива, при чието изгаряне не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията.

Фиг. 1. Енергийни потоци

1. Общ енергиен баланс за 2013 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища	Горива от въглища	Природен газ	Нефт и нефтени дестилати за рафинериите	Нефто-продукти
Производство на първична енергия	10208	4781	-	224	28	-
Възстановени продукти	332	4	-	-	-	6
Внос	12015	959	48	2225	6526	1872
Изменение на запасите	-88	163	21	-62	-41	-164
Износ	5423	37	-	-	-	4464
Морска бункеровка	90	-	-	-	-	90
Брутно вътрешно потребление	16954	5870	69	2387	6513	-2840
Вложено за преобразуване	17450	5522	362	964	6706	180
Получено от преобразуване	11288	-	383	-	-	6520
Размени и трансфери, постъпления	4	-	-	-	193	-189
Потребление на енергийния сектор	1218	-	1	198	-	326
Загуби при разпределение	480	5	-	11	-	-
Налично за крайно потребление	9098	343	89	1214	-	2985
Крайно неенергийно потребление	462	6	46	207	-	203
Крайно енергийно потребление	8598	334	45	978	-	2775
Статистическа разлика	38	3	-2	29	-	7

1. Общ енергиен баланс за 2013 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Възобновяеми горива и отпадъци	Топлинна енергия от ВЕИ	Електрическа енергия (без ПАВЕЦ) от ВЕИ	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	871	52	586	3666	-	-
Възстановени продукти	322	-	-	-	-	-
Внос	97	-	-	-	-	288
Изменение на запасите	-5	-	-	-	-	-
Износ	103	-	-	-	-	819
Морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	1182	52	586	3666	-	-531
Вложено за преобразуване	45	-	-	3666	5	-
Получено от преобразуване	3	-	-	-	1266	3116
Размени и трансфери, постъпления	-	-	-586	-	-	586
Потребление на енергийния сектор	-	-	-	-	225	468
Загуби при разпределение	-	-	-	-	129	335
Налично за крайно потребление	1140	52	-	-	907	2368
Крайно неенергийно потребление	-	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1141	52	-	-	906	2367
Статистическа разлика	-1	-	-	-	1	1

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

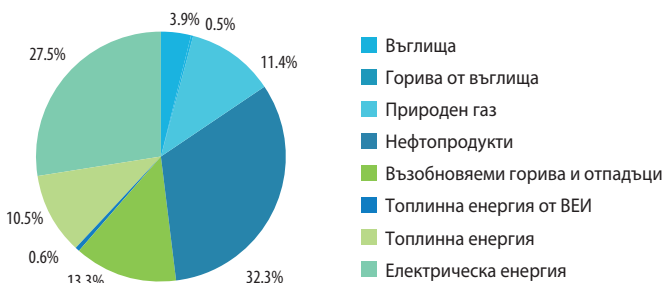
	2010	2011	2012	2013
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища	48.4	52.1	49.6	46.8
Нефт	0.2	0.2	0.2	0.3
Природен газ	0.6	3.0	2.7	2.2
Възобновяеми горива, отпадъци и други горива	7.7	7.1	7.6	8.5
Ядрена енергия, електрическа и топлинна енергия от ВЕИ	43.1	37.6	39.9	42.2

Крайно енергийно потребление

Крайно потребление на енергия е потреблението, при което не се получават други енергийни продукти. Крайното потребление се дели на неенергийно и енергийно. В крайното енергийно потребление се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава и се използва в основната и спомагателната дейност на предприятията. Количествата на коксов и доменен газ и на електроенергия, използвани в доменните пещи за осъществяване на процеса за производство на желязо, са включени в „Потребление на енергийния сектор“.

Крайното енергийно потребление обхваща потреблението в секторите „Индустрия“, „Транспорт“ и „Други“ (включващи домакинствата, селското и горското стопанство, търговията, обществените организации, финансовите институции, органите на управление, здравеопазването, науката, културата и др.).

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2013 г.

3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2011	2012	2013	2013 в % към 2012
	хил. т н.е.			
Общо	9050	9044	8598	95.1
Индустрия	2693	2576	2579	100.1
Добив, без добива на енергийни суровини	86	91	92	101.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	233	231	239	103.5
Производство на текстил и облекло	66	63	63	100.0
Производство на обработени кожи без косъм и изделия от тях	2	2	2	100.0
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	56	54	58	107.4
Производство на хартия и картон; печатна дейност	220	217	250	115.2
Производство на химични вещества, продукти и влакна (вкл. продукти на нефтохимическата промишленост)	883	815	780	95.7
Производство на изделия от каучук и пластмаси	122	142	138	97.2
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	513	503	494	98.2
Металургия и производство на метални изделия, без машини	335	293	290	99.0
Производство на машини и оборудване, без електро-, оптично	43	40	40	100.0
Производство на електро-, оптично и друго оборудване	29	29	30	103.4
Производство на превозни средства	16	16	17	106.3
Преработваща промишленост, н.д.	15	19	17	89.5
Строителство	74	61	69	113.1
Транспорт	2722	2871	2604	90.7
Домакинства, търговия, обществени организации и други	3635	3597	3415	94.9
в това число:				
Домакинства	2391	2377	2257	95.0
Селско и горско стопанство	204	198	193	97.5

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутното производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електрическа енергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

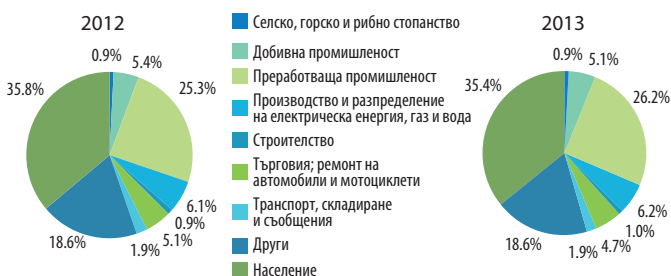
Производството на топлинна енергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

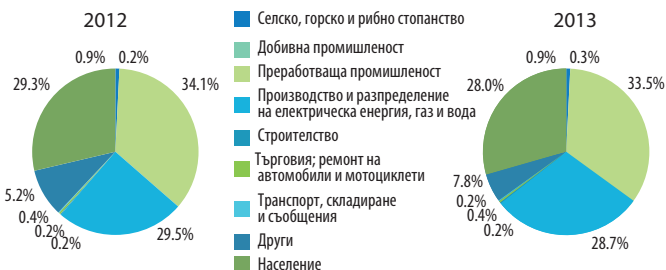
Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

В дейност „Производство и разпределение на електрическа енергия, газ и вода“ са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електрическа и топлинна енергия.

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

4. Баланс на електрическата енергия

(Млн. киловатчасове)

	2010	2011	2012	2013
Ресурси	47819	52246	49682	47134
Производство	46651	50797	47329	43784
Внос	1168	1449	2353	3350
Потребление	47819	52246	49682	47134
Селско, горско и рибно стопанство	227	283	269	253
Добивна промишленост	1431	1582	1618	1519
Преработваща промишленост	7167	7632	7652	7798
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода	2462	2224	1860	1850
Строителство	303	368	277	299
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	1477	1999	1557	1392
Транспорт, складиране и съобщения	634	602	573	553
Други	4948	5159	5639	5541
Население	10559	10912	10838	10537
Износ	9614	12111	10661	9531
Загуби при пренос и разпределение	4480	4396	4231	3895
За собствени нужди на електроцентрали	4434	4953	4470	3966
Статистическа разлика	83	25	37	1

5. Баланс на топлинната енергия

(Млн. киловатчасове)

	2010	2011	2012	2013
Ресурси	16486	16231	16062	14727
Производство	15852	15400	15441	14173
От химични процеси	634	831	621	553
Потребление	16486	16231	16062	14727
Селско, горско и рибно стопанство	103	114	124	114
Добивна промишленост	8	1	28	36
Преработваща промишленост	4579	5194	4915	4426
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода	4660	3634	4264	3790
Строителство	10	27	23	28
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	15	48	52	61
Транспорт, складиране и съобщения	44	22	22	32
Други	1268	1358	755	1035
Население	4122	4180	4232	3702
Загуби при пренос и разпределение	1622	1626	1642	1502
Статистическа разлика	55	27	5	0

XIX. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

Транспорт

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата едностранна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2011	2012	2013	2014
Дължина на железопътните линии - км	5661	5658	5540	5493
в т.ч. текущ път - км	4072	4070	4032	4023
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	70.3	70.3	71.2	71.1
Междуселищни автобусни линии - бр.	2935	2777	2751	2802
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	365.1	326.8	374.3	367.4
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	14	14	13	13
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	524	535	483	491
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	149	150	146	146
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	18	29	29	29

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2011	2012	2013	2014
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	379340	399900	421784	447103
Товарни автомобили	315505	331763	348834	369189
Специални автомобили	31779	32871	33825	35228
Влекачи	32056	35266	39125	42686
Регистрирани автобуси - бр.	23101	22788	22792	23040
Тролейбуси - бр.	550	501	467	563
Пътнически места - бр.	68815	59819	51529	62978
Трамваи - бр.	317	309	280	285
Пътнически места - бр.	66073	65072	59548	60348
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	88	168	168	208
Пътнически места - бр.	27060	51744	51744	64064
Морски товарни кораби - бр.	12	7	1	2
Пълна товароподемност - хил. т	322	195	2	9
Морски пътнически кораби - бр.	3	6	6	9
Пътнически места - бр.	198	510	526	556
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	149	141	127	117
Товароподемност - хил. т	247	237	217	198
Речни пътнически кораби - бр.	2	2	2	1
Пътнически места - бр.	393	393	393	243

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2011	2012	2013	2014
	Превозени товари - хил. т			
Общо	101338	107184	120528	114557
Сухопътен транспорт ¹	95431	102155	117493	112719
Воден транспорт ²	5899	5023	3031	1836
Въздушен транспорт	8	6	4	2
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	44485	40501	36165	33201
Сухопътен транспорт ¹	25794	28374	31549	32195
Воден транспорт ²	18684	12122	4612	1003
Въздушен транспорт	7	5	4	3

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2011	2012	2013	2014
	Превозени пътници - хиляди			
Общо	800303	759919	724695	707284
Сухопътен транспорт ¹	517254	² 471654	452835	450230
Воден транспорт ³	175	195	143	90
Въздушен транспорт	2693	2211	2269	2375
Градски електротранспорт	280181	285859	269448	254589
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	18684	17319	17258	18239
Сухопътен транспорт ¹	12910	12358	12143	13149
Воден транспорт ³	2	3	2	2
Въздушен транспорт	4496	3528	3738	4023
Градски електротранспорт	1276	1430	1375	1065

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са преизчислени според новата методика за отчитане на превозените пътници от столичния градски транспорт, която е в сила от 2013 г.

³ Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

Съобщения

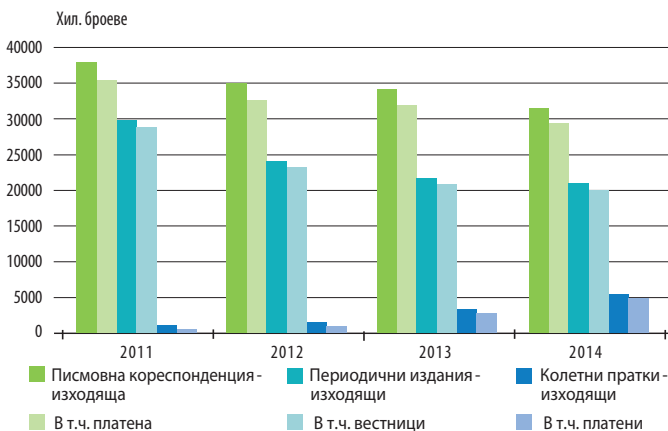
Разделът съдържа основни данни, характеризиращи състоянието и настъпилите промени на универсалните пощенски услуги, и специфични данни за съобщителната инфраструктура. Данните обхващат дейността и инфраструктурата както на държавните, така и на частните пощенски оператори.

Пощенската мрежа обхваща пощенските станции в градовете и селата и пощенските агентства, които се намират само в селата.

Изходящият трафик на универсалните пощенски услуги включва:

- Писмовна кореспонденция - отнася се за изходящите вътрешни и международни писмовни пратки (писма, пощенски картички, илюстрирани картички, печатни произведения до 5 кг, малки пакети до 2 кг и пряка пощенска реклама до 2 кг);
- Периодични издания - включва абонамента за периодични и ежедневни издания, както и свободната продажба на вестници и списания;
- Колетни пратки - включва изходящите вътрешни и международни колетни пратки, съдържащи стоки със или без търговска стойност.

Фиг. 5. Универсални пощенски услуги

5. Пощенска мрежа към 31.12.

(Брой)

	2011	2012	2013	2014
ПТТ станции	2981	2981	2981	2981
Пощенски агентства	2705	2960	2837	2758

6. Универсални пощенски услуги

(Хил. броеве)

	2011	2012	2013	2014
Писмовна кореспонденция - изходяща	37943	34976	34092	31559
в т.ч. платена	35473	32623	31873	29376
Периодични издания - изходящи	29819	24061	21676	20972
в т.ч. вестници	28856	23229	20928	20029
Колетни пратки - изходящи	1212	1571	3388	5541
в т.ч. платени	654	1084	2867	4973

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейска статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейска статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

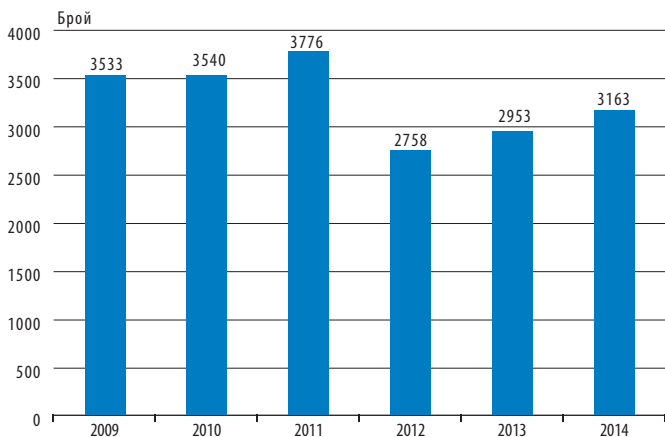
До края на 2011 г. е прилагана Директива 95/57 на Европейския съвет за събиране на данни в областта на туризма.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощувалите лица, приходите от нощувки и други.

През 2014 г. в страната са функционирали 3 163 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2011	2012	2013	2014
Места за настаняване - бр.	3776	2758	2953	3163
Легла - хил. бр.	283.3	301.1	302.4	314.2
Легладенонощия - хил. бр.	58855	56211	58740	61396
Използваемост на легладенонощията - %	32.0	36.0	36.8	35.3
Реализирани нощувки - хил. бр.	18855	20252	21617	21698
в т.ч. от чужденци	12461	13451	14371	14078
Приходи от нощувки - млн. лв.	733.1	836.2	906.3	998.3
Хотели - бр.	1862	1936	2055	2166
Легла - хил. бр.	241.7	261.2	262.2	271.5
Легладенонощия - хил. бр.	50399	48209	50353	52818
Използваемост на легладенонощията - %	34.6	38.8	39.5	37.8
Реализирани нощувки - хил. бр.	17454	18682	19914	19983
в т.ч. от чужденци	12287	13151	13988	13764
Приходи от нощувки - млн. лв.	708.3	805.6	872.4	963.7
Къмпинги - бр.	13	9	8	8
Легла - хил. бр.	2.4	0.8	0.8	0.6
Легладенонощия - хил. бр.	352	201	196	178
Използваемост на легладенонощията - %	14.2	20.9	18.1	17.8
Реализирани нощувки - хил. бр.	50	42	35	32
в т.ч. от чужденци	17	20	14	6
Приходи от нощувки - млн. лв.	1.1	0.8	0.7	0.5
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1901	813	890	989
Легла - хил. бр.	39.2	39.2	39.4	42.1
Легладенонощия - хил. бр.	8104	7801	8191	8400
Използваемост на легладенонощията - %	15.7	19.6	20.4	20.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	1351	1528	1668	1683
в т.ч. от чужденци	157	280	369	308
Приходи от нощувки - млн. лв.	23.7	29.8	33.2	34.1

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

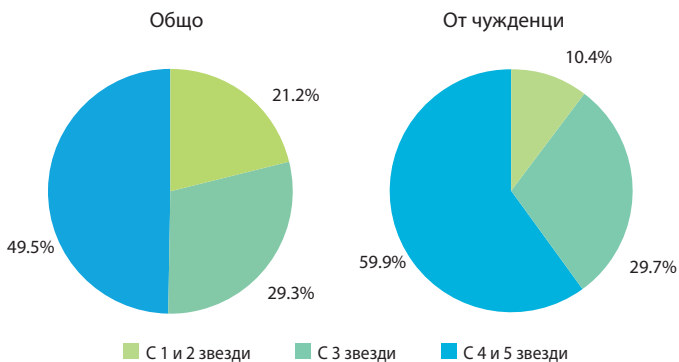
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2014 г. се увеличава с 81 хил. (0.4%) до 21 698.4 хил. в сравнение с 2013 г.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (14 077.8 хил.) във всички места за настаняване през 2014 г. намаляват с 2.0% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 97.8%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 2.2%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2014 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (59.9%), следван от тези с три звезди (29.7%) и с една и две звезди (10.4%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2014 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в местата за настаняване през 2014 г. по страни и категории

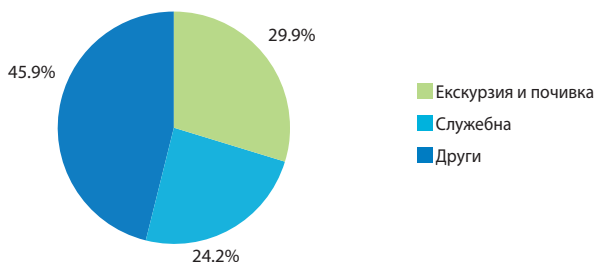
Страни	Общо	Категория на местата за настаняване (Брой)			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	14077798	1465502	4178611	6634859	1798826
ЕС	8232264	668947	2399265	4205362	958690
Австрия	191520	4764	51267	97228	38261
Белгия	185751	5716	45787	95835	38413
Германия	2342577	54220	634273	1404455	249629
Гърция	226457	29048	43663	106120	47626
Дания	150038	12470	38973	88588	10007
Естония	75846	5493	30325	28716	11312
Ирландия	53058	10444	15181	20913	6520
Испания	56811	5228	12683	25718	13182
Италия	164211	24795	38882	63578	36956
Кипър	15849	1007	2727	8051	4064
Латвия	66371	5535	24248	26858	9730
Литва	104880	7341	30233	51772	15534
Люксембург	11632	231	3303	5639	2459
Малта	7115	421	2822	2213	1659
Нидерландия	144099	9877	54865	64329	15028
Обединено кралство	1010391	143457	285709	466943	114282
Полша	933527	137311	306174	424834	65208
Португалия	17775	961	5670	7113	4031
Румъния	1203802	75264	354434	602100	172004
Словакия	220884	39312	71514	103103	6955
Словения	42320	5631	14064	18589	4036
Унгария	139739	10878	62028	53429	13404
Финландия	95928	8908	31617	42833	12570
Франция	274332	15775	74810	146985	36762
Хърватия	23423	1395	10071	8408	3549
Чешка република	339099	43919	114717	165467	14996
Швеция	134829	9546	39225	75545	10513
Други европейски страни	3896720	590657	1220260	1602367	483436
Бивша югославска република Македония	201228	25477	32726	116056	26969
Норвегия	328516	25378	83934	191831	27373
Русия	2396020	375489	814530	908288	297713
Сърбия	101558	14960	19440	57788	9370
Турция	196623	32570	54490	83295	26268
Украйна	618566	113993	204956	216788	82829
Швейцария	54209	2790	10184	28321	12914
Други страни	536935	18731	107543	247261	163400
Израел	401104	9017	87304	195810	108973
Съединени американски щати	103527	7842	16888	32460	46337
Япония	32304	1872	3351	18991	8090
Останал свят	1411879	187167	451543	579869	193300

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

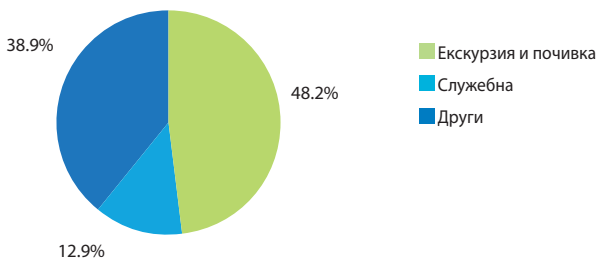
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на регулярно провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещенията през 2014 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещенията през 2014 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни (Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2013	2014	2013	2014
Общо	3929648	4157946	9191782	9408821
ЕС	2080367	2211496	5362776	5431145
Австрия	99576	110085	192298	208344
Белгия	39089	35452	94735	103754
Германия	219950	239310	812189	898791
Гърция	828929	866609	1105437	1100789
Дания	11690	11277	70915	55924
Ирландия	1954	2022	18405	12739
Испания	89352	102417	59972	65407
Италия	119936	126313	129115	143561
Кипър	10084	5524	17785	17231
Малта	6150	2472	2988	1808
Нидерландия	25668	21125	134683	143793
Обединено кралство	85365	101737	269656	256932
Полша	29858	30911	283498	282105
Португалия	7099	11787	6944	9825
Румъния	308306	321546	1465600	1439853
Словакия	6389	9905	81488	81883
Словения	4357	7120	22002	20178
Унгария	17927	21688	115205	103068
Финландия	4859	2179	37812	32696
Франция	85598	95623	180114	169581
Хърватия	7168	10280	23137	25744
Чешка република	55196	56210	171315	182948
Швеция	7747	10104	39826	40259
Други страни от ЕС	8120	9800	27657	33932
Други европейски страни	1768687	1825204	3047582	3064915
Бивша югославска република				
Македония	315604	327033	429008	441107
Норвегия	5652	3820	30768	33050
Русия	55658	46707	695853	666538
Сърбия	300299	316146	428582	453891
Турция	1060847	1106913	1053046	1094985
Украйна	13977	14883	379444	341524
Швейцария	16650	9702	30881	33820
Други страни	41613	50961	190913	229088
Израел	16588	23558	101222	129961
Канада	5286	5825	17082	19339
Съединени американски щати	19739	21578	72609	79788
Останал свят	38981	70285	590511	683673

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

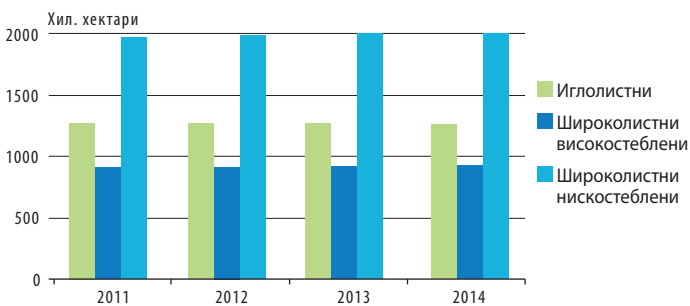
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и др.).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2011	2012	2013	2014
	(Хил. хектари)			
Площ по видове гори	4148	4164	4180	4202
Иглолистни	1271	1267	1263	1261
Широколистни	2877	2897	2917	2941
Високостеблени	908	912	919	926
Нискостеблени	1969	1985	1998	2015
В т.ч. залесена горска площ²	3775	3796	3811	3836
Иглолистни	1141	1138	1134	1133
Широколистни	2634	2658	2677	2703
Високостеблени	850	856	861	868
Нискостеблени	1784	1802	1816	1835

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	2011	2012	2013	2014
	(Хектари)			
Подготовка на почвата за залесяване	1603	1164	1337	1137
Залесяване	1498	1119	1252	1204
Ново залесяване	735	436	586	679
В зрели невъзобновени насаждения	745	642	595	478
Попълване на редини	18	41	71	47
Създаване на интензивни култури	666	619	622	431
Попълване на култури	634	558	550	322
Отглеждане на култури	9281	7304	6571	7323

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

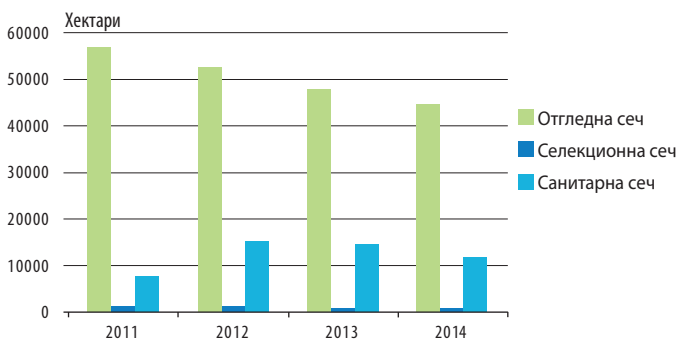
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

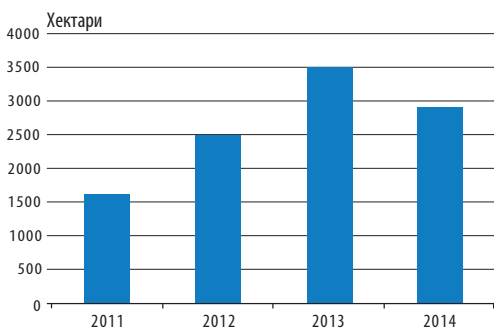
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

	2011	2012	2013	(Хектари) 2014
Отгледна сеч	56855	52611	47942	44506
Иглолистни	32825	29181	25914	23910
Широколистни високостеблени	13600	13625	12921	12535
Издънкови	10430	9805	9107	8061
Селекционна сеч	1361	1435	1070	1118
Иглолистни	563	547	606	542
Широколистни високостеблени	415	619	337	340
Издънкови	383	269	127	236
Санитарна сеч	7915	15358	14704	11825
Иглолистни	2105	4234	7386	8145
Широколистни високостеблени	1733	5183	2910	1862
Издънкови	4077	5941	4408	1818
Кастрене	1261	1136	1287	1289
Подпомагане на естественото възобновяване	1622	2509	3499	2922
в т.ч. изсичане на подлес	1620	2266	3317	2647
Маркиран лесосечен фонд	111807	123322	130172	118847
Иглолистни	41580	42300	50068	44574
Широколистни високостеблени	26834	28981	33457	28245
Издънкови	43393	52041	46647	46028

4. Горско семепроизводство¹

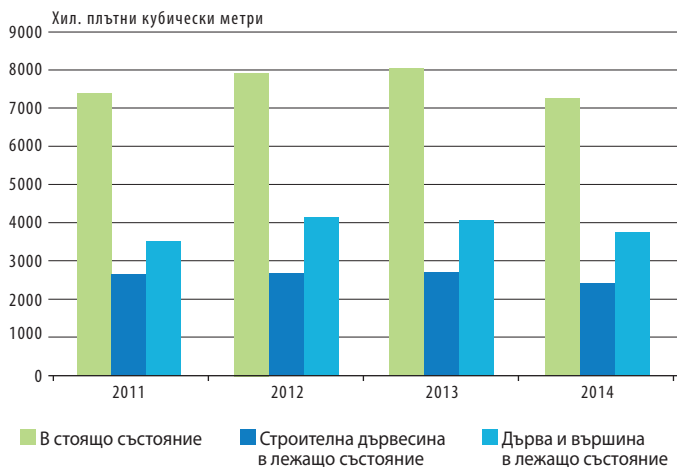
	2011	2012	2013	(Килограми) 2014
Бране на иглолистни шишарки	5869	12367	4557	3796
Събиране и добив на семена	23705	27094	23880	23783
Иглолистни видове	429	2931	479	80
Широколистни видове	23276	24163	23401	23703
от тях: дъбов жълъд	18484	22301	22385	21653

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

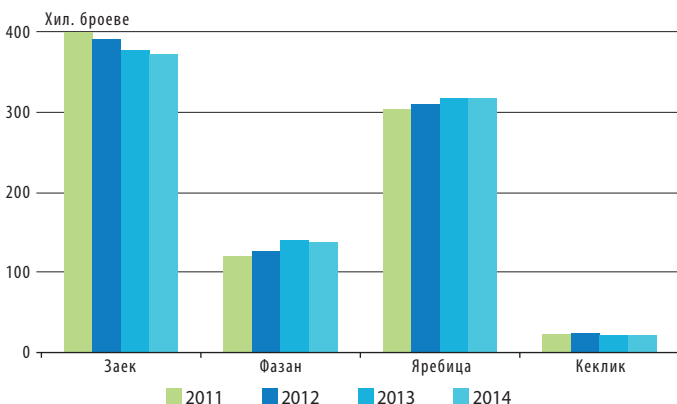
	2011	2012	2013	2014
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	7414	7937	8055	7282
В лежащо (отсечено) състояние	6206	6841	6796	6191
Строителна дървесина	2667	2691	2715	2430
Дърва и вършина	3539	4150	4081	3761
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	2969	2962	3311	3113
В лежащо (отсечено) състояние	2310	2348	2622	2466
Строителна дървесина	1756	1701	1788	1622
Дърва и вършина	554	647	834	844
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4445	4975	4744	4169
В лежащо (отсечено) състояние	3896	4493	4174	3725
Строителна дървесина	911	990	927	808
Дърва и вършина	2985	3503	3247	2917
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	898	931	805	750
В лежащо (отсечено) състояние	792	825	712	661
Строителна дървесина	186	186	166	156
Дърва и вършина	606	639	546	505
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	219	275	243	192
В лежащо (отсечено) състояние	189	249	209	164
Строителна дървесина	46	68	48	35
Дърва и вършина	143	181	161	129
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	610	666	679	606
В лежащо (отсечено) състояние	532	586	599	545
Строителна дървесина	248	264	279	244
Дърва и вършина	284	322	320	301
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2718	3103	3017	2621
В лежащо (отсечено) състояние	2383	2833	2654	2355
Строителна дървесина	431	472	434	373
Дърва и вършина	1952	2361	2220	1982

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

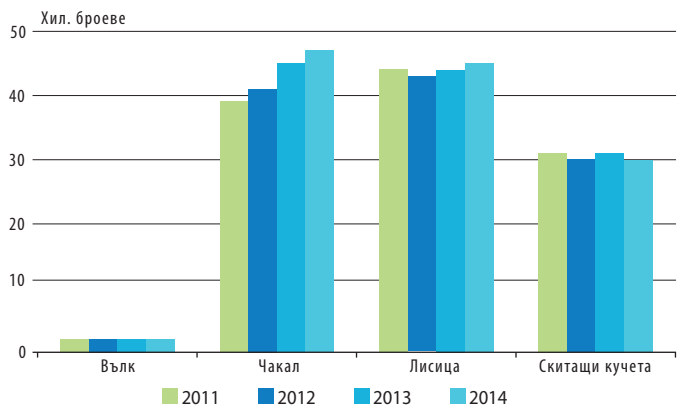
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

	2011	2012	2013	(Брой) 2014
	Едър дивеч			
Благороден елен	21140	21346	22780	23931
Елен лопатар	6247	6538	7277	7355
Сърна	85648	87720	94410	99758
Дива свиня	76402	79281	82593	86720
Дива коза	1488	1547	1754	1763
Муфлон	4763	4595	4364	4487
Мечка	905	937	960	945
Тибетски як	18	18	22	23
Зубър	19	25	31	31
Глухар	2624	2649	2789	2917
	Дребен дивеч			
Заек	402886	390914	375934	371929
Фазан	127730	139577	138770	139813
Яребица	303054	309404	316591	316516
Кеклик	22259	22860	21467	21383
	Хищници			
Вълк	2073	2240	2296	2486
Чакал	39343	41345	44569	47242
Лисица	43899	42756	44306	44665
Скитащи кучета	31435	30123	30683	30084

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

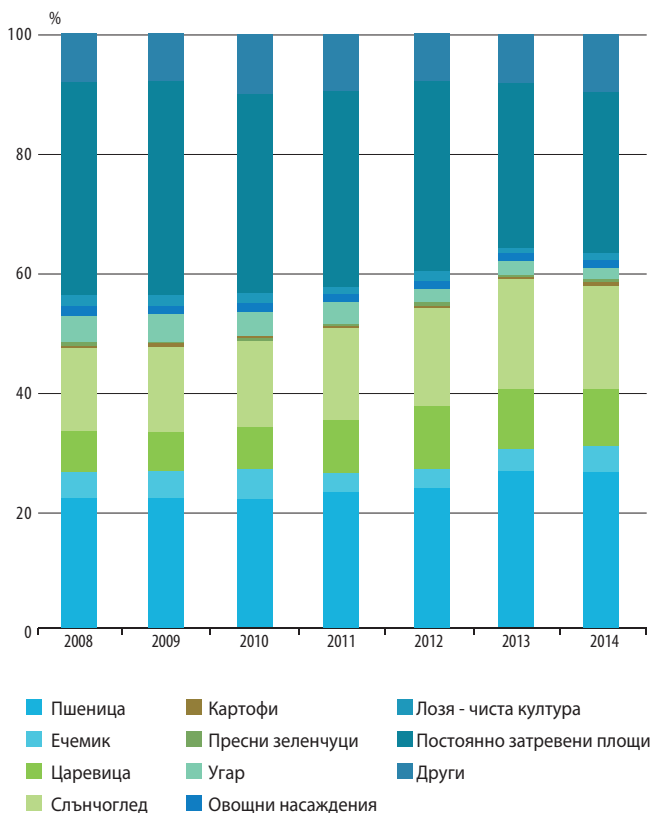
XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2,3}

(Хектари)

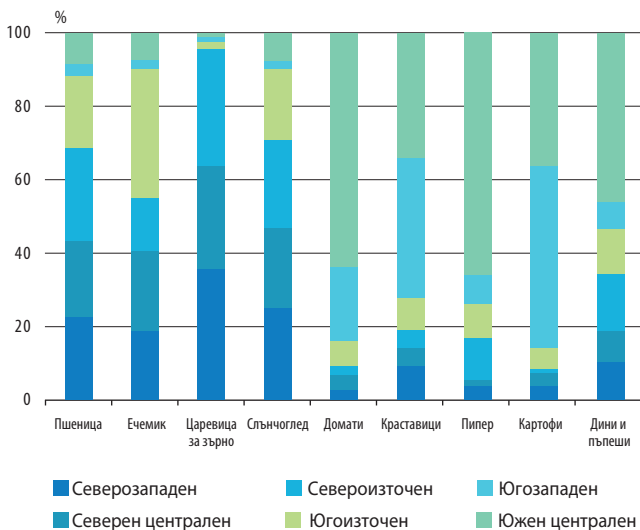
	2011	2012	2013	2014
Обработваема земя	3227237	3294685	3462117	3469388
Пшеница	1152999	1194141	1328062	1305733
Ечемик	174010	176556	182457	218612
Ръж и тритикале	17841	24303	31506	37020
Овес	17163	16814	20835	21732
Царевица	430914	525412	518471	480929
Други житни	12006	16046	22938	19768
Слънчоглед	795319	854738	928781	877538
Тютюн	21710	24857	19265	19072
Други маслодайни култури	233934	144457	123544	208212
Други индустриални култури	54458	40989	29795	47676
Картофи	16852	17465	10634	10224
Фасул, грах и други варива	8076	9395	8263	4877
Пресни зеленчуци	27227	24778	26846	29394
Окопни и други едногодишни фуражи	3804	11035	4685	7206
Ливади, засети с бобови	83503	82590	81935	86619
Ливади, засети с житни	1301	899	1302	1096
Угар	174110	128097	121289	92268
Оранжерии	2010	2113	1509	1412
Използвана земеделска площ	5087948	5122983	4995111	4976815
Семейни градини	22517	22226	16757	17072
Овощни насаждения	69478	69494	66824	66057
Лозя - чиста култура	78468	77341	60474	53521
Смесени трайни насаждения	8629	8529	5998	4791
Разсадници	3311	3715	1892	2002
Общо трайни насаждения	159886	159079	135188	126371
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1678308	1646993	1381049	1363984
Площ със селскостопанско предназначение	5486572	5481222	5258809	5192940

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).³ От 2010 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1166/2009 разсадниците се отнасят в категорията „трайни насаждения“.

Производство от земеделски култури

Данните за площите, производството и средните добиви от земеделски култури са резултат от специализираните наблюдения за определяне на добивите през 2014 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2014 г.

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Пшеница	1314288	1266616	5505	5342	4189	4218
Ечемик	197464	214479	729	851	3691	3969
Царевица за зърно	428300	408204	2739	3136	6394	7683
Слънчоглед	878637	842965	1974	2009	2247	2384

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи - ха		Производство - т		Средни добиви - кг/ха	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Домати	3242	3007	117948	120080	23871	26619
Краставици и корнишони	752	421	53008	53244	14807	19933
Пипер	4035	2867	63650	49791	14734	16350
Картофи	12765	10176	186529	132197	14610	12985
Дини и пъпеши	4181	3221	79153	37485	18871	11622

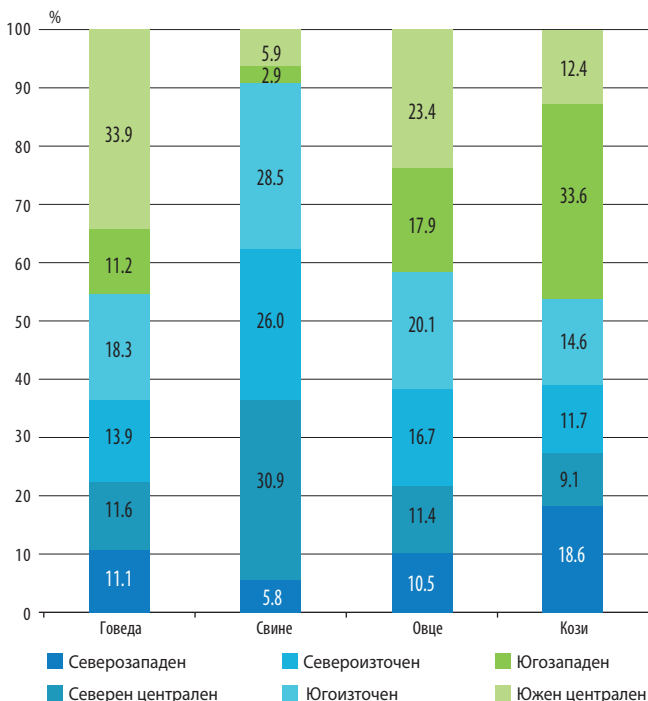
¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираат всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2014 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2011	2012	2013	2014
Говеда	557.6	526.1	575.6	552.8
в т.ч. крави	330.0	317.3	346.8	344.5
Биволи	9.9	9.2	10.0	9.6
в т.ч. биволици	6.3	5.7	6.2	6.3
Свине	608.3	530.9	586.4	553.1
в т.ч. основни свине-майки	53.4	48.8	43.5	43.3
Овце	1454.6	1361.5	1369.6	1335.3
в т.ч. овце-майки	1173.2	1085.2	1152.9	1109.0
Кози	341.4	293.6	289.3	292.6
в т.ч. кози-майки	272.9	236.1	244.6	227.6
Птици - общо	14656.0	15260.0	13214.0	14609.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	6628.0	6338.0	6592.0	6815.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2014 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	53.7	552.8	10.3
в това число:			
Крави	48.3	344.5	7.1
Телета до 1 година	32.5	119.0	3.7
Биволи	0.6	9.6	16.0
в т.ч. биволици	0.5	6.3	12.6
Свине	22.3	553.1	24.8
в т.ч. свине-майки	2.3	43.3	18.8
Овце	46.8	1335.3	28.5
в т.ч. овце-майки	46.4	1109.0	23.9
Кози	31.4	292.6	9.3
в т.ч. кози-майки	31.2	227.6	7.3

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

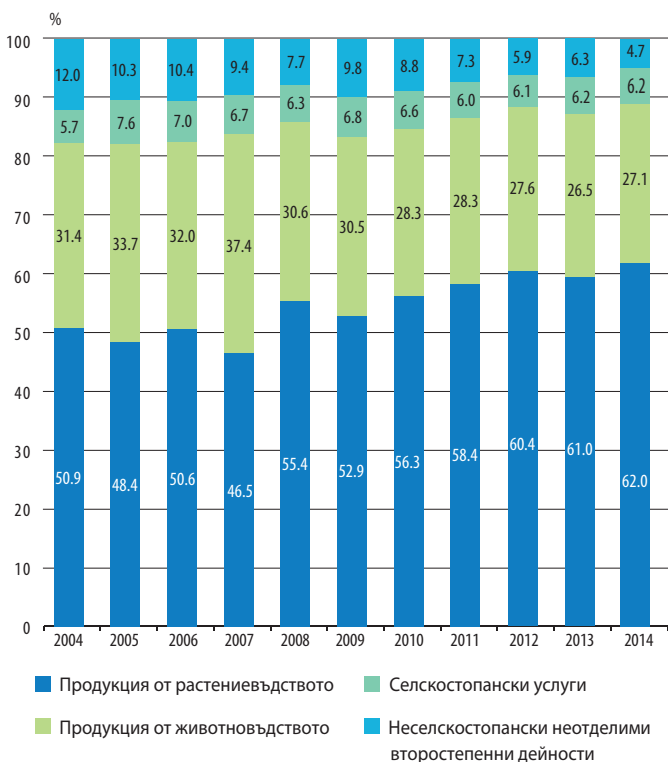
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство” представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). Информацията от 2007 г. включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство”.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2011	2012	2013	2014
Зърнени култури	2339.2	2565.0	2461.5	2193.9
Технически култури	1801.5	1675.0	1697.3	1613.2
Фуражни култури	280.9	417.0	368.8	318.9
Зеленчуци	234.5	229.3	271.8	238.9
Картофи	33.2	52.2	121.7	70.6
Плодове	252.6	275.0	305.8	373.5
Вино
Други растениевъдни култури	29.7	14.2	17.8	51.3
Продукция от растениевъдството	4971.6	5227.7	5244.7	4860.3
Селскостопански животни	1226.8	1253.4	1137.8	925.0
Продукти от животновъдството	1190.3	1129.7	1135.2	1200.4
Продукция от животновъдството	2417.1	2383.1	2273.0	2125.4
Селскостопански стоки	7388.7	7610.8	7517.7	6985.7
Селскостопански услуги	508.9	526.5	530.6	484.0
Продукция от селското стопанство	7897.6	8137.3	8048.3	7469.7
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	619.9	514.6	545.0	371.4
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	8517.5	8651.9	8593.3	7841.1
Междинно потребление	5369.9	5400.9	5279.5	4708.6
Брутна добавена стойност по базисни цени	3147.6	3251.0	3313.8	3132.5
Потребление на основен капитал	523.3	600.0	486.3	448.6
Нетна добавена стойност по базисни цени	2624.3	2651.0	2827.5	2683.9
Доход по фактори	3516.7	3855.3	4491.0	3993.7
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	3027.5	3304.1	3875.0	3408.8
Нетен предприемачески доход	2467.8	2472.6	3058.8	2675.1

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

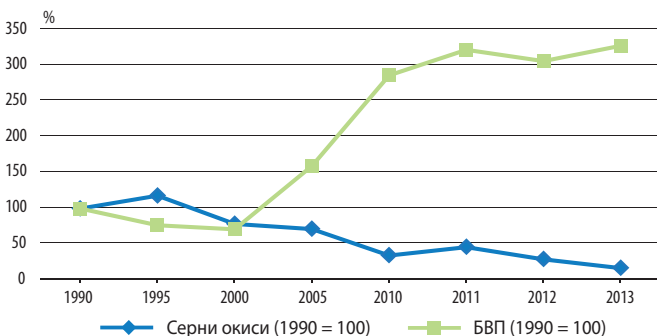
Емисии на вредни вещества

За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, която е разработка на Европейския съюз. За целия период от 1990 до 2013 г. емисиите са преизчислени съгласно трети актуализиран вариант на методиката. Емисиите са определени по разчетен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, тоplotворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица БВП“.

След 1999 г. съществува обща тенденция за намаляване на емисиите от серни окиси в атмосферата с изключение на 2007 и 2011 г. През 2013 г. емисиите намаляват и достигат най-ниското ниво за целия период 1990 - 2013 г. Намалението през 2013 г. в сравнение с 2012 г. е с около 40%. Основната причина е нарасналото количество на уловените серни окиси в големите ТЕЦ, както и количеството на произведената електроенергия, което е под нивото на 2012 г.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азот- ни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Метан	Въгле- роден окис	Въглери- ден дву- окис	Дву- азотен окис	Амо- няк
	2011							
Общо	514	136	281	709	369	59297	47	48
Индустриални горивни процеси	467	60	0	1	1	40307	8	-
Производствени процеси	37	35	17	450	27	4791	0	3
Други източници ³	10	41	264	258	341	14198	39	45
	2012							
Общо	329	127	290	775	446	54519	47	46
Индустриални горивни процеси	283	54	0	1	2	34740	7	0
Производствени процеси	36	27	17	442	25	3698	0	3
Други източници ³	10	47	272	333	419	16081	39	43
	2013							
Общо	194	119	286	684	345	46244	45	42
Индустриални горивни процеси	142	40	0	0	2	28883	6	0
Производствени процеси	44	29	17	444	24	3744	0	3
Други източници ³	8	49	269	240	319	13618	39	39

¹ Поради извършени закръглениа някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

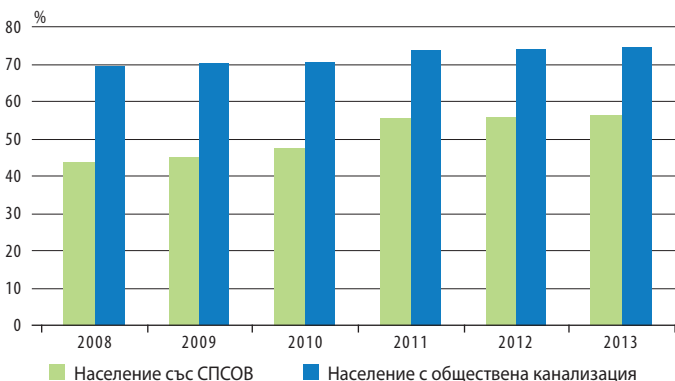
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно доставчиците на вода (ВиК оператори, напоителни системи) и икономическите единици, ползвали над 36 хил. м³ вода годишно. Не се включва водоползването за хидроенергетиката и водовземането от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водовземане. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовият сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата (доставена от ВиК, средно на човек) е използвано средногодишното население.

След употреба водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция. Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

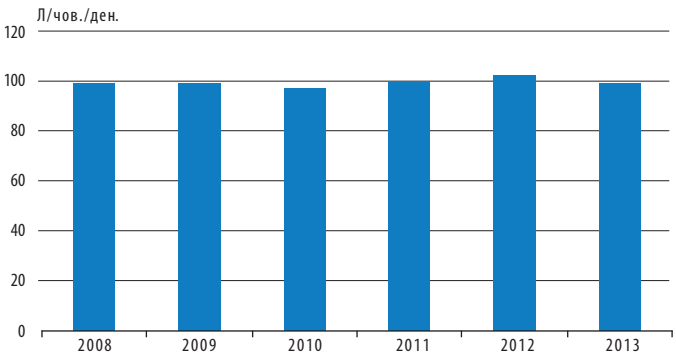

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

(Млн. куб. м/г.)

	2009	2010	2011	2012	2013
Иззета прясна вода - бруто	6121	5960	6385	5715	5468
Повърхностни водоизточници	5536	5403	5840	5149	4910
в т.ч. от язовири	2357	2253	2544	2290	2349
Подземни водоизточници	584	557	545	566	558
Иззета непрясна вода - бруто	0	0	0	1	1
Използвана вода - общо	4911	4821	5178	4559	4477
Селско и горско стопанство	326	309	348	296	296
в т.ч. за напояване	296	283	322	262	269
Индустрия	4245	4180	4497	3927	3841
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3570	3507	3795	3284	3182
Други дейности (услуги)	68	68	66	66	80
Домакинства	271	264	266	271	261
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	757	811	791	787	802
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	494	544	533	538	571
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3308	3241	3560	3055	2945

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата средно на човек

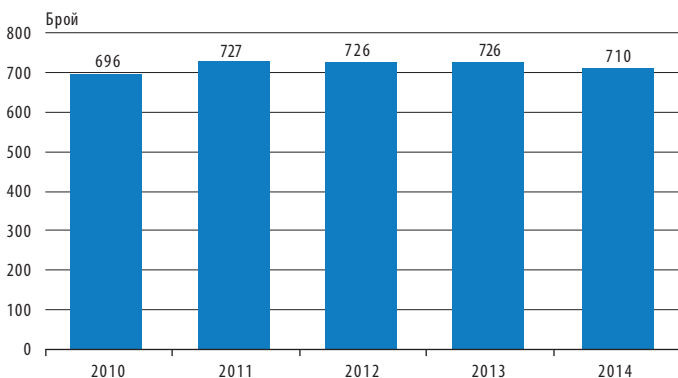
Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по общественото здраве и анализи.

През 2014 г. са наблюдавани 710 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 35 населени места.

През 2014 г. продължава тенденцията измереното ниво на шума да надхвърля допустимите хигиенни норми от 55 - 60 децибела. С най-неблагоприятна акустична среда през 2014 г. са големите градове с ниво на измерен шум от 68 до 77 децибела: София, Бургас, Пловдив, Перник, Русе, Стара Загора и др. През 2014 г. не са регистрирани шумови нива над 77 децибела.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

3. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2014 г.

(Брой)

Области	Общо	По регистрираните шумови нива в децибели					
		под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	над 77
Общо за страната	710	149	127	239	159	36	-
Благоевград	17	14	3	-	-	-	-
Бургас	37	10	5	1	12	9	-
Варна	45	19	14	6	4	2	-
Велико Търново	48	2	10	25	11	-	-
Видин	13	4	5	4	-	-	-
Враца	15	6	4	4	1	-	-
Габрово	20	-	6	12	2	-	-
Добрич	15	2	3	8	2	-	-
Кърджали	15	5	-	5	5	-	-
Кюстендил	36	5	3	20	8	-	-
Ловеч	20	3	8	8	1	-	-
Пазарджик	15	1	3	9	2	-	-
Перник	24	-	1	10	8	5	-
Плевен	21	5	5	9	2	-	-
Пловдив	45	-	1	9	32	3	-
Разград	15	4	4	4	3	-	-
Русе	30	5	2	13	6	4	-
Силистра	15	-	2	9	4	-	-
Сливен	20	8	1	2	9	-	-
Смолян	15	5	1	6	3	-	-
София	35	2	18	14	1	-	-
София (столица)	49	9	7	13	18	2	-
Стара Загора	45	3	8	11	12	11	-
Търговище	51	24	3	19	5	-	-
Хасково	19	3	3	6	7	-	-
Шумен	15	5	1	8	1	-	-
Ямбол	15	5	6	4	-	-	-

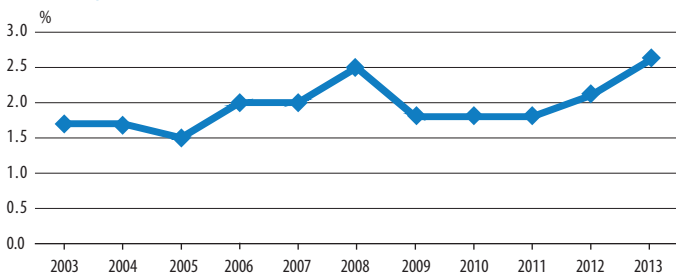
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Необходимостта от опазване на околната среда изисква допълнителни средства. Ефективното им използване ще допринесе за намаляване на замърсяването, което е следствие от социално-икономическите процеси.

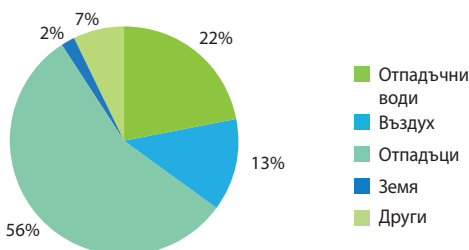
През 2013 г. за опазване и възстановяване на околната среда са изразходвани 2 099 млн. лв. Делът на разходите за околната среда през 2013 г. е 2.6% от БВП.

За 2013 г. общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са разпределени по съответните направления, както следва: с най-голям дял са разходите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 56% (64% за 2012 г.), за пречистване на отпадъчните води - 22% (14% за 2012 г.), за опазване на чистотата на въздуха - 13% (13% за 2012 г.). Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и др.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2013 г.

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2009	2010	2011	2012	2013
Общо - млн. лв.	1281	1274	1438	1694	2099
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	545	546	512	414	744
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	735	728	926	1280	1355
Дял на разходите от БВП - %	1.8	1.8	1.8	2.1	2.6

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

Направления	2012	2013
Общо	1693583	2098906
За отпадъчните води	238160	459021
Специализирани съоръжения	231802	430245
в това число:		
Производствени пречиствателни станции	91031	84079
Селищни пречиствателни станции	65239	138337
Интегрирани технологии	6358	28776
За обратно водоснабдяване	40860	42854
За въздуха	220458	273309
Специализирани съоръжения	110895	217582
Интегрирани технологии	109563	55727
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	29222	38059
Специализирани съоръжения	29211	31461
Интегрирани технологии	11	6598
За горите	6537	10040
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	2488	7998
Специализирани съоръжения	1664	3950
Интегрирани технологии	824	4048
За ловно- и рибно стопански мероприятия	3019	3146
За отпадъците	1078291	1174316
Специализирани съоръжения	1071011	1165675
Интегрирани технологии	7280	8641
За шума	442	2850
Специализирани съоръжения	414	2822
Интегрирани технологии	28	28
За научноизследователска дейност	6246	5610
За просветна, образователна и друга подобна дейност	1618	3420
За административна дейност	31893	24785
За апаратура за мониторинг и контрол	33683	50543
Оценка на въздействието върху околната среда	666	2955

¹ Без разходите за амортизация.

Битови отпадъци

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората в домовете и в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

Източник на данни за битовите отпадъци са общинските администрации и „Националната информационна система за отпадъци” на ИАОС.

Продължава изграждането на регионални депа за битови отпадъци, като в края на 2013 г. са отчетени 30 бр. Закриват се сметищата, които не отговарят на екологичните изисквания, в резултат на което намалява общият брой на депата - от 278 през 2009 г. на 144 през 2013 г.

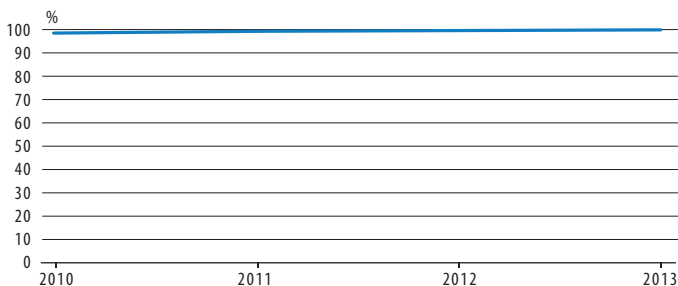
Обслужените населени места от системи за организирано сметосъбиране през 2013 г. са 4 556. Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места води до увеличение на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - от 96.6% през 2009 г. на 99.5% през 2013 г. (фиг. 7).

По данни на общинските администрации през 2013 г. общо образуват битови отпадъци са 3 135 хил. т (в т.ч. битови, строителни и др.).

Депонираните отпадъци са 1 860 хил. т, а предадените за рециклиране са 271 хил. т.

Събраните строителни отпадъци на депа за битови отпадъци са 999 хил. т. През 2013 г. събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население са 434 кг.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

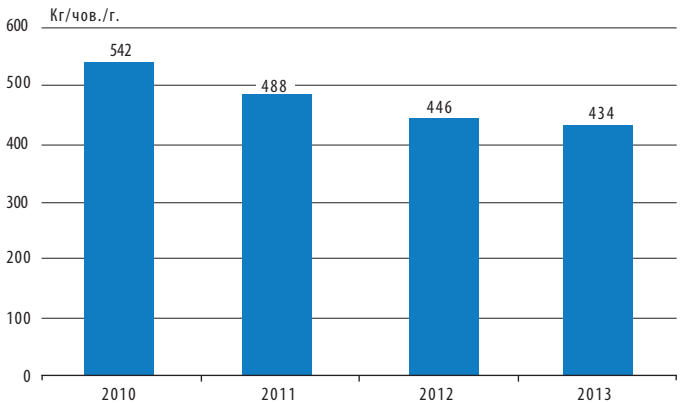
6. Битови отпадъци

	Мярка	2010	2011	2012	2013
Общо образувани битови отпадъци ¹	хил. т	4068	3572	3249	3135
Образувани битови отпадъци на човек от населението	кг/чов./г.	542	488	446	434
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци	бр.	4238	4364	4431	4556
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране	%	98.2	98.9	99.2	99.5
Депа за битови отпадъци	бр.	172	164	157	144
Депонирани битови отпадъци	хил. т	3041	2568	2323	1860
Предадени за рециклиране битови отпадъци ²	хил. т	1003	979	841	271
Предадени за предварително третиране битови отпадъци ²	хил. т	.	.	.	1005
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци	хил. т	380	508	554	999

¹ Данните са резултат от статистическа оценка. От изчислението са изключени временно съхранените битови отпадъци.

² Данни от административен източник - Изпълнителна агенция по околна среда.

Фиг. 8. Образувани битови отпадъци на човек от населението

Защитени територии

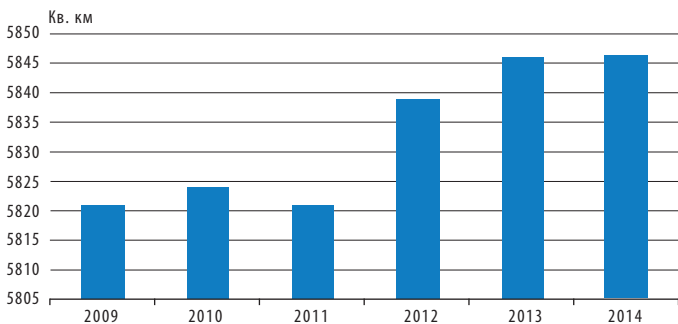
Данните за защитените територии и обекти се осигуряват от Министерството на околната среда и водите.

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

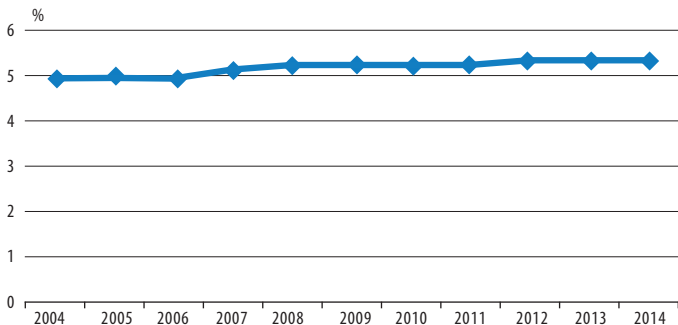
През последните няколко години опазването на околната среда и биологичното разнообразие са едни от най-важните приоритети на България.

През 2014 г. площта на защитените територии в България е 584 499 ха, или 5.3% от територията на страната, и спрямо 2013 г. намалява с 88 ха. Към края на 2014 г. в България съществуват 1 012 защитени територии и обекти и в сравнение с 2013 г. те са с три повече.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2014 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2014 г.	включени през 2014 г.	изключени през 2014 г.	наличност към 31.12. 2014 г.	включени през 2014 г.	изключени през 2014 г.
Защитени територии	1012	5	2	584498.5	94.2	182.7
Резервати	55	-	-	77059.3	1.5	7.2
Природни забележителности	344	1	1	16833.1	15.5	26.6
Защитени местности	564	4	1	79281.9	76.4	147.9
Национални паркове	3	-	-	150362.3	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441.4	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4520.5	0.7	1.1
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1715	7	43	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

8. Защитени територии¹

Години	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2008	581736	5.2
2009	582076	5.2
2010	582458	5.2
2011	582122	5.2
2012	583876	5.3
2013	584587	5.3
2014	584499	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

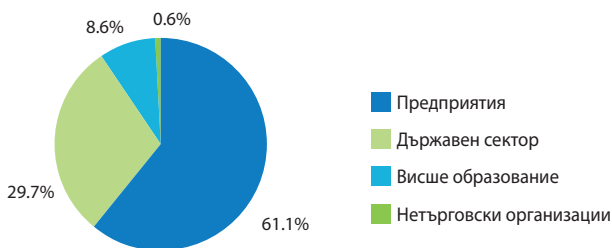
Разходите за научноизследователска и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от брутния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в абсолютен брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на основата на използваното работно време за научноизследователска и развойна дейност през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2013 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2010	2011	2012	2013
Общо - хил. лв.	421612	429566	496176	521682
Текущи разходи	390369	413355	461864	482069
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	31243	16211	34312	39613
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.59	0.55	0.62	0.65

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории персонал	2010	2011	2012	2013
	Брой			
Общо	20823	20810	21677	22307
Изследователи	14138	14794	15219	16095
Друг персонал, зает с НИРД	6685	6016	6458	6212
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	16574	16986	16758	17545
Изследователи	10979	11902	11300	12275
Друг персонал, зает с НИРД	5595	5084	5458	5270

Иновационна дейност

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието. Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на иновации, изцяло произведени и разработени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара, както и за процесовите иновации не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.

Предприятията с иновационна дейност обхващат предприятията с продукти, процесови, организационни и маркетингови иновации.

3. Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия за 2012 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	27.4
Индустрия	31.0
Добивна промишленост	24.0
Преработваща промишленост	31.4
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30.2
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	21.8
Услуги	23.2
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	23.0
Транспорт, складиране и пощи	12.3
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	35.7
Финансови и застрахователни дейности	35.2
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	25.6
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	20.9

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2012 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	5.3
Индустрия	6.0
Добивна промишленост	..
Преработваща промишленост	6.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..
Услуги	4.4
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	2.8
Транспорт, складиране и пощи	0.6
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	12.9
Финансови и застрахователни дейности	9.9
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	4.2
Научноизследователска и развойна дейност	55.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	2.6

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 наети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2013	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	136.1	7244
Азия ²	31.9	4342
Европа ³	23.0	743
Америка	42.3	981
Северна Америка	21.8	358
Средна и Южна Америка	20.5	623
Африка	30.3	1138
Австралия и Океания	8.6	39

¹ Източник: Статистически годишник на Австрия 2015 г.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Русия.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Русия.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	2013		Столици
	население към средата на годината - хил.	територия - хил. кв. км	
ЕВРОПА			
ЕС-28			
Австрия	8480	84	Виена
Белгия	11183	31	Брюксел
България²	7265	111	София
Германия	80652	357	Берлин
Гърция	11028	132	Атина
Дания	5615	43	Копенхаген
Естония	1318	45	Талин
Ирландия	4598	70	Дъблин
Испания	46618	506	Мадрид
Италия	60234	301	Рим
Кипър	862	9	Никозия
Латвия	2013	65	Рига
Литва	2958	65	Вилнюс
Люксембург	543	3	Люксембург
Малта	423	0.3	Валета
Нидерландия	16804	37	Амстердам
Обединено кралство	64107	243	Лондон
Полша	38514	312	Варшава
Португалия	10457	92	Лисабон

2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2013		Столици
	население към средата на годината - хил.	територия - хил. кв. км	
Румъния	19981	238	Букурещ
Словакия	5413	49	Братислава
Словения	2060	20	Любляна
Унгария	9894	93	Будапеща
Финландия	5439	337	Хелзинки
Франция	65718	552	Париж
Хърватия	4254	57	Загреб
Чешка република	10514	79	Прага
Швеция	9600	441	Стокхолм
Бивша югославска република Македония	2064	26	Скопие
Исландия	324	103	Рейкявик
Сърбия	7164	88	Белград
Турция	76148	784	Анкара
Норвегия	5080	324	Осло
Швейцария	8088	41	Берн
Босна и Херцеговина	3833	51	Сараево
Русия	143510	17098	Москва
Украйна	45553	604	Киев
АЗИЯ			
Индия	.	3287	Делхи
Индонезия	248818	1860	Джакарта
Казахстан	.	2725	Астана
Китай	1357380	9597	Пекин
Япония	127340	378	Токио
АФРИКА			
Египет	84629	1002	Кайро
Мароко	32950	447	Рабат
Тунис	10887	164	Тунис
ЮАР	52982	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА			
Канада	35158	9985	Отава
Куба	11192	110	Хавана
Мексико	118395	1964	Мексико
Съединени американски щати	.	9629	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА			
Аржентина	41660	2780	Буенос Айрес
Боливия	.	1099	Ла Пас
Бразилия	201033	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ			
Австралия	23130	7692	Канбера
Нова Зеландия	4470	270	Уелингтън

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>; сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² Средногодишно население.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Европа						
ЕС-28						
Австрия	8.34	8.37	8.39	8.41	8.43	8.48
Белгия	10.71	10.80	10.90	11.05	11.13	11.18
България²	7.49	7.44	7.40	7.35	7.31	7.27
Германия	82.11	81.90	81.78	81.80	80.43	80.65
Гърция	11.24	11.28	11.31	11.12	11.09	11.03
Дания	5.49	5.52	5.55	5.57	5.59	5.61
Естония	1.34	1.34	1.34	1.33	1.33	1.32
Ирландия	4.49	4.54	4.56	4.58	4.59	4.60
Испания	45.95	46.36	46.58	46.74	46.76	46.62
Италия	59.83	60.19	60.48	60.72	59.54	60.23
Кипър	0.79	0.81	0.83	0.85	0.86	0.86
Латвия	2.18	2.14	2.10	2.06	2.03	2.01
Литва	3.20	3.16	3.10	3.03	2.99	2.96
Люксембург	0.49	0.50	0.51	0.52	0.53	0.54
Малта	0.41	0.41	0.41	0.42	0.42	0.42
Нидерландия	16.45	16.53	16.62	16.69	16.75	16.80
Обединено кралство	61.77	62.24	62.75	63.26	63.69	64.11
Полша	38.13	38.15	38.18	38.53	38.54	38.51
Португалия	10.56	10.57	10.57	10.56	10.51	10.46
Румъния	20.54	20.37	20.25	20.15	20.08	19.98
Словакия	5.38	5.39	5.39	5.40	5.41	5.41
Словения	2.02	2.04	2.05	2.05	2.06	2.06
Унгария	10.04	10.02	10.00	9.97	9.92	9.89
Финландия	5.31	5.34	5.36	5.39	5.41	5.44
Франция	64.18	64.50	64.83	65.16	65.48	65.72
Хърватия	4.31	4.31	4.30	4.28	4.27	4.25
Чешка република	10.38	10.44	10.47	10.50	10.51	10.51
Швеция	9.22	9.30	9.38	9.45	9.52	9.60
Исландия	0.32	0.32	0.32	0.32	0.32	0.32
Турция	71.05	72.04	73.14	74.22	75.18	76.15
Норвегия	4.77	4.83	4.89	4.95	5.02	5.08
Швейцария	7.65	7.74	7.82	7.91	8.00	8.09

3. Население към средата на годината¹

(Продължение и край)

(Милиони)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Останал свят						
Австралия	21.38	21.78	22.07	22.32	22.68	23.13
Нова Зеландия	4.27	4.32	4.37	4.41	4.43	4.47
Русия	142.74	142.79	142.85	142.96	143.06	143.51
Съединени американски щати	304.37	307.01	309.05	311.59	313.91	.
Япония	128.06	128.05	128.07	127.82	127.56	127.34

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Средногодишно население.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.3	9.1	9.4	9.3	9.4	9.4
Белгия	11.9	11.8	11.9	11.6	11.4	11.2
България	10.4	10.9	10.2	9.6	9.5	9.2
Германия	8.3	8.1	8.3	8.1	8.4	8.5
Гърция	10.5	10.5	10.1	9.6	9.0	8.5
Дания	11.8	11.4	11.4	10.6	10.4	10.0
Естония	12.0	11.8	11.8	11.0	10.6	10.3
Ирландия	16.7	16.7	16.5	16.2	15.7	15.0
Испания	11.3	10.6	10.4	10.1	9.7	9.1
Италия	9.6	9.5	9.3	9.0	9.0	8.5
Кипър	11.7	11.9	11.8	11.3	11.8	10.8
Латвия	11.2	10.3	9.4	9.1	9.8	10.2
Литва	9.9	10.2	9.9	10.0	10.2	10.1
Люксембург	11.5	11.3	11.6	10.9	11.3	11.3
Малта	9.8	9.8	9.4	10.0	9.8	9.5
Нидерландия	11.2	11.2	11.1	10.8	10.5	10.2
Обединено кралство	12.9	12.7	12.9	12.8	12.8	12.2
Полша	10.9	10.9	10.8	10.1	10.0	9.6
Португалия	9.9	9.4	9.6	9.2	8.5	7.9
Румъния	10.8	10.9	10.5	9.7	10.0	8.8
Словакия	10.7	11.4	11.2	11.3	10.3	10.1
Словения	10.8	10.7	10.9	10.7	10.7	10.2
Унгария	9.9	9.6	9.0	8.8	9.1	9.2
Финландия	11.2	11.3	11.4	11.1	11.0	10.7
Франция	12.9	12.8	12.9	12.6	12.6	12.3
Хърватия	10.1	10.4	10.1	9.6	9.8	9.4
Чешка република	11.5	11.3	11.2	10.4	10.3	10.2
Швеция	11.9	12.0	12.3	11.8	11.9	11.8
Исландия	15.2	15.8	15.4	14.1	14.1	13.4
Турция	17.8	17.5	16.9	16.7	17.0	16.8
Норвегия	12.7	12.8	12.6	12.2	12.0	11.6
Швейцария	10.0	10.1	10.3	10.2	10.3	10.2
Останал свят						
Австралия	13.9	13.6	13.5	13.5	.	.
Нова Зеландия	15.1	14.5	14.6	13.9	13.8	13.1
Русия	12.0	12.3	12.5	12.6	13.3*	13.2
Съединени американски щати	14.0	13.5	12.9	12.7	.	.
Япония	8.7	8.4	8.4	8.2	.	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.0	9.3	9.2	9.1	9.4	9.4
Белгия	9.8	9.7	9.6	9.4	9.8	9.8
България	14.8	14.5	14.9	14.7	15.0	14.4
Германия	10.3	10.4	10.5	10.4	10.8	11.1
Гърция	9.6	9.6	9.6	10.0	10.5	10.2
Дания	9.9	9.9	9.8	9.4	9.4	9.3
Естония	12.4	12.0	11.8	11.4	11.6	11.6
Ирландия	6.3	6.3	6.1	6.2	6.3	6.5
Испания	8.4	8.3	8.2	8.3	8.6	8.3
Италия	9.7	9.7	9.6	9.8	10.3	10.0
Кипър	6.6	6.4	6.2	6.5	6.6	6.0
Латвия	14.2	14.0	14.3	13.9	14.3	14.3
Литва	13.7	13.3	13.6	13.6	13.7	14.0
Люксембург	7.4	7.3	7.4	7.4	7.3	7.0
Малта	7.9	7.8	7.3	7.8	8.1	7.6
Нидерландия	8.2	8.1	8.2	8.1	8.4	8.4
Обединено кралство	9.4	9.0	9.0	8.7	8.9	9.0
Полша	10.0	10.1	9.9	9.7	10.0	10.1
Португалия	9.9	9.9	10.0	9.7	10.2	10.2
Румъния	12.3	12.6	12.8	12.5	12.7	12.4
Словакия	9.9	9.8	9.9	9.6	9.7	9.6
Словения	9.1	9.2	9.1	9.1	9.4	9.4
Унгария	13.0	13.0	13.0	12.9	13.0	12.8
Финландия	9.2	9.3	9.5	9.4	9.6	9.5
Франция	8.5	8.5	8.5	8.4	8.7	8.7
Хърватия	12.1	12.2	12.1	11.9	12.1	11.8
Чешка република	10.1	10.3	10.2	10.2	10.3	10.4
Швеция	9.9	9.7	9.6	9.5	9.7	9.4
Исландия	6.3	6.3	6.4	6.2	6.1	6.7
Турция	6.4	5.1	5.0	5.1	5.0	4.9
Норвегия	8.7	8.6	8.5	8.4	8.4	8.1
Швейцария	8.0	8.1	8.0	7.8	8.0	8.0
Останал свят						
Австралия	6.7	6.5	6.5	6.6	.	.
Нова Зеландия	6.8	6.7	6.5	6.8	6.8	6.6
Русия	14.5	14.1	14.2	13.5	13.3*	13.1
Съединени американски щати	8.1	7.9	8.0	8.1*	.	.
Япония	9.1	8.9	9.3	9.8	.	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Европа						
ЕС-28						
Австрия	3.7	3.8	3.9	3.6	3.2	.
Белгия	3.8	3.5	3.6	3.3	3.3	.
България	8.6	9.0	9.4	8.5	7.8	7.3
Германия	3.5	3.5	3.4	3.6	3.4	.
Гърция	2.7	3.1	3.8	3.4	.	.
Дания	4.0	3.1	3.4	3.5	3.4	.
Естония	5.0	3.6	3.3	2.5	3.6	.
Ирландия	3.4	3.3	3.8	3.5	.	.
Испания	3.3	3.2	3.2	3.1	3.5	.
Италия	3.3	3.4	3.2	3.2	.	.
Кипър	3.5	3.3	3.2	3.1	.	.
Латвия	6.7	7.8	5.7	6.6	6.3	4.4
Литва	4.9	4.9	4.3	4.2	3.9	.
Люксембург	1.8	2.5	3.4	4.3	2.5	.
Малта	8.2	5.3	5.5	6.3	.	.
Нидерландия	3.8	3.8	3.8	3.6	.	.
Обединено кралство	4.6	4.5	4.2	4.2	.	.
Полша	5.6	5.6	5.0	4.7	4.6	.
Португалия	3.3	3.6	2.5	3.1	3.4	.
Румъния	11.0	10.1	9.8	9.4	9.0	.
Словакия	5.9	5.7	5.7	4.9	5.8	.
Словения	2.4	2.4	2.5	2.9	1.6	.
Унгария	5.6	5.1	5.3	4.9	4.9	.
Финландия	2.6	2.6	2.3	2.4	2.4	.
Франция	3.8	3.9	3.6	3.5	3.5	.
Хърватия	4.5	5.3	4.4	4.7	.	.
Чешка република	2.8	2.9	2.7	2.7	2.6	.
Швеция	2.5	2.5	2.5	2.1	2.6	.
Исландия	2.5	1.8	2.2	0.9	.	.
Турция	16.1	13.8	12.2	11.4	11.6	.
Норвегия	2.7	3.1	2.8	2.4	2.5	.
Швейцария	4.0	4.3	3.8	3.8	3.6	.
Останал свят						
Австралия	4.1	4.3	4.1	3.8	.	.
Канада	5.1
Нова Зеландия	5.0	4.9	5.1	4.7	4.2	4.4
Съединени американски щати	6.6	6.4	6.1*	.	.	.
Япония	2.6	2.4	2.3	2.3	.	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Европа						
ЕС-28						
Австрия	0.3	-0.1	0.2	0.2	-0.1	0.0
Белгия	2.1	2.1	2.3	2.2	1.7	1.5
България	-4.4	-3.6	-4.7	-5.1	-5.5	-5.2
Германия	-2.0	-2.3	-2.2	-2.3	-2.4	-2.6
Гърция	0.9	0.9	0.5	-0.4	-1.5	-1.6
Дания	1.9	1.4	1.6	1.2	1.0	0.6
Естония	-0.5	-0.2	0.0	-0.4	-1.0	-1.3
Ирландия	10.4	10.4	10.4	10.0	9.5	8.5
Испания	2.9	2.4	2.3	1.8	1.0	0.8
Италия	0.0	-0.3	-0.3	-0.8	-1.3	-1.4
Кипър	5.1	5.5	5.7	4.8	5.2	4.7
Латвия	-3.0	-3.7	-4.9	-4.7	-4.5	-4.0
Литва	-3.8	-3.1	-3.7	-3.6	-3.5	-3.9
Люксембург	4.1	4.0	4.2	3.5	4.0	4.2
Малта	1.9	2.0	2.1	2.2	1.7	1.9
Нидерландия	3.0	3.1	2.9	2.7	2.1	1.8
Обединено кралство	3.5	3.7	3.9	4.0	3.8	3.2
Полша	0.9	0.9	0.9	0.3	0.0	-0.5
Португалия	0.0	-0.5	-0.4	-0.6	-1.7	-2.3
Румъния	-1.5	-1.7	-2.3	-2.7	-2.7	-3.5
Словакия	0.8	1.5	1.3	1.7	0.6	0.5
Словения	1.7	1.5	1.8	1.6	1.3	0.9
Унгария	-3.1	-3.4	-4.0	-4.1	-3.9	-3.6
Финландия	2.0	2.0	1.9	1.7	1.4	1.2
Франция	4.5	4.3	4.4	4.3	3.8	3.6
Хърватия	-1.9	-1.8	-2.0	-2.3	-2.3	-2.5
Чешка република	1.4	1.0	1.0	0.2	0.0	-0.2
Швеция	1.9	2.3	2.7	2.3	2.2	2.4
Исландия	9.0	9.5	9.1	7.9	8.0	6.7
Турция	11.4	12.4	11.9	11.7	12.0	12.0
Норвегия	3.9	4.2	4.1	3.8	3.6	3.5
Швейцария	2.0	2.0	2.3	2.4	2.2	2.2
Останал свят						
Австралия	7.1	7.4	6.9	.	.	.
Нова Зеландия	8.2	7.8	8.1	7.1	7.0	6.5
Русия	-2.6	-1.8	-1.7	-0.9	0.0	0.1
Съединени американски щати	5.8	5.5
Япония	-0.4	-0.6	-1.0	.	.	.

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2010	2011	2012	2013	2014
ЕС-28					
Австрия	73.9	74.2	74.4	74.6	74.2
Белгия	67.6	67.3	67.2	67.2	67.3
България²	65.4	62.9	63.0	63.5	65.1
Германия ²	74.9	76.5	76.9	77.3	77.7
Гърция	63.8	59.6	55.0	52.9	53.3
Дания	75.8	75.7	75.4	75.6	75.9
Естония	66.8	70.6	72.2	73.3	74.3
Ирландия	64.6	63.8	63.7	65.5	67.0
Испания	62.8	62.0	59.6	58.6	59.9
Италия	61.0	61.0	60.9	59.7	59.9
Кипър	75.0	73.4	70.2	67.2	67.6
Латвия	64.3	66.3	68.1	69.7	70.7
Литва	64.3	66.9	68.5	69.9	71.8
Люксембург	70.7	70.1	71.4	71.1	72.1
Малта	60.1	61.6	63.1	64.8	66.3
Нидерландия ³	76.8	77.0	77.2	76.5	76.1
Обединено кралство	73.5	73.5	74.1	74.8	76.2
Полша	64.3	64.5	64.7	64.9	66.5
Португалия ²	70.3	68.8	66.3	65.4	67.6
Румъния	64.8	63.8	64.8	64.7	65.7
Словакия ²	64.6	65.0	65.1	65.0	65.9
Словения	70.3	68.4	68.3	67.2	67.8
Унгария	59.9	60.4	61.6	63.0	66.7
Финландия	73.0	73.8	74.0	73.3	73.1
Франция ³	69.3	69.3	69.4	69.6	69.8
Хърватия	62.1	59.8	58.1	57.2	59.2
Чешка република ²	70.4	70.9	71.5	72.5	73.5
Швеция	78.1	79.4	79.4	79.8	80.0
Бивша югославска република					
Македония	48.1	48.4	48.2	50.3	51.3
Исландия	80.4	80.6	81.8	82.8	83.5
Турция	50.0	52.2	52.8	53.4	53.2
Норвегия	79.6	79.6	79.9	79.6	79.6
Швейцария	81.1	81.8	82.0	82.1	82.3
Останал свят					
Съединени американски щати	70.5	70.4	70.9	71.1	.
Япония	74.7	74.9	75.2	76.4	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>. Наблюдение на работната сила на ЕС.

² Прекъсване на динамичния ред през 2011 г.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2013 г.

2. Коефициенти на безработица^{1,2}

(Проценти)

Страни	2010	2011	2012	2013	2014
ЕС-28					
Австрия	4.8	4.6	4.9	5.4	5.6
Белгия ³	8.3	7.2	7.6	8.4	8.5
България³	10.2	11.3	12.3	13.0	11.4
Германия ³	7.1	5.8	5.4	5.2	5.0
Гърция	12.7	17.9	24.5	27.5	26.5
Дания	7.5	7.6	7.5	7.0	6.6
Естония	16.7	12.3	10.0	8.6	7.4
Ирландия	13.9	14.7	14.7	13.1	11.3
Испания	19.9	21.4	24.8	26.1	24.5
Италия	8.4	8.4	10.7	12.2	12.7
Кипър	6.3	7.9	11.9	15.9	16.1
Латвия	19.5	16.2	15.0	11.9	10.8
Литва	17.8	15.4	13.4	11.8	10.7
Люксембург	4.4	4.9	5.1	5.9	5.9
Малта	6.9	6.4	6.3	6.4	5.9
Нидерландия ⁴	4.5	4.4	5.3	6.7	6.8
Обединено кралство	7.8	8.1	7.9	7.6	6.1
Полша	9.7	9.7	10.1	10.3	9.0
Португалия ³	11.0	12.9	15.8	16.4	14.1
Румъния	7.0	7.2	6.8	7.1	6.8
Словакия ³	14.4	13.6	14.0	14.2	13.2
Словения	7.3	8.2	8.9	10.1	9.7
Унгария	11.2	11.0	11.0	10.2	7.7
Финландия	8.4	7.8	7.7	8.2	8.7
Франция ⁴	9.3	9.2	9.8	9.9	9.9
Хърватия	11.7	13.7	16.0	17.3	17.3
Чешка република ³	7.3	6.7	7.0	7.0	6.1
Швеция	8.6	7.8	8.0	8.1	8.0
Бивша югославска република Македония	32.0	31.4	31.0	29.0	28.0
Исландия	7.6	7.0	6.0	5.4	4.9
Турция ⁵	10.7	8.8	8.2	8.8	9.9
Норвегия	3.5	3.2	3.1	3.4	3.5
Швейцария	4.6	4.1	4.2	4.4	4.6
Останал свят					
Съединени американски щати	9.6	8.9	8.1	7.4	6.2
Япония ³	5.0	4.6	4.3	4.0	3.6

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>. Наблюдение на работната сила на ЕС.² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.³ Прекъсване на динамичния ред през 2011 г.⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2013 г.⁵ Прекъсване на динамичния ред през 2014 г.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2012 г.¹

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
ЕС			
Австрия	98.2	78.9	25.9
Белгия	98.5	94.0	32.6
Германия	99.4	89.7	33.1
Гърция	99.2	85.3	41.5
Дания	99.3	87.4	43.3
Ирландия	100.9	93.3	21.6
Испания	97.8	86.4	27.9
Италия	98.6	80.8	21.4
Люксембург	97.9	76.6	12.7
Нидерландия	99.8	93.3	35.7
Обединено кралство	98.0	78.4	19.4
Полша	95.5	92.5	30.6
Португалия	102.1	86.5	24.4
Словакия	94.5	85.4	21.3
Унгария	97.6	92.7	26.7
Финландия	95.7	85.9	41.8
Франция	99.1	83.6	20.9
Чешка република	98.6	90.2	26.0
Швеция	99.0	85.6	36.4
България (2012)	95.6	78.4	25.7
България (2013)	95.7	79.4	26.5
България (2013)	95.0	79.9	26.3

¹ Източници: Education at a Glance 2014: OECD indicators и НСИ.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2011	2012	2013	2014
ЕС-28	967006	944908	904376	901907
Австрия	16780	16738	14964	14102
Белгия	22276	21764	20872	21112
България²	4723	4108	4794	4550
Германия ³	129579	135061	129675	122000
Гърция	10842	10117	8900	.
Дания	12433	13591	13561	12910
Естония	2471	2587	2559	2600
Ирландия	16349	15426	14660	14365
Испания	98345	94158	78691	89400
Италия ⁴	110184	98286	103842	96900
Кипър	886	853	681	650
Латвия	2061	2286	2378	2305
Литва	3047	3049	3257	4478
Люксембург	1280	1257	1208	1130
Малта	781	⁵ 734	702	.
Нидерландия ⁶	30458	30560	30818	30758
Обединено кралство	171562	172499	165540	157500
Полша	38719	38478	36314	40380
Португалия	15702	13811	12547	12065
Румъния	7235	8349	9048	10142
Словакия	3604	3436	3726	4111
Словения	2910	2742	2337	1850
Унгария	⁵ 9800	⁵ 9490	⁵ 10145	10996
Финландия	7144	8380	7766	7500
Франция	217068	203536	193590	208430
Хърватия	3558	4064	4157	3850
Чешка република	10790	11182	11058	11559
Швеция	16419	18366	16586	16264
Исландия	1514	1446	1376	1345
Турция	42299	43936	50405	61403
Норвегия	11655	12124	11803	11084
Швейцария	14896	15529	13677	12896
Русия	159942	160431	177514	175568

¹ Източник: MEDIA Salles.² Данните са от Националния филмов център.³ Вкл. общинските кина.⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.⁵ Експертна оценка.⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекари на 100 000 души от населението¹

Страни	2008	2009	2010	2011	2012
ЕС-27					
Австрия	460.41	469.02	479.66	484.40	.
Белгия	292.07	292.48	293.50	291.40	.
България	360.13	368.51	371.14	386.26	.
Германия	355.74	363.77	373.17	382.36	.
Гърция	603.32	611.82	612.55	614.47	.
Дания	342.96	348.44	.	.	.
Естония	333.34	326.65	322.27	326.29	.
Ирландия	.	.	.	267.00	271.51
Испания	349.83	354.02	377.88	398.91	369.57
Италия	.	367.54	.	418.87	.
Кипър	280.35	282.46	290.61	298.23	.
Латвия	310.67	299.49	291.07	313.44	.
Литва	369.64	365.06	371.97	409.73	.
Люксембург	271.56	270.39	276.94	275.68	278.36
Малта	.	303.63	307.46	324.31	349.22
Нидерландия	287.02	292.26	296.36	.	.
Обединено кралство	257.61	266.86	271.76	277.74	278.95
Полша	216.17	217.05	216.01	218.61	.
Португалия	361.39	372.12	384.67	398.33	.
Румъния	221.43	225.82	236.93	238.53	.
Словакия
Словения	238.01	240.66	242.97	249.50	.
Унгария	309.06	302.08	286.86	295.84	.
Финландия	272.05
Франция	.	.	.	316.08	315.64
Чешка република	354.00	356.01	358.09	363.65	.
Швеция
Исландия	362.61	365.24	360.37	351.08	355.77
Норвегия	400.32	402.34	406.81	371.77	.
Швейцария	381.74	383.27	380.87	394.13	.

¹ Източник: „Здраве за всички“ - статистическа база данни на Регионалното бюро на Световната здравна организация за Европа, април 2014 г.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2005 = 100)

Страни	2010	2011	2012	2013
ЕС-28				
Австрия	109.5	113.1	115.9	118.2
Белгия ²	100.0	103.5	106.5	107.7
България	137.5	143.3	147.5	148.9
Германия ²	100.0	102.1	104.1	105.7
Гърция	117.2	121.1	122.9	121.8
Дания	111.1	114.1	116.9	117.8
Естония	126.4	132.7	137.9	141.9
Ирландия	107.4	110.1	112.0	112.6
Испания	112.4	116.0	118.8	118.1
Италия ²	100.0	102.8	105.9	107.2
Кипър ³	129.2	#116.6	119.4	118.9
Латвия	138.6	144.7	147.9	147.9
Литва ²	128.8	134.1	138.2	#108.5
Люксембург	111.5	115.3	118.4	120.4
Малта ³	126.8	130.2	133.4	135.2
Нидерландия ⁴	106.7	#109.2	111.9	114.7
Обединено кралство	116.4	122.5	126.4	130.3
Полша	114.5	119.4	123.7	124.9
Португалия ³	126.9	131.6	135.2	135.5
Румъния	135.0	142.8	147.5	153.4
Словакия	115.2	119.7	124.0	125.8
Словения	115.2	117.3	120.3	122.5
Унгария	130.0	135.1	142.8	145.2
Финландия	109.7	113.5	116.7	118.4
Франция	107.8	110.1	112.3	113.2
Хърватия ²	116.5	119.1	123.2	#108.1
Чешка република	114.9	117.1	121.0	122.7
Швеция	108.2	111.1	112.1	112.0
Бивша югославска република Македония	115.2	119.7	123.7	127.1
Исландия	148.8	154.8	162.8	169.1
Турция	151.9	161.7	176.1	189.3
Норвегия	111.9	113.3	114.1	116.6
Швейцария	104.4	104.7	104.0	103.7

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2005 = 100)

Страни	2010	2011	2012	2013
Останал свят				
Австралия	115.8	119.7	121.8	124.7
Алжир ³	145.9	154.3	169.3	176.2
Боливия ⁵	118.5	130.2	136.1	143.9
Египет	173.1	190.5	204.1	223.6
Индия ³	182.7	198.9	217.4	241.1
Индонезия ⁵	120.3	127.4	132.9	142.2
Канада	108.9	112.0	113.7	114.8
Колумбия ⁶	102.3	105.8	109.3	111.3
Мароко ⁴	108.4	109.4	110.8	112.9
Мексико	124.2	128.5	133.7	138.8
Нова Зеландия	114.9	119.5	120.8	122.2
Република Корея ²	100.0	104.0	106.3	107.7
Република Южна Африка ⁷	111.7	117.3	123.9	#131.0
Русия	162.8	176.5	185.4	198.0
Съединени американски щати	111.7	115.2	117.6	119.3
Тунис	122.2	126.5	133.5	141.7
Япония ²	100.0	99.7	99.7	100.0

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No.11, November 2014.

² База: 2010 = 100.

³ База: 2000 = 100.

⁴ База: 2006 = 100.

⁵ База: 2007 = 100.

⁶ База: 2009 = 100.

⁷ База: 2008 = 100.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2012		2013	
	износ	внос	износ	внос
ЕС-28				
в това число:				
Австрия	158821	169657	166544	172588
Белгия	446637	439492	469921	452163
България	26670	32712	29492	34350
Германия	1408370	1164626	1452574	1190099
Гърция	35485	63380	36269	62084
Дания	106127	92300	111353	98374
Ирландия	117770	63228	115334	65998
Испания	286219	325836	310996	333932
Италия	501534	489096	517636	477298
Люксембург	13989	24180	14086	23912
Нидерландия	554699	501163	567674	507478
Обединено кралство	476284	648671	476991	645516
Полша	183524	196199	202107	205174
Португалия	58255	72306	62841	75066
Румъния	57904	70260	65881	73452
Словакия	79882	79077	85494	83822
Унгария	103047	94282	108426	99091
Финландия	73114	76558	74410	77492
Франция	557661	665550	566957	669388
Чешка република	157167	141515	161900	143954
Швеция	172725	164114	167620	159667
Турция	152462	236545	151807	251650
Норвегия	161026	87316	153193	89990
Швейцария	213982	188618	217092	191301
Останал свят				
Австралия	256664	260939	253161	242268
Аржентина	75219	68507	83026	74002
Бразилия	242580	228377	242179	244677
Венецуела	97340	43501	86700	46363
Египет	29409	65774	28493	59662
Еквадор	23765	25304	24958	27065

1. Износ и внос¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2012		2013	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
Индия	296827	489689	312217	467039
Индонезия	188516	190992	182659	186351
Канада	454833	462423	458398	461925
Китай ²	2048940	1817780	2210250	1950380
Нова Зеландия	37383	37818	41105	40379
Пакистан	22807	42920	25121	44647
Перу	45600	41089	41484	42199
Република Корея	547879	519569	559649	515561
Русия	525383	314150	527266	314967
Съединени американски щати	1545710	2335540	1579050	2329060
Тунис	17008	24447	17061	24317
Япония	798620	885609	714613	832424

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2014.

² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2010	2011	2012	2013
ЕС-28				
Австрия	22004	23012	24151	24813
Белгия	7186	7494	7591	7642
България²	8374	8713	8867	9192
Германия	26875	28352	30407	31545
Гърция	15007	16427	15518	17923
Дания	8744	7864	8068	.
Естония	2372	2665	2744	2868
Ирландия	7134	7630	7550	.
Испания	52677	56177	57464	60661
Италия	43626	46119	46360	47704
Кипър	2173	2392	2465	2405
Латвия	1373	1493	1435	1536
Литва	1507	1775	1900	.
Люксембург	805	873	905	.
Малта	1339	1415	1443	1582
Нидерландия	10883	11300	12205	12797
Обединено кралство	28296	29306	29282	31169
Полша	12470	13350	14840	15845
Португалия	6832	7412	7685	8324
Румъния	1343	1515	1653	1715
Словакия ³	1327	1460	1528	1653
Словения ³	1869	2037	2156	2259
Унгария	9510	10250	10353	10675
Финландия	3670	4192	4226	.
Франция	77648	81550	83013	.
Хърватия	9111	9927	10369	10955
Чешка република	8629	9019	9461	9004
Швеция ⁴	4951	9959	10914	.
Бивша югославска република Македония	262	327	351	400
Исландия	489	566	673	808
Турция	31364	34654	35698	37795
Норвегия	4767	4963	4375	4734
Швейцария	8628	8534	8566	8967

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2010	2011	2012	2013
Останал свят				
Австралия ²	5790	5771	6032	6381
Алжир	2070	2395	2634	2733
Аржентина	5325	5705	5585	5571
Бразилия	5161	5433	5677	.
Египет	14051	9497	11196	9174
Зимбабве ²	2239	2423	1794	1833
Израел	2803	2820	2886	2962
Индия	5776	6309	6578	6848
Индонезия	7003	7650	8044	8802
Йордания	4207	3960	4162	3945
Канада	16219	16016	16344	16588
Кения	1470	1750	1619	.
Китай	55665	57581	57725	55686
Куба	2507	2688	2815	.
Ливан	2168	1655	1366	1274
Малайзия	24577	24714	25033	25715
Мароко	9288	9342	9375	10046
Нова Зеландия ²	2435	2511	2473	.
Република Южна Африка	8074	8339	9188	9510
Русия	20262	22674	25727	28356
Съединени американски щати	60008	62711	66657	69768
Сингапур	9161	10390	11098	.
Сирия	8546	5070	.	.
Тайланд	15936	19230	22354	26547
Тунис	6902	4782	5950	6269
Украйна	21203	21415	23013	24671
Уругвай	2349	2857	2695	2684
Филипини	3520	3917	4273	4681
Хонконг	20085	22316	23770	25661
Чили	2801	3137	3554	3576
Япония ²	8611	6219	8358	10364

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.

² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

³ От 2008 г. чужденци, пренощували в места за краткосрочно настаняване.

⁴ От 2011 г. влезли в страната чужденци от гранична статистика, без еднодневни посетители. До 2010 г. чужденци, пренощували в места за краткосрочно настаняване.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2010	2011	2012	2013	2014
ЕС-28	149314	159409	161221	166117	163135
Австрия	2566	3035	2991	2775	2810
Белгия	2491	2098	2697	2413	2132
България	1356	1609	1662	1694	1602
Германия	14261	16387	15569	18887	19492
Гърция	5606	5359	5408	5215	5327
Дания	2665	2795	3595	2715	2542
Естония	236	310	360	333	336
Ирландия	1372	1798	1742	1901	2056
Испания	22366	21249	21329	23330	21707
Италия	24594	26578	27139	29330	27107
Кипър	315	325	333	337	339
Латвия	236	259	323	249	201
Литва	651	901	1169	1058	1000
Люксембург	86	93	143	107	114
Малта	59	56	57	63	64
Нидерландия	9673	8565	9175	10229	10006
Обединено кралство	7875	9729	10423	10860	12553
Полша	7759	8872	9021	9402	8899
Португалия	2608	2211	2161	2482	2404
Румъния	6592	8109	6209	7658	6783
Словакия	362	534	578	598	518
Словения	410	481	381	389	449
Унгария	1980	2899	2579	2883	3122
Финландия	1443	1603	1687	1443	1156
Франция	27862	29103	30136	25511	26199
Хърватия	1370	1297	1172	1126	1172
Чешка република	967	1441	1352	1442	1442
Швеция	1558	1711	1831	1688	1605

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ЕС-27						
Австрия	722	685	638	642	606	609
Белгия	664	669	441	533	425	392
България	308	285	249	273	286	283
Германия	3484	3396	3015	3456	3298	3300
Гърция	681	621	591	525	492	450
Дания	463	442	415	408	372	360
Ирландия	169	157	150	137	126	118
Испания	2110	1994	1927	2000	1987	1924
Италия	2673	2553	2262	2326	2267	2113
Нидерландия	655	658	607	605	583	561
Обединено кралство	3012	2815	2351	2230	2050	1978
Полша	2678	2706	2641	2938	2801	2818
Португалия	409	393	368	362	337	304
Румъния	1128	1228	1118	1105	1014	1033
Словакия	249	245	208	221	227	221
Словения	163	159	156	153	160	159
Унгария	454	410	423	418	404	375
Финландия	501	486	465	485	455	453
Франция	4450	4273	3802	4205	3501	3200
Чешка република	509	439	404	402	361	342
Швеция	609	597	596	575	552	546
Норвегия	357	341	323	336	307	299
Останал свят						
Беларус	1033	1063	990	870	880	878
Канада	9120	9017	8832	8712	8577	8215
Русия	10729	11009	10474	9979	.	.
Украйна	3182	2551	2425	2949	2949	2925

¹ Източник: ЕМЕП (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.emep.int/>.

Международни сравнения

Целта на програмата на Евростат за изчисляване на ППС е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-28 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-28 = 1)¹

(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

Страни	2011	2012*	2013*
ЕС-28	1	1	1
Австрия	1.10722	1.10215	1.11761
Белгия	1.10988	1.10786	1.12590
България	0.925870	0.919522	0.930239
Германия	1.03925	1.03331	1.05124
Гърция	0.927935	0.894289	0.853617
Дания	10.0703	10.0736	10.1622
Естония	0.694673	0.709156	0.729140
Ирландия	1.10278	1.09647	1.10210
Испания	0.932968	0.905130	0.900630
Италия	1.01885	1.00428	1.00888
Кипър	0.920225	0.907800	0.892329
Латвия	0.669688	0.678328	0.679363
Литва	0.607000	0.608946	0.608666
Люксембург	1.18547	1.18107	1.21234
Малта	0.756116	0.766650	0.779959
Нидерландия	1.10036	1.09141	1.09748
Обединено кралство	0.927266	0.914334	0.925106
Полша	2.42207	2.41220	2.41243
Португалия	0.821106	0.796857	0.779828
Румъния	2.10911	2.12414	2.20446
Словакия	0.687152	0.682873	0.679476
Словения	0.835395	0.809205	0.805192
Унгария	165.426	168.295	171.208
Финландия	1.20299	1.20685	1.23362
Франция	1.11900	1.12231	1.13105
Хърватия ²	5.00556	4.82387	4.81181
Чешка република	17.7564	17.6631	17.7369
Швеция	11.7333	11.6005	11.6638
Бивша югославска република			
Македония	25.5801	24.9832	25.6018
Исландия	178.587	179.993	183.028
Сърбия	49.6563	51.1376	55.0372
Турция	1.31453	1.38324	1.47275
Черна гора	0.490861	0.491112	0.501774
Норвегия	11.9077	11.7365	12.1889
Швейцария	1.89855	1.83724	1.82671
Балкански страни			
Албания	61.5561	62.6491	62.8521
Босна и Херцеговина	0.961967	0.943590	0.953748

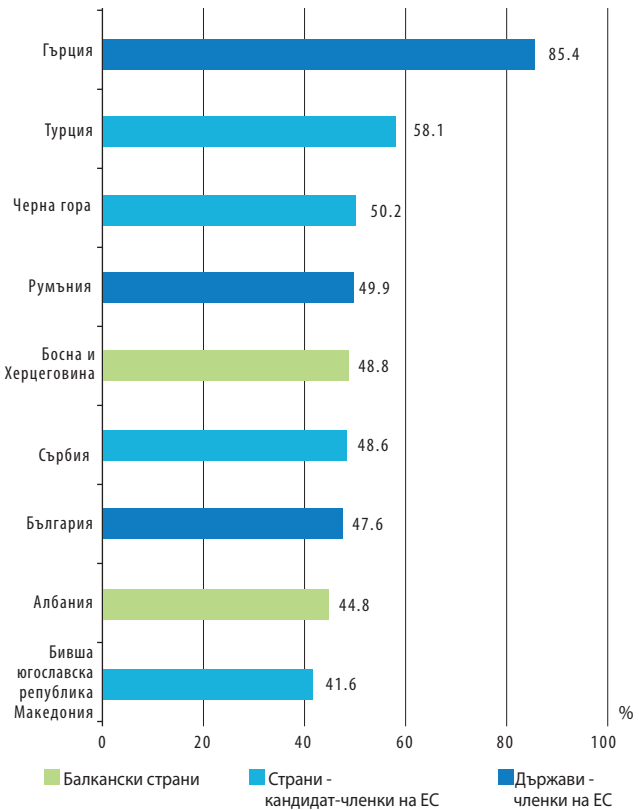
¹ Източник: Евростат, 21.01.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Индексите на равнищата на цените (сравнителни равнища на цени) са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-28) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнищата на цените в балканските страни на ниво БВП на човек от населението, 2013 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

2. Индекси на равнищата на цените на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2011	2012*	2013*
ЕС-28	100.0	100.0	100.0
Австрия	110.7	110.2	111.8
Белгия	111.0	110.8	112.6
България	47.3	47.0	47.6
Германия	103.9	103.3	105.1
Гърция	92.8	89.4	85.4
Дания	135.2	135.3	136.3
Естония	69.5	70.9	72.9
Ирландия	110.3	109.6	110.2
Испания	93.3	90.5	90.1
Италия	101.9	100.4	100.9
Кипър	92.0	90.8	89.2
Латвия	66.6	68.4	68.1
Литва	60.7	60.9	60.9
Люксембург	118.5	118.1	121.2
Малта	75.6	76.7	78.0
Нидерландия	110.0	109.1	109.7
Обединено кралство	106.8	112.8	108.9
Полша	58.8	57.6	57.5
Португалия	82.1	79.7	78.0
Румъния	49.8	47.6	49.9
Словакия	68.7	68.3	67.9
Словения	83.5	80.9	80.5
Унгария	59.2	58.2	57.7
Финландия	120.3	120.7	123.4
Франция	111.9	112.2	113.1
Хърватия ²	67.3	64.1	63.5
Чешка република	72.2	70.2	68.3
Швеция	129.9	133.3	134.8
Бивша югославска република Македония	41.6	40.6	41.6
Исландия	110.6	112.0	112.7
Сърбия	48.7	45.2	48.6
Турция	56.2	59.8	58.1
Черна гора	49.1	49.1	50.2
Норвегия	152.8	157.0	156.1
Швейцария	154.0	152.4	148.4
Балкански страни			
Албания	43.7	45.1	44.8
Босна и Херцеговина	49.2	48.2	48.8

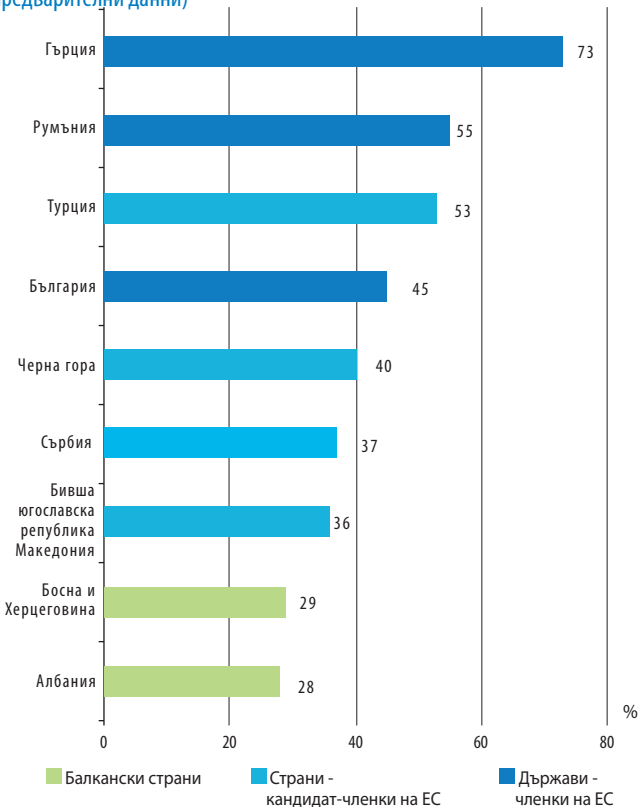
¹ Източник: Евростат, 21.01.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-28 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението в балканските страни, 2013 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

3. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2011	2012*	2013*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	128	129	128
Белгия	120	120	119
България	44	45	45
Германия	122	123	122
Гърция	77	74	73
Дания	126	125	124
Естония	68	71	73
Ирландия	130	130	130
Испания	95	94	94
Италия	103	101	99
Кипър	96	93	89
Латвия	57	60	64
Литва	65	69	73
Люксембург	265	264	257
Малта	84	84	86
Нидерландия	135	132	131
Обединено кралство	106	107	109
Полша	64	66	67
Португалия	78	76	79
Румъния	51	53	55
Словакия	73	74	75
Словения	83	82	82
Унгария	65	65	66
Финландия	117	115	113
Франция	108	107	107
Хърватия ²	60	61	61
Чешка република	83	82	82
Швеция	127	126	127
Бивша югославска република Македония	34	34	36
Исландия	115	116	119
Сърбия	36	37	37
Турция	51	52	53
Черна гора	41	39	40
Норвегия	182	190	186
Швейцария	159	162	163
Балкански страни			
Албания	28	28	28
Босна и Херцеговина	28	28	29

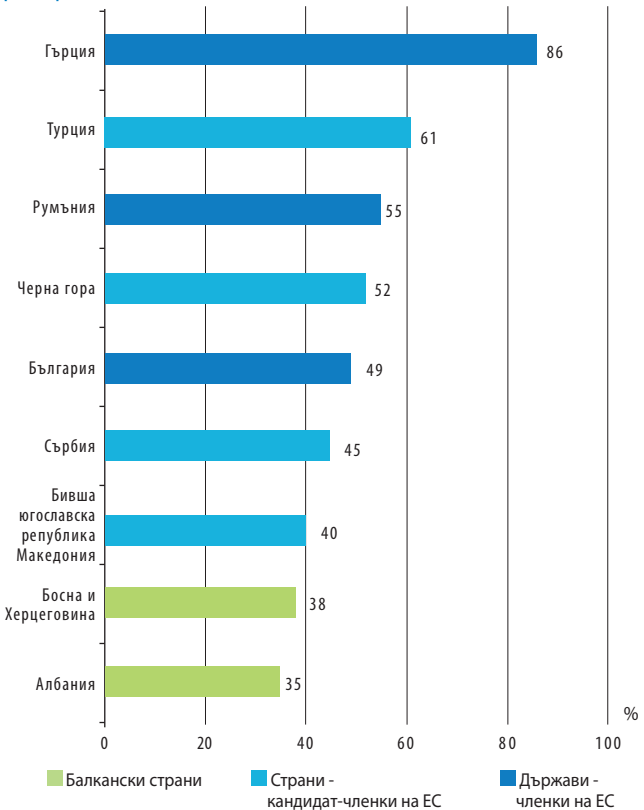
¹ Източник: Евростат, 21.01.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението в балканските страни, 2013 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

4. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2011	2012*	2013*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	125	126	125
Белгия	110	110	110
България	47	50	49
Германия	122	123	123
Гърция	92	86	86
Дания	101	103	103
Естония	55	59	62
Ирландия	98	95	95
Испания	94	93	93
Италия	112	107	105
Кипър	110	110	105
Латвия	58	61	67
Литва	69	73	79
Люксембург	141	142	137
Малта	82	81	80
Нидерландия	109	106	103
Обединено кралство	114	115	115
Полша	70	73	75
Португалия	87	84	86
Румъния	51	53	55
Словакия	72	73	74
Словения	80	79	76
Унгария	58	58	59
Финландия	106	107	107
Франция	107	106	106
Хърватия ²	59	60	61
Чешка република	71	71	72
Швеция	106	106	106
Бивша югославска република Македония	38	38	40
Исландия	106	110	111
Сърбия	44	45	45
Турция	60	59	61
Черна гора	53	51	52
Норвегия	123	127	128
Швейцария	144	148	149
Балкански страни			
Албания	33	34	35
Босна и Херцеговина	37	38	38

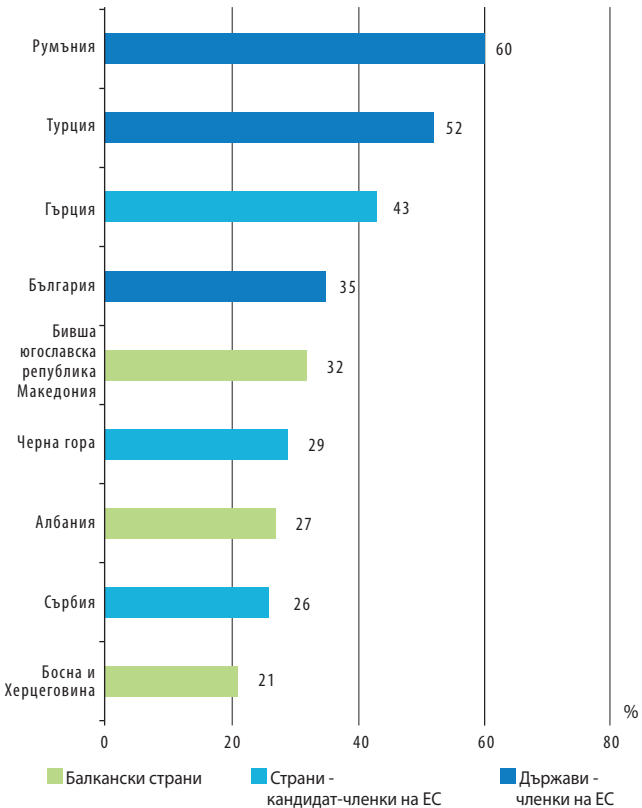
¹ Източник: Евростат, 21.01.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал в балканските страни, 2013 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

5. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2011	2012*	2013*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	143	151	151
Белгия	155	160	154
България	35	36	35
Германия	112	113	114
Гърция	55	43	43
Дания	127	125	125
Естония	80	86	93
Ирландия	121	130	127
Испания	110	103	98
Италия	111	111	104
Кипър	98	79	68
Латвия	53	63	62
Литва	48	50	55
Люксембург	280	289	250
Малта	72	72	77
Нидерландия	137	132	133
Обединено кралство	92	98	107
Полша	46	46	47
Португалия	77	68	66
Румъния	56	62	60
Словакия	66	63	64
Словения	81	80	84
Унгария	53	53	57
Финландия	136	135	124
Франция	121	119	119
Хърватия ²	57	58	57
Чешка република	93	93	91
Швеция	136	139	142
Бивша югославска република			
Македония	30	31	32
Исландия	72	81	80
Сърбия	26	30	26
Турция	48	49	52
Черна гора	27	26	29
Норвегия	194	219	233
Швейцария	198	210	212
Балкански страни			
Албания	33	27	27
Босна и Херцеговина	21	21	21

¹ Източник: Евростат, 21.01.2015 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

² От 1.07.2013 г. - държава - членка на ЕС.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

ул. „П. Волов” № 2

Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: info@nsi.bg

Публикации

телефони: (+3592) 9857 142

(+3592) 9857 515

e-mail: publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефони: (+3592) 9857 521

(+3592) 9857 633

Пресцентър

телефони: (+3592) 9857 729

(+3592) 9857 116

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2015

Отговорен редактор: М. Алексиева

Автори: А. Данчева, В. Желева, Г. Николова,
Д. Димитрова, Е. Йорданова, Е. Якимова, М. Гергова,
М. Колев, М. Костова, П. Стоянов, С. Кателиев,
С. Филипович, С. Кавгаджийска,
С. Цонев, Т. Давидков

Стилови редактори: Л. Александрова, М. Трифонова

Формат: 105x215

Тираж: 300

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука” ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2015

www.nsi.bg